Št. 28 (1215) Leto XXIV
NOVO MESTO, četrtek, 12. julija 1973

DOLENJSKI LIST

SEVNICA – Danes bo zbor delovnih skupnosti občinske skupščine obravnaval poslovanje gospodarstva v prvem trimesečju letošnjega leta in zaposlovanje v občini.

TREBNJE – Včeraj popoldne sta imela ožji politični aktiv in koordinacijska komisija za izvedbo drugega obdobja ustavnih sprememb razgovor s tajnikom republiške ustavne komisije Mihom Ribaričem.

KOČEVJE – Na včerajšnji seji izvršnega odbora SZDL so razpravljali o pripravah na javno razpravo o zvezni in republiški ustavi in o pripravah na proslavo v Starem logu.

RIBNICA – Za ravnatelja posebne osnovne šole Ribnica je bil na torkovi seji občinske skupščine imenovan Franc Koprivec.

BREŽICE – V ponedeljek, 16. julija, bo občinska skupščina sprejemala odlok o najnižjih stanarinah in glasovala za spremembo odloka o delni nadomestitvi stanarin.

KRŠKA VAS – Gasilsko društvo Krška vas bo v nedeljo praznovalo 50-letnico obstoja.

Referendum v Brestanici

V nedeljo, 15. julija, bodo prebivalci krajevne skupnosti Brestanica odločali o samoprispevku za igrišče in olimpijski bazen. Če se bo večina izrekla za graditev rekreacijskega centra, potem bo načrt zanj uresničen v 4 letih. Samoprispevek bodo plačevali občani 3 leta in pol: zaposleni 1,5 odst. od osebnega dohodka, obrtniki in gostinci 3 odst. od obrtne dejavnosti in kmetje 2 odst. od katastrskega dohodka. Računajo, da bodo zbrali blizu 600.000 dinarjev.

V Brestanici se tokrat odločajo za nekaj, kar bo napravilo življenje v tej krajevni skupnosti prijetnejše. Malo imamo krajev, kjer je poskrbljeno za ugodno počutje in oddih, zato je brestaniška pobuda vredna posnemanja.

MEDZADRUŽNI VRH

Minuli teden se je v Novem mestu prvič sestal medzadružni svet za Dolenjsko, ki bo povezoval in usklajeval delo petih zadrug in gozdnega gospodarstva. Kot so v večurni razpravi poudarjali udeleženci, ima dolenjsko kmetijstvo veliko odprtih vprašanj, ki potrebujejo medsebojno dogovarjanje in skupno načrtovanje. Zlasti so to pospeševalna služba, kmetijsko izobraževanje ter investiranje v kmetijske predelovalne obrate. Za prvega predsednika medzadružnega sveta so izvolili Franca Jevnikarja, kmeta iz Dola pri Trebnjem, za podpredsednika pa inž. Staneta Kastelca iz KZ N. mesto.

Minulo nedeljo popoldne v Šentvidu: iz grl več kot 1.800 pevcev je zadonela pesem . . . (Foto: B. Krže)

Udarec obveščanju

Od prvega julija veljajo nove cene za rotopapir: namesto dosedanjih 2,90 din stane kilogram takega papirja poslej 3,40 dinarjev. Po dosedanjih podražitvah poštnih storitev, energije, transporta in vseh drugih stroškov poslovanja je najnovejša podražitev pripeljala časopisna podjetja v slepo ulico.

Prav politično-informativni listi, kamor sodi tudi Dolenjski list, so se ob tej podražitvi znašli v najtežjem položaju. Stroški za en izvod političnega časnika se v Jugoslaviji gibljejo med 1,50 in 3,70 din.

Če družba ne bo takoj začela sistemsko reševati težav, v katerih se je zanšel politično-informativni tisk, bodo založniki prisiljeni podražiti časopise za 50 par. Da je to za podražitve najbolj neugoden trenutek, ni potrebno posebej dokazovati.

Tudi Dolenjski list – en izvod našega tednika pride na 7 prebivalcev, kar je na vrhu jugoslovanske gostote – je v podobnih precepih kot ves jugoslovanski tisk. Morebitna podražitev časopisov bi še bolj pretresla jugoslovanski časopisni trg; poudariti pa velja, da smo Jugoslovani doslej med zadnjimi v Evropi po potrošnji časopisov. Predsednik zvezne konference SZDL Jugoslavije Veljko Milatović je na 13. skupščini jugoslovanskih novinarjev v Splitu poudaril, da bo SZDL kar najhitreje predlagala rešitve, da bi uredili materialni in družbeni položaj tiska.

Ljudje bodo brali le, če bo tisk poceni. Ljudje bodo osveščeni le, če bodo brali.

„Praznujemo petstoletnico tiste velike misli, ki se je porajala iz tega ljudstva, da smo postali svoboden narod . . ." je dejal pisatelj Miško Kranjec

Upori - vselej za nekaj novega, višjega

Na taboru četrtega kulturnega tedna v Šentvidu pri Stični so peli tudi pevci z Mirne, senovske LISCE, Koprivnice, tovarne KRKA, iz Globokega-Artič in Brežic - Mogočna proslava puntarije

Šentvid pri Stični je prekosil samega sebe. V nedeljo popoldne so izzveneli akordi njegovega IV. kulturnega tedna iz grl več kot 1800 pevcev. Pesem, ta žlahtna posoda narodove kulture, je v soboto in nedeljo donela v prenabito polni šolski dvorani in potrdila, da postajajo tabori pevskih zborov že tradicija. Zdi se, kot je dejal dr. Danilo Švara v soboto zvečer, da je zborovska pesem na Slovenskem rešena. da so ji odprta nova pota.

Vse, kar je Šentvid pri Stični doživljal in dajal zadnjih deset dni, je bilo posvečeno jubileju hrvaško-slovenskega kmečkega punta iz 1573. O tem je predvsem govorilo veliko slavje na dan boreca, ko so pred šolo v Šentvidu odkrili visok hrastov spomenik, delo Petra Jovanoviča, posvečeno naši puntariji. Ob tej priložnosti je govoril predsednik Društva slovenskih pisateljev Miško Kranjec, ki je zbrani množici med drugim dejal:

„120 puntov na slovenski zemlji v petsto letih – zares ni malo . . . Zakaj in čemu vsi ti upori? Mar zares zgolj za neko ‚staro pravdo', kakor nam pove davna pesem? Mar ne vselej za nekaj novega, vselej za nekaj višjega? . . . Nenehno upornštvo našega človeka-tlačana nam priča, da je moral verjeti v boljši, odrešilni jutrišnji dan. Ne obup, zavest jih je vedno znova gnala v uporništvo . . ."

Pritrdili smo pisatelju Mišku Kranjcu in njegovi misli: kakšna strašna sla po svobodi je morala gnati naše prednike, da po še tako krvavih porazih niso nikdar obupali, da so slepo verjeli v boljšo prihodnost. In še njegovi sklepni besedi: „Naš delovni človek ima dandanes v svojih rokah silno orožje – samoupravljanje.

(Nadaljevanje na 4. str.)

V ponedeljek popoldne so na Otočcu slovesno podpisali samoupravni sporazum o poslovnem in tehničnem sodelovanju med Dolenjsko banko in hranilnico ter Ljubljansko banko. Poleg najvišjih predstavnikov obeh bank se je podpisa udeležil tudi republiški sekretar za finance Jože Florjančič. – Več o sporazumu na 6. strani današnje številke. (Foto: S. Mikulan)

1 DINAR
DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Pred okrog 3.000 gledalci so v silni vročini minile tradicionalne konjske dirke v Šentjerneju. Gledalci so navdušeno spremljali tudi edino galopsko dirko, tekmo domačih konj (na fotografiji). – Več o dirkah na zadnji strani.

Ideja Sutjeske - živi

15. pionirski tabor »Sutjeska« v Šmihelu

Republiška Zveza prijateljev mladine je letos v sodelovanju z novomeško ZPM že petnajstič organizirala medrepubliški pionirski tabor „Sutjeska", ki se je začel 2. julija v Šmihelu pri Novem mestu. Tabora so se udeležile desetčlanske skupine pionirjev iz vseh republik in letos prvič tudi iz AP Vojvodine.

Tabori „Sutjeska", ki jih prirejajo po vsej Jugoslaviji, imajo namen krepiti v mladih bratstvo in enotnost in ohranjevati trajne medsebojne prijateljske stike. V tritedenskem skupnem letovanju se pionirji seznanjajo z zgodovino NOB, zlasti še z najpomembnejšo bitko naše zgodovine, z bitko na Sutjeski, po kateri ima tabor tudi svoje ime.

Pionirji so že bili na srečanju borcev na Gorjancih, v načrtu pa je še večdnevno taborjenje na Rogu. Pripravljajo tudi enodnevni izlet v Ljubljano, Begunje in na Bled, kopanje v Dolenjskih Toplicah in obisk novomeških tovarn Krka, IMV in Novoteks. 23. julija bo tabor „Sutjeska" priredil poslovitveno slovesnost.

Na zborovanju 4. julija pri Miklavžu na Gorjancih je govoril generalmajor Miha Butara – Aleks. Na kraju, kjer so se partizani 31. marca 1942 prvič spopadli z italijansko vojsko na območju Gorjancev, se je zbralo okoli 2000 ljudi, med njimi borci Gorjanskega bataljona in drugih partizanskih enot, okoli 240 mladincev iz novomeških delovnih organizacij, udeleženci pionirskega tabora Sutjeska in drugi. V kulturnem sporedu sta sodelovala pihalna godba iz Novolesa in Šentjernejski oktet. (Foto: I. Zoran)

Veliko slavje v Žužemberku

Ob 30-letnici ustanovitve XIV. in XV. divizije ter 31-letnici brigade „Toneta Tomšiča" bo v nedeljo, 15. julija, v Žužemberku velika proslava. V sodelovanju s krajevno skupnostjo Žužemberk, ki 13. julija slavi svoj praznik, je pripravljalni odbor pripravil bogat spored proslavitve.

Na predvečer praznika bodo ponazorili napad na Žužemberk, v katerem sta pred 30 leti ustanovljeni diviziji, sestavljeni iz Gubčeve, Cankarjeve, Šercerjeve in Tomšičeve brigade, opravili svojo prvo bojno dolžnost.

Naslednji dan, v nedeljo, pričakujejo veliko obiskovalcev iz vse Slovenije. Zjutraj bo slavnostna seja krajevne skupnosti, ki se je bodo udeležile delegacije brigad in predstavniki drugih občin. Po postrojitvi bo vseh 14 enot iz sestava divizij in enota JLA, ki goji tradicijo Tomšičeve brigade, v paradnem maršu ob spremljavi godbe odšlo na zborno mesto, kjer bo govoril sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc. V nadaljevanju programa bodo nastopili: Partizanski pevski zbor, Godba LM in recitatorja Štefka Drolčeva ter Janez Rohaček. Odprte bodo tudi likovna, filatelistična in razstava o NOB.

Kovinarska v Krškem se širi

Krška tovarna industrijske opreme in konstrukcij Kovinarska je dobila soinvestitorje za razširitev podjetja: 3. julija je s predstavniki zahodnonemške firme Wibau, predstavniki DEG iz Koelna ter ljubljanskim Commerceom podpisala pogodbo o skupnih naložbah v opremo za izdelovanje sodobnih asfaltnih baz, ki so potrebne predvsem Jugoslaviji. Kovinarska bo povečala tudi zmogljivosti za izdelovanje naprav za kemično in naftno industrijo. Tovarna se bo uvrstila med najpomembnejše izvoznike v občini, saj bo prodala na tuje tretjino svojih izdelkov.

VREME

V začetku tedna je bilo prehodno poslabšanje vremena z ohladitvami. Ob koncu tedna bo sončno vreme in ponovno topleje s temperaturami nad 25 stopinj C. V popoldanskem času so možne krajevne nevihte.

tedenski mozaik

Kaj vse ugotavljajo zgodovinarji, njihova naloga je, da rekonstruirajo našo preteklost. Ker je to tako težavna naloga, so interpretacije vsakih deset let drugačne.

Svetovalec ameriškega predsednika Nixona, prof. Kissinger je brez dvoma velika zgodovinska osebnost. Kadar govorijo in pišejo o njem, se radi vračajo v prejšnja stoletja. Primerjajo ga z velikim francoskim državnikom, kardinalom Richlieujem. Ta je živel na dvoru francoskih kraljev.

In tu je še ena primerjava. Pravijo, da je Kissinger v bistvu to, kar je bil nekdaj avstrijski kancler Metternich – siva eminenca. Seveda bo Kissinger pozabljena veličina, ko se bo umaknil s politične pozornice. Te misli smo uporabili samo kot uvod v ta prispevek.

Henry Kissinger bo v kratkem že šestič obiskal Kitajsko. To je brez dvoma dokaz, da uživa tudi zaupanje kitajskih krogov. Kajti Nixonov svetovalec ne razlaga novinarjem, kaj je videl in slišal med svojimi obiski na Kitajskem. In vendar mu je kitajski premier zaupal marsikatero tajno.

Ali se bo Kissinger med svojim bivanjem v Pekingu sestal tudi s Sihanukom? O tem mnogo ugibajo v svetu. Američani se baje zavzemajo za razdelitev Kambodže na dve polovici – vuhodno in zahodno. Sihanuk bi prevzel oblast v vzhodni polovici, Lon Nolov režim pa v zahodni. Sihanukova Kambodža bi v tem primeru mejila na Vietnam in sicer tisti del Vietnama, ki ga kontrolira revolucionarna vlada.

Ali bo Kissinger pripravil obisk Ču En Laja v Združenih državah? Kitajski premier je ondan dejal, da ne bo prišel v Washington, dokler bo tam taivansko predstavništvo. To je bila direktna izjava, ki ne pušča nobenega dvoma. Vendar pa so se pojavili tudi komentarji, da Ču En Laj le ni mislil tako rigorozno.

Vsekakor imajo zdaj Kitajci potezo. Saj je bil junija v Ameriki sam Leonid Brežnjev, torej najbolj avtoritativna osebnost Sovjetske zveze.

Še druga plat medalje

Le zavzeto delo na vseh področjih lahko prinese ustrezne rezultate in stabilnost

V razpravah o letošnjih gospodarskih gibanjih smo v zadnjih tednih slišali tudi vrsto kritičnih ocen. Med njimi so zlasti ostre kritike, ki zadevajo previsoko porabo vseh vrst, predvsem drago družbeno režijo, če lahko tako rečemo. Torej družbene dejavnosti kot so šolstvo, zdravstvo in kultura in ostale ter družbenopolitične skupnosti porabijo tolikšna sredstva, da je to za gospodarstvo preveliko breme. Razbremenitev gospodarstva in skromnejše odtujevanje sredstev je nujno.

Nedvomno drži, da bi na tem področju lahko še marsikaj racionalizirali, da je odtujevanje sredstev od proizvajalcev še preveliko. Tu pričakujemo nov korak h krepitvi materialne osnove samoupravljanja od druge faze ustavnih sprememb.

Vendar je v teh razpravah in ocenjevanjih le preveč zanemarjena druga plat problema – kako doseči ugodnejše proizvodne rezultate in večjo ponudbo izdelkov. Predvsem četrta konferenca ZKJ je z vso resnostjo opozorila, da le zavzeto delo na vseh področjih lahko prinese ustrezne rezultate, hitrejši razvoj in gospodarsko stabilnost. Že večkrat smo navajali in znova naj ponovimo, da so proizvodne zmogljivosti v jugoslovanski industriji preskromno izkoriščene – med 60 in 70 odst. ponekod pa celo manj. In drugič: v zadnjih letih delež storilnosti dela pri gospodarskem napredku občutno upada.

Gre torej za dvoje bistvenih problemov. Če bi se jih povsod v delovnih organizacijah odločno lotili, potem bi večja ponudba pripomogla h gospodarski stabilnosti, obenem pa bi s tem bistveno povečali akumulacijo gospodarstva. Pri tem seveda razbremenitev gospodarstva še vedno ostane ena osrednjih nalog.

Prav k tem točkam: k večji izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti in k naglejšemu napredu storilnosti dela bi morali usmeriti vse sile. Ne le v delovnih organizacijah, ampak v družbi nasploh. V času, ko z veliko administrativno silo država posega v gospodarske tokove, je tudi njena skrb, da pomaga proizvodnji, ki mora glede delovne storilnosti in izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti hitreje napredovati. Ekonomska intervencija v to smer bi bila najkoristnejša in v našem samoupravnem gospodarstvu najbolj upravičena.

TONE KRAŠOVEC

TELEGRAM

MOSKVA – Posebni svetovalec egiptovskega predsednika Hafez Ismail bo v četrtek odpotoval v Moskvo. To bo prvi obisk nekega egiptovskega državnika po razgovorih Brežnjeva v Združenih državah. V Kairu opozarjajo na to, da komunike o razgovorih v Beli hiši sploh ne omenja, naj se Izraelci umaknejo z arabskih dežel.

(Iz zadnjega PAVLIHE)

— Primi, prosim, grem na komisijo za ugotavljanje premoženja.

MOSKVA – V Sovjetski prestolnici se mudi delegacija DR Vietnama. Menijo, da bodo predstavniki Severnega Vietnama razpravljali o vprašanjih, ki sta jih obravnavala Brežnjev in Nixon v Beli hiši. Uradno sporočilo samo bo najbrž precej skopo. Od leve na desno so: Pham Van Dong, Nikolaj Podgorni, Aleksej Kosigin, Le Duan in Leonid Brežnjev. Moskovčani so prisrčno pozdravili visoke goste.

tedenski zunanjepolitični pregled

Obzorja se širijo

Kadar se reke umaknejo v svoja korita, se oddahnejo ljudje. Povodenj je minila, oblaki so se razkadili. Tako je približno zdaj, 28 let po drugi svetovni vojni, v letu 1973.

Pravzaprav lahko šele lansko leto označimo kot plodno. Ameriški predsednik Nixon je obiskal najprej Peking, nato še Moskvo. Letos je Leonid Brežnjev vrnil obisk in tako poudaril, da Nixonovi razgovori v Moskvi niso bili samo trenutna potreba.

Pred dnevi se je končala pripravljavna konferenca o evropski varnosti. Ta je še bolj poudarila trend (smer) sodelovanja. Mnogi radi delajo razne zgodovinske primerjave, te so vedno poučne, le z daljše časovne perspektive lahko razumemo sedanjost.

Po napoleonskih vojnah je bila leta 1815 konferenca na Dunaju. Francoski cesar Napoleon je izgubil igro, pregnali so ga na otok sv. Helene. Na Dunaju so začrtali nove meje Evrope – te so v bistvu veljale do prve svetovne vojne. Seveda je to samo idealizacija 19. stoletja.

Zdaj smo že skoraj eno generacijo po drugi svetovni vojni. V Evropi še niso rešena vprašanja, ki jih je izzval ta konflikt. Prišel je trenutek, da se to reši. Evropa mora dobiti nek dokument, ki bo imel pravno in politično podlago. Zato so sklicali konferenco v Helsinkih.

To je bila šele prva faza – druga bo še letos septembra, in sicer v Ženevi. Tretja, končna faza, bo drugo leto. Sovjetska diplomacija bi želela, da bi bila v Parizu. Zakaj? Pariz je veliko ime, tu so po prvi in drugi svetovni vojni določili meje Evrope. Zdaj, 28 let po drugi vojni, naj bi položili še piko na „i". Nova Evropa predpostavlja dve Nemčiji in močno Sovjetsko zvezo na vzhodu te celine. Prav zato, da bi bila tehtnica bolj uravnotežena, so na konferenci sodelovali tudi predstavniki ZDA in Kanade.

Klima helsinške konference je že rodila prve sadove. Te dni sta ameriški in češkoslovaški zunanji minister, Rogers in Hnoupek, podpisala konzularno konvencijo med Ameriko in Češkoslovaško. V Pragi so objavili to vest z velikimi naslovi, očito je, da si od tega zelo veliko obetajo.

V tej zvezi moramo vsaj omeniti, da bo kancler Brandt letos jeseni obiskal Prago, podpisal bo listino o vzpostavitvi diplomatskih odnosov med ZR Nemčijo in Češkoslovaško. Popuščanje na relaciji Vzhod–Zahod se nadaljuje. Tako se kažejo pred nami vse bolj jasni obrisi nove Evrope.

Predstavniki ZDA in DR Nemčije bodo kmalu načeli razgovore o navezavi diplomatskih odnosov. Kdo bi lahko predvidel tak razvoj še pred enim letom! Prav nič ne pretiravamo: Evropa je danes najbolj miren kotiček sveta. Pač pa našo častitljivo Evropo pestijo monetarni (denarni) problemi.

TELEGRAMI

BRIONI – V torek je prispel v Jugoslavijo prvi sekretar madžarske socialistične partije Janos Kadar. S predsednikom Titom bosta izmenjala mnenja o perečih vprašanjih današnjega sveta.

ISLAMABAD – Pakistanska skupščina je pooblastila predsednika Buta, da lahko prizna Bangladeš. Buto je ob tej priliki izjavil, da tega pooblastila ne bo uporabil vse doltej, dokler ne bo Bangladeš izpustil vseh 92.000 ujetnikov.

PAPEETE – Menijo, da bo Francija izvedla te dni atomsko eksplozijo. Francija je zavrnila vse prošnje in pritožbe, naj opusti te eksperimente. Pred kakimi desetimi dnevi so Kitajci ponovno demonstrirali svojo atomsko tehniko, izvedli so nov atomski poskus.

HAVANA – Generalni sekretar KP Sovjetske zveze, Leonid Brežnjev bo še letos obiskal Kubo. To bo njegov prvi obisk v tej deželi.

RIM – Novo italijansko vlado je sestavil Mariano Rumor. Zunanji minister je Aldo Moro, ki je v imenu italijanske vlade sklenil že veliko mednarodnih pogodb. V novi vladi je 28 ministrov, predstavnikov štirih strank. To vlado sestavljajo krščanski demokrati, socialisti, socialni demokrati in republikanci.

BAGDAD – V iraškem glavnem mestu so usmrtili 35 članov nekdanje zarotniške skupine. Zarotniki so nameravali strmoglaviti sedanji režim. Voditelja zarote, polkovnika Kazarja so usmrtili že prejšnji teden.

● Često ugotovimo, da je knjiga boljši prijatelj kot človek.

● Politika je po naravi optimistična, zato se politiki pogosto smejijo na sprejemih.

● Težje kot drugo je prevarati svojo vest.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Globalne ocene niso dovolj

O značilnostih družbeno-ekonomskega razvoja Slovenije v prvih letošnjih mesecih je prejšnji teden (še pred praznikom) razpravljalo tudi predsedstvo skupščine SR Slovenije – pri čemer je posebno ocenjevalo, kako pri nas izvajamo sprejeto politiko glede splošne in kolektivne porabe za letos. Na seji skupščinskega predsedstva so menili, da samo **GLOBALNA OCENA** gospodarskih gibanj še ne more biti zadostna podlaga za uveljavljanje **PRAKTIČNIH UKREPOV** na vseh področjih družbenega življenja in odnosov; rečeno je bilo, da je treba prihodnje analize tako pripravljati, da bodo pomenile bolj jasno osnovo za ukrepanje kot doslej (ko imamo, kot vemo, bolj malo določnega pregleda nad tem, kdo in kje kaj troši, ali troši racionalno ali ne itd.).

Po mnenju predsedstva republiške skupščine bo treba za naprej posvetiti še posebno pozornost nadaljnjemu **SISTEMSKEMU UREJANJU** družbeno-ekonomskih odnosov – kar velja še posebej za iskanje ustreznih oblik **ODPRAVLJANJA DRŽAVNEGA KAPITALA** na temelju že dogovorjene politike tako v republikah kot v federaciji.

V teh dneh je bilo praktično dodelano in pripravljeno za začetek javne razprave tudi besedilo **NOVE SLOVENSKE USTAVE.** Komisija vseh zborov republiške skupščine za ustavna vprašanja se je sestala na začetku prejšnjega tedna ter je še zadnjič pred javno razpravo obravnavala predlagani dokument – ki ga bo republiški zbor skupščine še ta mesec določil kot osnutek novega besedila slovenske ustave.

V bistvu je vsebina sedanjega dokumenta smiselno nadaljevanje procesa ustavne reforme – je na seji republiške ustavne komisije poudaril njen predsednik Sergej Kraigher. V celoti so zdaj zbrane vse dosedanje spremembe in dopolnitve, kar smo jih naredili v republiški ustavi (vse od 1963. leta naprej), ter hkrati z **NOVIMI REŠITVAMI** predstavljale bodo **USTAVNO UREDITEV** naše republike, odnose Slovenije z drugimi republikami v državi in z zvezo.

Glede bistvenih usmeritev se sedaj predlagano besedilo nove slovenske ustave v ničemer ne razlikuje od dosedanjih ustavnih določil, saj le poglablja narodovo **SUVERENOST** in oblast ter **SAMOUPRAVLJANJE** delavskega razreda in vseh delavcev v sestavu zvezne države kot **DRŽAVNE SKUPNOSTI** prostovoljno združenih narodov in narodnosti Jugoslavije.

Predlog o organiziranju javne razprave v zvezi z novim besedilom republiške ustave so sprejeli prejšnji teden (v sredo) tudi na skupni seji predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije – saj je Socialistična zveza, kot znano, nosilec te javne razprave. Predsedstvo in izvršni odbor RK SZDL sta v celoti PODPRLA izhodišče in usmeritev v osnutku novega besedila slovenske ustave. Sklep je bil, da je treba **CELOTNO** javno razpravo glede novih ustavnih besedil – tako zvezne kot republiške – takoj začeti, in ta javna razprava naj bi predvidoma **TRAJALA** do 15. oktobra.

Prejšnjo sredo, na dan borca, je ob jubileju največje bitke naše NOV ter ljudske revolucije govoril na osrednji proslavi na Tjentištu **PREDSEDNIK TITO** pred tisoči zbranih ljudi in preživelimi borci legendarne Sutjeske. Ko je obudil spomin na velike dni naše revolucije, na boj za bratstvo in enotnost ter boljšo prihodnost vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, je predsednik Tito poudaril, da smo tudi sedaj **PRED VELIKIMI NALOGAMI,** ko pripravljamo novo ustavo, ko se pripravljamo na X. kongres ZKJ in na kongrese po vseh republikah. Naša ustava bo listina **ZGODOVINSKEGA POMENA,** je ob tem dejal predsednik Tito. Vsak naš občan ima pravico (in dolžnost) ob tem sodelovati, skrbeti moramo za to, da bomo svoje naloge čim boljše opravili.

Minuli teden (v petek) sta bili na posvetovanju predstavnikov vseh slovenskih občin v Bovcu – posvetovanje se je nanašalo na aktualna vprašanja kmetijstva v Sloveniji – podpisani dve izredno pomembni listini za **NADALJNJI RAZVOJ KMETIJSTVA** v naši republiki. Podpisan je bil **DRUŽBENI DOGOVOR** o usmerjanju, usklajevanju in pospeševanju razvoja **ŽIVINOREJE** ter predelave in prodaje živilskih proizvodov, razen tega pa še dogovor o razvoju in financiranju kmetijske **POSPEŠEVALNE** službe. Družbeni dogovor je podpisala večina predstavnikov slovenskih občinskih skupščin in pričakovati je mogoče, da bo družbeni dogovor z ureditvijo **RAZMER V ŽIVINOREJI** vplival na ustrezno ureditev teh vprašanj tudi v drugih republikah. Drži namreč, da bomo šele takrat lahko zanesljivo računali na ustaljenost te vrste proizvodnje in na založenost našega trga s temi pomembnimi živilskimi artikli.

Prejšnji teden je bil na zasedanju republiškega zbora slovenske skupščine izvoljen nov REPUBLIŠKI IZVRŠNI SVET, na čelu katerega so predsednik Andrej Marinc ter trije podpredsedniki – Rudi Čačinovič, Zvone Dragan in dr. Aleksandra Kornhauser – izvršni svet pa ima še petnajst članov oziroma republiških sekretarjev. Republiški zbor skupščine je ob tem sprejel razrešitev nekaterih dosedanjih članov IS – bodisi ker jim je potekel mandat ali pa so sami za to zaprosili.

In še novica iz predsedstva SFRJ: na tokratni seji (ta ponedeljek) je predsedstvo SFRJ med drugim izvolilo za novega PODPREDSEDNIKA predsedstva Mitjo Ribičiča, člana tega predsedstva iz SR Slovenije. Njegov mandat se začne s 1. avgustom letos.

Na Brudarjevih njivah so „Pionirjevi" delavci pričeli graditi dve stolpnici, ki bosta omilili stanovanjsko stisko. Ob sedanjih cenah pa je vprašanje, ali bodo do stanovanj prišli tisti, ki so jih najbolj potrebni.

(Foto: Mikulan)

6. julija so delavci SLOVENIJA CESTE iz Ljubljane končali asfaltiranje 750 m dolge in 5 m široke ceste skozi Mozelj pri Kočevju. To je nedvomno velika pridobitev za vas.

(Foto: F. Brus)

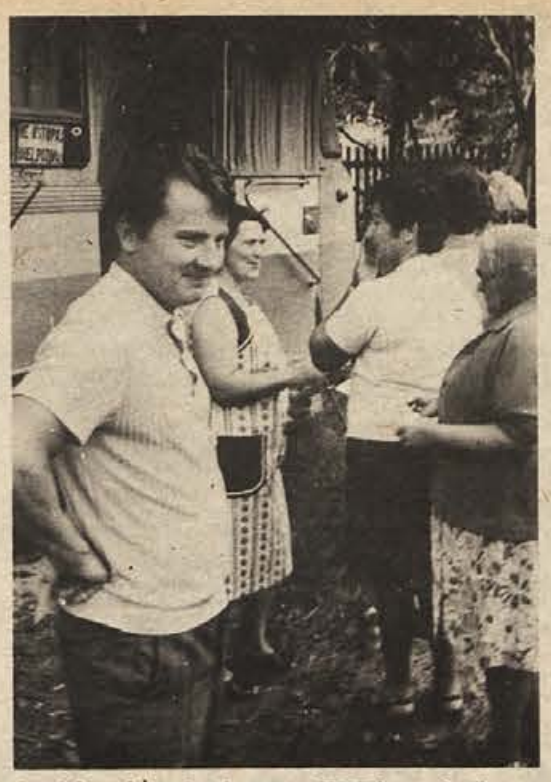

Jutri bo ekipa inštituta za TBC končala fluorografsko akcijo v brežiški občini. Namen množičnega slikanja pljuč je pravočasno odkrivanje tuberkuloznih in drugih obolenj. Občani so se pozivom za fluorografiranje disciplinirano odzvali. (Foto: Ložica Teppey)

Z dopustniškim julijem se je še povečala gneča na zunanjem kopališču v Dolenjskih Toplicah. Prejšnjo nedeljo opoldne ni bilo več mogoče dobiti garderobnih omaric, toliko je bilo obiskovalcev, ki se prihajajo kopat tudi iz zelo oddaljenih krajev. (Foto: Mikulan)

ZAENKRAT LE V LOVSTVU

Posavci se sicer težko spravijo skupaj, če pa se že, uspehi ne izostanejo! Ekipa Posavje v sestavi Sevničana, dveh Globočanov in Bizeljčana je na letošnjem republiškem prvenstvu pristreljala prvo mesto, ko je imela na tarči srnjaka. V kombinaciji glinastih golobov in srnjakov tudi ni bila dosti slabša: med 36 ekipami je bila druga. Kaj, ko bi Posavci vzeli na muho še gospodarstvo ali kako drugo pomembno skupno področje!

Sejmišča

NOVO MESTO: Na novomeško sejmišče so v ponedeljek, 9. julija, pripeljali prodajalci 259 prašičkov v starosti od 6 do 12 tednov, ki so jih cenili po 380 – 440, in 27 prašičev, starih 3 do 6 mesecev, po 450 – 650 din. Cene prašičkov so bile nekoliko nižje kot na prejšnjem sejmu, kupcev pa je bilo zelo malo. Prodano je bilo od vsega 286 prašičev samo 164.

BREŽICE: na sobotni sejem so rejci pripeljali 385 prašičkov v starosti do tri mesece in 12 prašičev, starih nad tri mesece, ki so jih prodali po 21 – 22 in po 14 – 15 din kilogram žive teže. Živali so bile skoraj vse prodane, saj so kupci od 397 pripeljanih prašičev pokupili 324 prašičev.

Drugi nam kažejo, kaj nam je storiti

„Gospodarstvo", slovenski gospodarski list, ki izhaja v Trstu, je v svoji posebni številki posvetil obširen članek turističnim zanimivostim Dolenjske in jo pri tem prikazal v zelo lepi luči. Zelene griče in bogato zgodovinsko tradicijo Dolenjske je primerjal z dolino gradov ob

Toplice, vinske gorice, naravne lepote, to je Dolenjska. Za sodoben turizem pa je to premalo

reki Loire v Franciji, posebno pozornost pa je namenil kmečkim puntom in naši literarni zgodovini.

Ko prebiramo ta članek, pridemo do spoznanja, da se sami premalo zavedamo bogastva naše tihe zelene pokrajine, miru in bogate tradicije naše folklore. Razen znanega dolenjskega cvička, ki ga tržaški list ni pozabil omeniti, so v sestavku privlačno opisane mnoge zanimivosti tja do konjskih dirk v Šentjerneju.

Pri nas na veliko govorimo o kmečkem turizmu in o vinski cesti, ki bi vinorodne kraje približala turizmu, hkrati pa zadržala mlade ljudi na kmetijah, vse premalo pa storimo, da bi se to uresničilo. Cesta Ljubljana – Zagreb, po kateri se prav ta čas pretaka reka turistov, nudi posebne možnosti.

Motorizirane turiste vse premalo opozarjamo na prelepi košček slovenske zemlje. Marsikaj bi se dalo narediti brez večjih investicij, samo dobre volje in več podjetnosti bi bilo treba.

Ne premakne se

Zgolj z včlanjenjem delavcev in kmetov v Zvezo komunistov v nobenem primeru ne moremo biti zadovoljni. Vedno znova omenjamo staro resnico, da bojo delavci in kmetje imeli ZK za svojo organizacijo tedaj in toliko, kolikor bo le-ta zanje kaj storila.

Po pismu izvršnega biroja ZKJ in predsednika Tita je bilo narejenega precej, da bi organizacijo približali delavskemu razredu in kmetom. Za še neposrednejši prodor delavskih pobud so bili ustanovljeni tudi aktivi delavcev.

Pri odgovornem in pomembnem koraku, kot je vstop v ZK, je predvsem važna osebna odločitev posameznika, na to pa ima močan vpliv tudi okolje. „Se ob pripravi vstopa posameznika v ZK kdo iz organizacije pogovori tudi s svojci ali s kom drugim v vasi? " je vprašal sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc na razgovoru s trebanjskim političnim aktivom minuli mesec. Taka je bila namreč nekdaj navada.

Zavestna borba s predsodki bo sicer tudi naloga na novo sprejetega člana, že izkušen član pa mu pri tem lahko samo pomaga. Nekaterim, ki nameravajo vstopiti v ZK, je okolje večkrat nenaklonjeno in jih včasih popolnoma osami. To pa je gotovo napad na svobodno odločitev in tu je treba nekaj storiti!

A. Ž.

Nevarne vode

Hudo pomanjkanje prostorov (osem učilnic za dvanajst oddelkov) in učiteljev žuli ekonomsko srednjo

Kam po šoli: zdesetkan vpis na ekonomski šoli

šolo že nekaj let, pravšno zanko na vratu pa je začutila ob vpisu v novo šolsko leto: od 138 otrok, ki so se prijavili za šolanje, so jih sprejeli le 78. Starši zavrnjenih 60 učencev so dvignili precej prahu, doseči pa ne morejo nič, ker bo jeseni prostora le za dva prva razreda: ekonomski in administrativni oddelek.

Novi oziroma dodatni prostori so za šolo življenjskega pomena. Trenutno rešujejo stisko tako, da si pomagajo z učilnicami medicinske šole, ki je v isti stavbi nadstropje niže. Popoldne ni računati na pouk, ker je večina učilnic zasedena z odraslimi. Ali bo pri tem tudi ostalo?

Ravnatelj Janez Zafred pravi, da bi naredili veliko napako, če bi dovolili, da bi se zanka na vratu ekonomske šole zategovala. „Potrebe po tem kadru so velike, možnosti za šolanje pa čedalje manjše. Če je kje potrebna pomoč, je gotovo pri nas. Najbrž se iz delovnih organizacij ne bodo smeli zadovoljiti le s tem, da bodo ob koncu leta po telefonu spraševali po absolventih!"

Večerne osemletke ne bo treba več plačati

»Ne« za šolnino

Osnovno izobraževanje odraslih v posebnih oddelkih je zakonska obveznost osnovnih šol, denar za to pa se zbira iz obveznih in stalnih virov (davkov in prispevkov). Tako je 1. julija razsodilo republiško ustavno sodišče na pobudo uredništva Delavske enotnosti in republiške konference Zveze mladine. Plačevanje šolnine za osnovno izobraževanje odraslih je protiustavno.

Je to dajanje potuhe lenim, ki niso končali osnovne šole v mladosti? Znani osip v slovenskih osnovnih šolah je znašal leta 1971 32,3 odst. Ugotovljeno je, da za visok odstotek tistih, ki niso končali osemletke, niso krivi samo učenci. Statistični podatki za leto 1971 kažejo, da je bilo to leto v Sloveniji brez popolne osemletke kar 163.324 zaposelnih delavcev. Pomanjkljiva izobrazba je stalen vir poglabljanja družbenih razlik. Tudi v dolenjskih delovnih organizacijah vedo povedati, da je delavce težko navduševati za večerno osnovno izobraževanje. Za končano osnovno šolo v plačilno ovojnico namreč ne kane nič več, plačevati je treba še šolnino. V šolskem letu 1970/71 je 2969 odraslih plačalo kar 3.200.000 dinarjev za šolnine!

Kmetijski nasveti

Čebelam nevarni strupi

Čas škropljenja in prašenja zoper rastlinske škodljivce spet oživlja žalostne prizore v čebelnjakih. Na panjevih bradah se nabirajo mrtve čebele, ki so jih usmrtili kemični pripravki, s katerimi so prišle v stik, ko so obletavale cvetove.

Glede na nevarnost za čebelji zarod delimo kemične pripravke za varstvo rastlin v štiri skupine. V prvo štejejo najhujši strupi, ki nikakor ne smejo priti v stik s čebelami. Svinčeni arzenati, paration, sevin, lindan, aldrin, metilparation, dieldrin, diazinon, to so najnevarnejše kemične snovi. V drugo skupino prištevajo pripravke, ki so sicer zelo strupeni, vendar jih lahko uporabljamo, če dosledno upoštevamo varnostne ukrepe. Tak strup je na primer malation.

V tretji skupini so snovi, ki jih lahko uporabljamo, če ne pridejo v dotik s čebelami; to so: endrin, tedion, toksafen, tiodan. V zadnjo, to je četrto skupino, pa so uvrščeni nenevarni pripravki: bordojska brozga, bakreni pripravki, kaptan, maneb, orthocid, dithan in še nekateri.

To razporeditev navajamo zategadelj, da bi uporabniki vsaj približno vedeli, kako nevarni so posamezni strupi. Moramo pa upoštevati tudi nekatere okolnosti. V cvet je dovoljeno škropiti le s tistimi snovmi, ki štejejo v četrto skupino. Vedeti je tudi treba, da lahko veter zanese droben prah ali škropivo na sosednje nasade, ki jih obletavajo čebele. Najhujši strupi so nevarni tudi v kilometrski oddaljenosti.

Ponovimo naj, da je dovoljeno škropiti v cvet samo s takimi pripravki, ki čebelam ne škodujejo. Pri tem je treba upoštevati tudi podrast v nasadih, na katerem se pasejo čebele.

Predvsem pa pozivamo, naj bi sadjarji, vinogradniki, vrtičkarji in drugi kar najbolj prisluhnili čebelarjem, saj je dokazano, kako velik vpliv ima opraševanje rastlin na pridelek.

Inž. M. I.

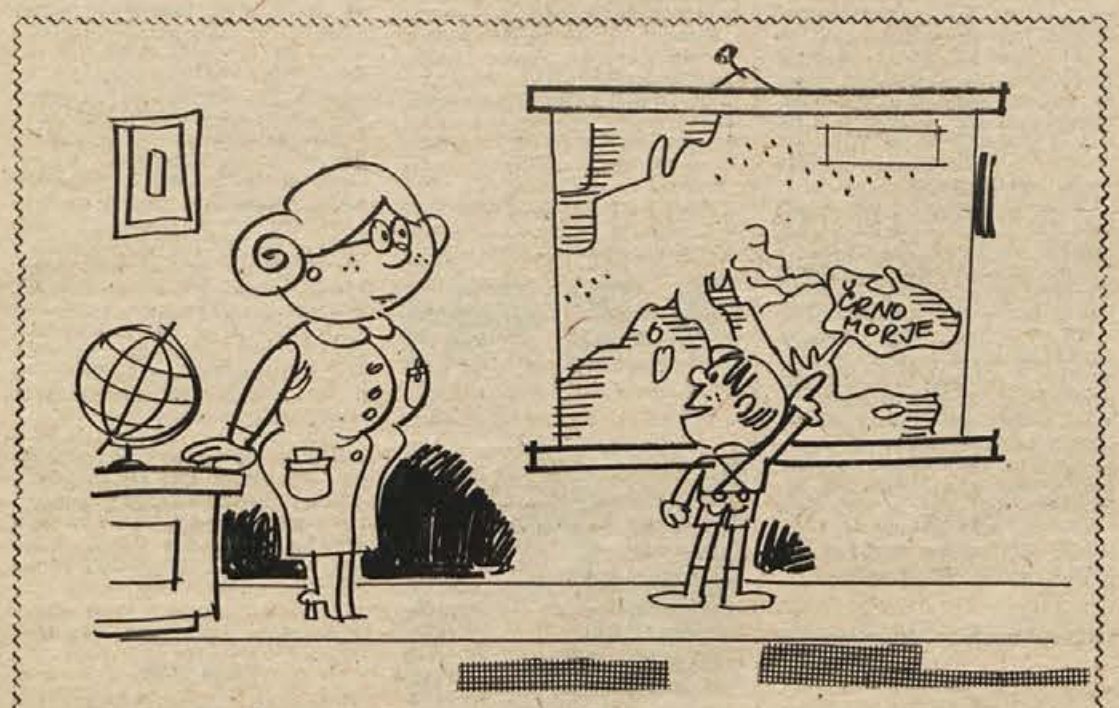

– Tole je Črno morje! Črno pa je zato, ker se vanj izliva naša Krka . . .

(Karikatura: Marjan Bregar)

vredno je zapisati...

Zunanjetrgovinska menjava je letos mnogo slabša kot lani. To dokazujejo podatki iz prvih petih mesecev. Presežek uvoza je namreč okrog 11 milijard dinarjev (tolikšnega nesorazmerja še nismo imeli), in če bi se tako nadaljevalo, bi se negativna razlika do konca leta povečala na približno 26 milijard, to pa bi bil rekord doslej.

V prvih petih mesecih se je sicer tudi izvoz precej povečal – za 15 odstotkov ali za 2,2 milijarde – toda ob tem je treba upoštevati, da se je hkrati še precej bolj povečal uvoz. Letos je bil za 7,8 milijard ali 40 odst. večji kot v istem lanskem obdobju. To je vzrok, da imamo letos dvakrat večjo pasivno bilanco, kot smo jo imeli lani.

Gospodarstvo je v minulem obdobju prizadelo zlasti

Uvažamo inflacijo

dejstvo, da so se cene občutno zvečale tudi na svetovnem tržišču. To hkrati pomeni, da s povečanim uvozom uvažamo tudi inflacijo, povečanje cen. Visoke cene uvoženega reprodukcijskega materiala, na katerega so vezane mnoge naše tovarne, določajo tudi visoko rast cen naših izdelkov. Dogaja se, da se kopičijo zaloge končnih izdelkov, to pa vpliva na rast proizvodnje, ki je delno manjša, kot je bilo predvideno z resolucijo o letošnjem gospodarskem razvoju.

Zunanja trgovina naše republike je ohranila svoje značinosti. Njen delež je v skupnem jugoslovanskem uvozu večji kot pa delež proizvodnje. Slovenija ima sorazmerno najmočnejšo zunanjo trgovino, saj gre približno ena petina vseh zunanjetrgovinskih poslov prek naših trgovskih podjetij. V prvih štirih mesecih je Slovenija izvozila za 2,6 milijarde, ob tem pa uvozila za 4,4 milijarde. Slovenski izvoz se je povečal za 15 odstotkov, uvoz pa kar za 45 odstotkov.

R. KOMLJENOVIĆ

Upori -

(Nadaljevanje s 1. str.)

Mogoče še zares ne zna z njim najbolje ravnati, toda v tem je njegova prihodnost, v tem njegova popolna zmaga, ki je je potreben in tudi vreden."

KULTURNI TEDEN · ŠENTVID pri STIČNI

Nedeljski tabor pevskih zborov je potrdil pravilnost ubrane poti v Šentvidu rojene zamisli: pomagajmo pevskim zborom amaterjev, da se osvestijo, zbirajo in pomnože svoje vrste. To vse – nemalo po zaslugi Slovenskega okteta! – zdaj že teče. To je ugotovil tudi pokrovitelj šentviškega kulturnega tedna Janez Vipotnik, ki je na velikem ljudskem zborovanju v nedeljo popoldan med drugim dejal, da je kulturno poslanstvo socialistične družbe tudi v tem, da slehernemu med nami omogoči pravico, da mu bo bogastvo kulture dostopno. Celo več: delovnega človeka mora navajati, da se bo vključeval v kulturno ustvarjanje.

Šentvid je za dosedanje uspešno delo dobil tokrat dragoceno priznanje: njegov prihodnji kulturni teden bo prišel v program republiških prireditev, saj je že doslej prerasel lokalne in medobčinske meje.

T. GOŠNIK

ČATEŠKE TOPLICE – V nedeljo je obiskalo zdravilišče in kopališče rekordno število gostov. Našteli so jih nekaj manj kot 5.000.

TREBNJE – V torek je sekcija za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL obravnavala osnutek o družbenem varstvu otrok in skupnosti otroškega varstva, sprejeli so tudi predlog za imenovanje pododbora za proslavo 30-letnice ustanovitve konference antifašistične zveze žensk v Dobrniču.

KOČEVJE – Garancijsko izjavo za dodelitev posojila KOMUNALI za ureditev čistilnih naprav je sprejela občinska skupščina na torkovi seji.

BREŽICE – V nedeljo je krenila na izlet AMD v neznano kolona 90 vozil s 300 izletniki. Obiskali so Ptuj in grad Borl.

Designe v Sevnici

Na gradu še do 22. julija razstava ljubljanske šole za oblikovanje

Sevniška galerija, ki so ji ustanovitelji že na začetku želeli vcepiti gojenje industrijskega oblikovanja, je po letošnji bogati razstavni dejavnosti lahko prikazala tudi to zvrst. Šola za oblikovanje iz Ljubljane razstavlja po besedah prof. Milene Jelušičeve tokrat največje število del svojih dijakov. Šola namreč prevzema tudi naročila industrije, kjer so se njeni učenci, koder so imeli zanje posluh, lepo uveljavili. Tako je bilo v IKSRI, uveljavili so se tudi v Belgiji, kjer je tovarna tapet odkupila njihove vzorce. Dijaki te šole so mladi ljudje, zato so prijemi sveži, kot nalašč za vključevanje v naše nove industrijske smeri.

Na sevniškem gradu razstavlja šola vrsto uspešnih grafik-lepakov in primerov knjižne opreme, industrijski oblikovalci izdelke iz stekla in gline, v tretji sobi pa še modni oblikovalci. Galerija, ki ji je sevniška kulturna skupnost letos okrnila finančni načrt za razstave in dejavnosti kar za 20 tisočakov, meni, da bi likovno tvornost otrok sevniške osnovne šole v sodelovanju s sevniškim gospodarstvom lahko usmerjali tudi v to smer. Začetek žal ni bil spodbuden. Petkove otvoritve se ni udeležil nihče od predstavnikov sevniških tovarn!

BOLNI OTROCI NA MORJE

V soboto, 7. julija, je ob sedmih zjutraj prva skupina 30 otrok odpotovala v klimatsko zdravilišče Debeli rtič. Skupina je bila izbrana po napotnicah in priporočilih zdravnikov, ki so odbrali na dihalih bolne otroke za morsko zdravljenje. V zdravilišču, ki ima popolni status zdravstvenega zavoda, je zagotovljena strokovna zdravniška oskrba. Organizacijo je prevzel občinski odbor RK Novo mesto, da razbremeni starše in da bo akcija pravilno potekala. Tej skupini bo sledilo še nekaj skupin, ki bodo zajele bolne otroke iz vseh petih dolenjskih občin. Plačnik stroškov je Zavod za socialno zavarovanje.

Franc Šetinc, sekretar sekretariata CK ZKS, med govorm 4. julija na Vinici. (Foto: R. Bačer)

V naši družbi je mnogo tega, za kar se je vredno boriti

Ob podelitvi domicila Belokranjskemu okrožju OF je na Vinici zbranim aktivistom vse Bele krajine govoril Franc Šetinc

Nakljub hudi pripeki, ki je za borčevski praznik 4. julij žgala po viniškem koncu, je osrednja belokranjska proslava poleg aktivistov in borcev privabila na Vinico še domačine vseh bližnjih krajev na slovenski in hrvaški strani Kolpe.

Množici, zbrani na trgu pred viniškim gradom, je spregovoril Franc Šetinc, sekretar sekretariata centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Ko je obudil spomine na revolucionarno pot belokranjskega človeka vse od oklica viniške republike dalje in njenega deleža v času NOB, je o utripu današnjega političnega trenutka med drugim dejal:

„Najbolj pozitivno v dosedanjih stabilizacijskih prizadevanjih je bilo to, da so se mnogi kolektivi, tudi belokranjski, bolj oprli na lastne sile. Ne smemo pristati na teorije, ki so navzoče celo med posameznimi komunisti, češ da bomo morali počakati z uresničevanjem ustave, ker moramo prej prebroditi gospodarske težave. Od gospodarske stabilizacije je odvisna krepitev materialne osnove samoupravljanja. Izrabiti moramo pozitivno ozračje po pismu, nov razpored političnih sil, ustvarjen potem, ko smo obračunali z najbolj grobimi pačenji.

Z uveljavljanjem ustavnih sprememb bo zmagovala logika zdravega gospodarjenja proti logiki odtujevanja sredstev od tistih, ki jih ustvarjajo. V naši družbi je mnogo tega, za kar se je vredno boriti. Predvsem moramo odločno izpovedati, da bomo branili svojo neodvisnost, pravico do samostojne izbire poti v socializem in da se bomo odločno postavili po robu vsaki nasilni akciji, s katero bi nas hoteli oropati svobode in dostojanstva.

Še bolj bomo cenili znanje, poslovnost in strokovnost, še bolj so nam potrebni strokovnjaki, dobri direktorji in tehniki, toda taki, ki bodo krepili samoupravljanje in ki ne bodo znanja in tehnike izrabljali za prisvajanje oblasti. Zveza komunistov se bojuje za to, da bi v družbi ustvarili razmere brez privilegijev in monopolov, pa tudi brez možnosti za manipulacijo z ljudmi."

Ko je govornik primerjal današnji napredek Jugoslavije s tem, kar smo imeli pred vojno, hkrati pa omenjal razvojno pot Bele krajine, je ob zaključku rekel:

„Izkoristimo vse svoje moči, vse znanje in sposobnosti, vse moralne sile, bogate tradicije OF, pa razdalja od tam, kjer smo, do tam, kamor hočemo in moramo priti, ne bo tako velika."

V imenu obeh belokranjskih občinskih skupščina je nato domicilno listino Belokranjskemu okrožju OF podelil Ivan Žele, predsednik metliške občine, zatem pa je Lojze Šterk, predsednik občinske konference SZDL iz Črnomlja, podelil še letošnja občinska priznanja Osvobodilne fronte. Slavnost je zaključil prijeten spored domačih šolarjev in pevcev ter godbenikov iz Črnomlja. Tovariški, prisrčen in za mnoge nepozaben del dneva pa je na veseličnem prostoru trajal še vse popoldne. Tudi kaplje dežja niso pokvarile in razbile snidenja ljudi, ki jim je tovarištvo zapisano v srcih.

R. BAČER

„V LJUBLJANI SE DOBIMO ZA KUMROVEC IN KOZJANSKO"

Povzemamo sklepe, ki jih je sprejel odbor prireditve, ki bo 9. septembra na Trgu revolucije v Ljubljani in katere dohodek je namenjen gradnji spominskega doma borcev in mladine v Kumrovcu:

Čimprej je treba seznaniti javnost z namenom in pomenom prireditve, kot tudi s predlogom programa, ki naj bi bil umetniško polnovreden in pester. Družbenopolitične organizacije, skupščine in drugi si bojo prizadevali, da bi prireditev čimbolj uspela, zato pa bojo imela pri tem precejšen pomen sredstva javnega obveščanja, in to v času priprav, kot tudi med samo prireditvijo.

O programu in prireditvi bomo še poročali.

»Padel je, da bi v miru živeli...«

Pripovedovanje svojcev padlih in udeležencev boja z ustaško skupino

Od 2. do 5. julija so bili na obisku v Novem mestu udeleženci boja in svojci padlih v boju z ustaško teroristično skupino, ki se je lani vtihotapila v Jugoslavijo. Skupina je bila uničena, naši ljudje pa so dokazali, da nihče ne more nekaznovan poskušati rušiti naše družbene ureditve.

Dogodek je svoj čas močno odjeknil v javnosti, ki je z zanimanjem in sočutjem sledila uspešnemu, a tudi tragičnemu razpletu. Toda kljub vsemu je bilo za nas to vendarle odmaknjeno dogajanje, zato človeka presune, ko spozna, da za dogodki stojijo resnični, preprosti ljudje, taki, kakor smo mi vsi. Marsikdo je že pozabil na vse skupaj, ne more pa pozabiti Vesna Bošnjak, da svojega očeta Luke ne bo več videla, ne Matija Odak, da moža Milana ne bo več na polje, da bi s skupnim delom prehranila troje svojih hčera, ne more pozabiti Ivan Drežnjak, ki mu je le plastična operacija rešila ranjeno nogo, in še veliko njih.

V prostem času, potem ko so si ogledali tovarno Novoteks in obiskali osnovno šolo Grm, so v odmoru po kosilu v Dolenjskih Toplicah in v temnih roških gozdovih okoli Baze 20 pripovedovali svoje vtise.

Ibro Omanović, podpredsednik ZB iz Prozora, je bil med akcijo komandant mesta in udeleženec prvega spopada. Pripoveduje: „V okolici vasi Rumbovci smo se prebijali skozi gozd Borova po skoraj neprehodnih poteh in iskali sovražnika. Ko smo jih zagledali, ni nihče pomislil na streljanje, kajti prepričani smo bili, da se bodo brez boja predali. Pa ni bilo tako. Počili so streli in miličnik Luka, ki jih je prvi opazil, je tudi prvi padel. Ker so bili bolje prikriti in ker zaradi dušilcev zvoka na njihovem orožju nismo natanko vedeli, od kod streljajo, je bilo več naših ranjenih in ubitih. Presenetili so nas, zato je bilo toliko žrtev v prvem spopadu. Kasneje jih je malo padlo."

Matija Odak je bila bolj molčeča. Obkrožena od svojih treh hčera: 11-letne Stojke, 9-letne Jasne in 7-letne Stoje, je govorila bolj o svoji rodni vasi Crveni Grm in o težkem kmečkem delu, ki ga zdaj ob pomoči vaščanov in brata padlega komaj zmaguje. „Ne, nisem niti pomislila, da bo Milan padel, in še sedaj težko verjamem. Težko je brez njega . . . Ampak padel je za nas vse, da bi živeli v miru . . ."

„Ravno kosili smo na travniku," pripoveduje Mujo Čolić iz vasi Lizoperci, „ko je prišel za mojega sina Ismeta poziv. Pred komaj 5 meseci je odslužil vojaški rok in dopolnil 21 let. Prejel je poziv, obesil koso in šel. Vrnil se ni več! Že drugi dan po odhodu z doma je padel v boju s tolpo. Sin je sin, nihče ga ne more nadomestiti. Tolaži me le to, da je umrl herojske smrti."

23-letni Ivan Drežnjak iz vasi Grmići je kar naprej hvalil Novo mesto in Slovenijo. Navdušen je bil nad vsem, kar je videl, in raje je govoril o načrtih za bodočnost kot o preteklosti. „Iz oči v oči smo se gledali. Potem je počilo. Zadelo me je v levo roko. Skočil sem v zaklon, kjer mi je prvo pomoč nudil gozdar Radič, ki ga je malo za tem, ko sem se jaz odplazil iz območja boja, smrtno zadelo. Izgubil sem veliko krvi, in preden so me prepeljali iz Prozora v Mostar, sem omedlel. Imel sem srečo. Na smrt misliti pa ni bilo časa . . ." V Beogradu so mu rešili roko s plastično operacijo, trije prsti na roki pa so še sedaj odreveneli.

Tako so pripovedovali, in čeprav je minilo že celo leto od dogodkov, ki so usodno posegli v njihova življenja, je bil spomin nanje zelo živ.

Tudi mi ne bi smeli pozabiti. Vsako drobno pozornost, ki jim jo izkažemo, s hvaležnostjo spremejo, to pa je najmanj, kar lahko zanje storimo.

M. MARKELJ

Poglobljeno

Sindikalni predsedniki o delu sindikatov

V Metliki so se 29. junija zbrali predsedniki občinskih sindikalnih svetov Dolenjske in pregledali delo prvega polletja pri uresničevanju akcijskih programov. Ugotovili so, da so bili dolenjski sindikati precej angažirani v pripravah in ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela.

Sindikati so veliko storili pri osveščanju delavcev o potrebi delavskih kontrol. Priprave so v teku, nekaj je že ustanovljenih, kljub temu da v nekaterih delovnih organizacijah vodilni kažejo odpor do delavskih kontrol.

Dolenjska občinska sindikalna vodstva so precej storila tudi za družbeno-politično izobraževanje v obliki seminarjev. Sindikati so vse bolj delavni tudi v odborih za splošni ljudski odpor.

K. O.

Med obiskom so si gostje ogledali tudi Bazo 20, kjer je beseda spet tekla o bojih. Pripovedovanje so globoko podoživljali, saj ni dolgo tega, ko so sovražne krogle žvižgale okoli njih in zadevale njihove svojce in tovariše. (Foto: S. Mikulan)

»Zato danes punti niso potrebni...«

Sergej Kraigher, predsednik republiške skupščine, o položaju in nalogah v našem kmetijstvu

Na veličastni počastitvi 400-letnice hrvatsko-slovenskega kmečkega upora, ki je bila 1. julija v Kostanjevici, je bil slavnostni govornik Sergej Kraigher, predsednik republiške skupščine. Objavljamo del njegovega govora, v katerem je obravnaval razmere v kmetijstvu.

„Dovolite mi, da ob proslavi bojev, v katerih so se množice kmetov bojevale za svoje zahteve, od katerih je bila odvisna njihova nadaljnja gospodarska rast, in za svojo svobodo, pokažem samo na enega od problemov v nadaljnjem razvoju kmetijstva in samoupravljanja, ki je prav posebno važen za reševanje nalog, ki stojijo danes pred nami.

V razvoju kmetijstva smo v zadnjih letih dosegli brez dvoma pomembne uspehe. To se kaže tako v vse pomembnejši vlogi kmetijskih družbenih posestev, kombinatov in zadrug kot v zboljšanem položaju kmetov, njihovi večji tehnični opremljenosti ter njihovi vse večji povezavi v zadrugah in s kmetijsko industrijskimi kombinati ter trgovskimi podjetji pri uveljavljanju sodobnih produktivnejših metod proizvodnje na socialističnih osnovah. Brez dvoma smo dosegli tudi pomemben napredek v utrjevanju družbenega položaja kmeta in v njegovem izenačevanju na podlagi njegovega dela s položajem delavca.

Odpor tudi v kmetijstvu

Dosegli smo pomembne rezultate v preusmeritvi mnogih kmetij v tržne specializirane kmetije, ki tesno sodelujejo s kmetijskimi kombinati in zadrugami in so združene v obratih za kooperacijo. Brez dvoma je to pomembna pot v preobrazbi kmetijstva na sodobnih osnovah. Toda kot v tovarnah se tudi tu srečujemo z močnim odporom nosilcev tehnokratskih in birokratskih tendenc v kombinatih in zadrugah, ki ovirajo, da bi kmetje uveljavljali pravice, ki jim gredo na podlagi njihovega dela. To seveda med kmeti vzbuja nezadovoljstvo in nezaupanje, če v resnici mislimo izvršiti to, kar govorimo, in ali smo za to sposobni. Imamo ustavna dopolnila in z njimi usklajena določila zakona o združevanju kmetov, ki so bila sprejeta ob širokem sodelovanju kmetov in ob njihovi polni podpori. Podobno velja za največji del določil zakona o gozdovih. Hitrejše uveljavljanje kmetov kot proizvajalcev in samoupravljalcev, ki odločajo o rezultatih svojega dela, kot to zahtevajo ustava in zakoni, pa otežujejo birokratje in tehnokratje v vodilnih organih v mnogih kombinatih in zadrugah. Mnogi med njimi nočejo upoštevati dejstva, da so za razvoj in socialistično preobrazbo kmetijstva nujno potrebne take zadruge, ki bodo resnično organizacije kmetov samih, prav tako, kot so potrebni obrati kmetov – kooperantov v kombinatih in gozdnih gospodarstvih, kjer kmetje vlagajo delo in sredstva in kjer morajo imeti v skladu s tem zagotovljene tudi vse pravice. V zadrugah in obratih za kooperacijo morajo o delu in sredstvih, ki so jih vložili, ter njihovih rezultatih odločati kmetje, ne pa direktor, upravnik ali peščica delavcev v trgovini ali podobnih enotah. Prav tako morajo biti na podlagi vloženega svojega dela in sredstev kmetje enakopravni pri odločanju o rezultatih dela in dohodka, kadar svoje delo in sredstva združujejo z drugimi delavci in delovnimi organizacijami.

Sergej Kraigher

Kakšna naj bo prava zadruga

Zadruge kot samostojne organizacije kmetov pa potrebujejo v še večji meri desettisoči tistih kmetij, ki še niso stopile v kooperacijo s kombinati ali trgovskimi in predelovalnimi podjetji ali imajo samo občasne kooperantske odnose in samo za del svoje proizvodnje, in vse tiste kmetije, katerim je kmetijska proizvodnja še vedno pomemben, četudi ne več edini ali najvažnejši vir dohodkov. Tudi proizvodnja teh kmetij je družbeno pomembna. Tem kmetom mora zadruga biti tista organizacija, v kateri rešujejo svoje probleme. Če zadruga ne bo tako postavljena, je popolnoma naravno, da bodo kmetje težili k ustanavljanju drugih organizacij. Na to imajo pravico po ustavi in zakonu o združevanju kmetov.

Zavedati se moramo, da brez tega ne bomo mogli odpreti niti utrditi mladini na vasi perspektive v kmetijski proizvodnji in prepričanje, da si lahko na ta način zagotovi današnjemu času ustrezno življenje. Vse to velja še prav posebej za položaj kmečke žene, ki postaja na mnogih kmetijah glavni proizvajalec. Njej je treba zagotoviti vse pravice, ki ji gredo na podlagi njenega dela, in ustvarjati možnosti, da bo kot mati, žena in proizvajalka imela tako doma kot v družbi dejansko enakopraven položaj.

Nujna večja aktivnost kmetov

Bolj kot kdaj poprej se pojavlja zahteva, da premagamo odpor proti uresničevanju kmetovih pravic in odpravimo nerazumevanje ali podcenjevanje teh vprašanj v organih družbeno-političnih skupnosti in organizacij. Za to seveda danes niso potrebni punti, ampak večja aktivnost kmetov samih v zadružnih enotah in v zadružni zvezi, ki mora prav v tem pogledu kot organizacija kmečkih proizvajalcev odigrati pomembno vlogo. Njena prizadevanja v tej smeri zaslužijo vso podporo. Tu so tudi organizacije socialistične zveze, kjer marsikje že sedaj kmetje uspešno uveljavljajo svoje pravice. Tu je tudi Zveza komunistov, ki je prav v zadnjih petih letih bistveno prispevala, posebno na svoji II. konferenci, k izdelavi programa razvoja kmetijstva v Sloveniji in utrjevanju položaja kmeta kot enakopravnega proizvajalca in samoupravljalca v vseh oblikah njegovega vključevanja v družbeno reprodukcijo."

Priznanje in čestitka

Dovolite mi, da izrečem že na tem mestu priznanje občini Krško in krajevni skupnosti Kostanjevica za veličastni spomenik Matiji Gubcu in kmečkim puntom, ki smo ga pravkar odkrili. S tem je občina Krško in še posebej krajevna skupnost Kostanjevica najlepše zaokrožila kulturno poslanstvo, ki ga že dolga leta opravlja z razvijanjem različnih kulturnih dejavnosti, ki spodbujajo tudi druge kraje in pomenijo mnogo za razvoj kulture na Slovenskem. Povezovanje kulturnih dejavnosti s kmečkimi punti in z našim narodnoosvobodilnim bojem najbolj prepričljivo potrjuje spoznanje, ki ga je izrazil Ivan Cankar v svojem znamenitem govoru „Slovensko ljudstvo in slovenska kultura", da vsak korak, ki si ga delovni ljudje izbojujejo pri izboljševanju svojega materialnega položaja in življenjskih pogojev, pomeni sam po sebi hkrati veliko kulturno dejanje. Kmečki punti na Slovenskem in naš narodnoosvobodilni boj sta pa gotovo tudi glede tega neprecenljivega pomena.

PROSTA DELOVNA MESTA V UPRAVI OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO!

Komisija za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine Novo mesto

RAZPISUJE
prosta delovna mesta:

1. 2 GRADBENIH INŠPEKTORJEV,
2. REFERENTA IN SVETOVALCA ZA URBANIZEM IN GRADBENIŠTVO,
3. REFERENTA IN SVETOVALCA ZA SPLOŠNE AKTE DELOVNIH ORGANIZACIJ,
4. ANALITIKA IN SVETOVALCA ZA DAVŠČINE,
5. VODJO DAVČNE INŠPEKCIJE,
6. VODJO REFERATA ZA ODMERO DAVKA IZ KMETIJSTVA,
7. REFERENTA ZA JAVNI RED IN MIR,
8. 2 ANALITIKOV ZA GOSPODARSKE ZADEVE,
9. 3 GEOMETROV,
10. STROJNEGA KNJIGOVODJE,
11. 2 STROJEPISK,
12. PRIPRAVNIKA ZA DAVČNEGA INŠPEKTORJA Z VIŠJEŠOLSKO IZOBRAZBO.

Za razpisana delovna mesta se zahteva:
pod 1. in 2. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo in 5 let delovnih izkušenj,
pod 3. pravna fakulteta ali fakulteta za politične vede, novinarstvo in sociologijo ter 5 let delovnih izkušenj, ali višja pravna ali upravna šola in 7 let delovnih izkušenj,
pod 4. pravna ali ekonomska fakulteta ali fakulteta za politične vede, novinarstvo in sociologijo ter 5 let delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih,
pod 5. pravna, upravna ali ekonomska fakulteta in 5 let delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih,
pod 6. višja kmetijska, ekonomsko komercialna ali višja upravna šola in 5 let delovnih izkušenj,
pod 7. višja upravna šola in 3 leta delovnih izkušenj,
pod 8. višja upravna šola komercialna šola ali višja šola statistične smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
pod 9. geodetski odsek srednje tehnične šole in 2 leti delovnih izkušenj,
pod 10. srednja ekonomska šola, tečaj za strojno knjiženje in 2 leti delovnih izkušenj,
pod 11. dveletna administrativna šola, 1 leto delovnih izkušenj in strokovna preizkušnja,
pod 12. višja ekonomsko komercialna ali višja upravna šola.

Za vsa razpisana delovna mesta razen pod 11. in 12. se zahteva strokovni izpit.
Za delovno mesto pod 9. je stanovanje na razpolago.

Za delovna mesta z visoko strokovno izobrazbo je predpisano 3-mesečno poskusno delo, za delovna mesta z višjo in srednjo strokovno izobrazbo 2-mesečno poskusno delo, za ostala delovna mesta 1-mesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom sprejema komisija za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine Novo mesto 15 dni od dneva objave.

Komisija za medsebojna razmerja

Zdravstveni dom Novo mesto

zaposli
1 – KURIRJA ZA NEDOLOČEN DELOVNI ČAS,
2 – SNAŽILKO ZA DOLOČEN DELOVNI ČAS.

Pismene prošnje sprejema in daje informacije uprava zavoda.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Svet delovne skupnosti osnovne šole bratov Ribarjev Brežice razpisuje za šolsko leto 1973/74 naslednja prosta delovna mesta:

– ORTOPEDAGOGA ZA NEDOLOČEN ČAS;
– PREDMETNEGA UČITELJA ZA MATEMATIKO S POLOVIČNIM DELOVNIM ČASOM OD 1. 9. 1973 do 30. 7. 1974;
– UČITELJA RAZREDNEGA POUKA V KOMBINIRANEM ODDELKU (1. in 2. RAZRED) NA PODRUŽNIČNI ŠOLI V MRZLAVI VASI ZA NEDOLOČEN ČAS;
– POMOČNIKA RAVNATELJA;

POGOJ: učitelj razrednega pouka z najmanj 10-letno prakso v nižjih razredih osnovne šole in z opravljenimi seminarji MOM;
– TAJNIKA ŠOLE ZA NEDOLOČEN ČAS;
POGOJ: srednja izobrazba ustrezne stroke z najmanj dveletno prakso, dobro mora obvladati slovenski jezik in strojepisje;
– ADMINISTRATIVNEGA DELAVCA ZA NEDOLOČEN ČAS;
POGOJ: ustrezna srednja izobrazba, dobro mora obvladati slovenski jezik in strojepisje;
– SNAŽILKE S POLOVIČNIM DELOVNIM ČASOM ZA ENO ŠOLSKO LETO NA PODRUŽNIČNI ŠOLI SKOPICE.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Takole so se slikali mladinci iz Laboda, IMV, Krke in pionirji tabora Sutjeske 4. julija zjutraj v Gabrju, od koder so odšli na pohod k Miklavžu na Gorjance, kjer je bilo tistega dne partizansko srečanje in veliko ljudsko zborovanje. (Foto: Čedo Negovanović)

Nekulturni obiskovalci

Ko sem prišel nedavno nedeljsko dopoldne na Mirno, sem se ustavil pred kinodvorano in sosednjih stavbah, zakaj obdal me je nenavaden vonj. Hotel sem izvedeti, od česa je, pa so me poučili, da je bila prejšnji večer kinopredstava. Pred njo, med odmorom in po predstavi pa so skoraj vsi obiskovalci opravili malo potrebo ob stenah kinodvorane in sosednjih stavb.

To se menda dogaja redno ob vsaki predstavi, zato me zanima, ali ima mirenska kinodvorana sanitarije, in če ne, zakaj je odgovorni ne zaprejo. Posebno vprašanje je seveda, kdo so ti odgovorni. Ne more pa biti dvoma, da so mirenski obiskovalci kinopredstav s takim svojim početjem povsem nekulturni.

Jože PUH
LJUBLJANA

Tehnikov in inženirjev ne potrebujemo?

Odprto pismo o kadrovski politiki v kočevski občini

„Če daš možu ribo, ga enkrat nasitiš, če pa ga naučiš loviti ribe, je preskrbljen za vse življenje"

Star kitajski pregovor.

14. junija je bil kolektivni sestanek Gozdnega obrata Mozelj o ustanovitvi TOZD. Prisotna sta bila tudi tov. Šercer, predsednik občinskega sveta zveze sindikatov, in tov. Novak, sekretar občinskega komiteja ZK.

Ob izjavah, ki so potrebne razčlenitve, je ena precej nemogoča, kljub temu da je bila že večkrat izrečena, in to: tov. Šercer je dejal, da bi lahko gospodarili tudi brez tehnikov in inženirjev! Taka izjava ima posebno težo, kajti z njo je prikazan strokovni kader kot nepotrebno breme podjetja in je gotovo v nasprotju s prizadevanji naše družbe. Znano je,da je tudi predsedstvo SRS razpravljalo o kadrih in kadrovski politiki, da se pripravlja zakon, ki bo omejeval odhod strokovnjakov v naše družbe. Znano je, da se pripravlja zakon, ki bo omejeval odhod strokovnjakov v tujino in da je komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini Kočevje pripravila poročilo o fluktuiranju kadrov.

O potrebah po kadrih v Kočevju je bilo že več člankov tudi v Dolenjskem listu, npr. INVESTICIJE ZAHTEVAJO TUDI STROKOVNJAKE in BREZ STROKOVNJAKOV NE BO ŠLO, kjer je razvidno tudi, da imajo skrbi za kadre po vsej državi, pa tudi v kočevski občini se skrbno analizira ta problem. Zato je toliko bolj nerazumljiva izjava tov. Šercerja, ki pa ni edina, saj je bilo v zadnjem letu ob več priložnostih rečeno, da bodo gozdovi rasli tudi brez inženirjev itd. Take izjave so dajali ljudje na najvišjih položajih v podjetjih in družbeno-politični delavci tudi v prisotnosti vodstva občinske skupščine Kočevje in občinskih političnih vodstev, ki pa podobnih izjav sploh niso komentirali. (Žal mi zapisniki izjav niso dostopni, verjetno pa jih v njih tudi ni, lahko pa jih potrdijo tovariši, ki so bili na sestankih.)

Zaradi tako nasprotujočih si stališč se vprašujem, ali vodijo za kadre odgovorni ljudje v Kočevju dvoumno politiko ali pa gre za dve različni stališči in tudi dejavnost v dveh smereh.

Zaradi takih nasprotij med težnjami naše družbe in izjavo tov. Šercerja (v prisotnosti tov. Novaka!) prosim za javno pojasnilo občinske skupščine Kočevje: ali je izjava in stališče tov. Šercerja uradna politika do kadrov v Kočevju ali pa je izjava tov. Šercerja samovoljna in kot taka proti politiki in interesom občinske skupščine Kočevje?

Zdi se mi, da bi morali predstavniki podjetij na kolektivnih sestankih ustvarjalno sodelovati z nasveti, ustvarjati delovno vzdušje in prisluhniti celotnemu kolektivu, nikakor pa ne delovati razdiralno.

Na drugi strani pa od družbeno-političnih delavcev pričakujem objektivnost.

Za vodilna delovna mesta v podjetjih, občinski skupščini in družbeno-političnih o organizacijah so najbolj potrebne organizacijske in moralno-politične sposobnosti ljudi, ki se morajo zavedati, da so strokovnjaki, tj. tudi tehniki in inženirji, več kot nujen člen vsake organizirane družbe.

Janez ČERNAČ
Kočevje
Ljubljanska 11

90 let gasilskega društva v Loki

Novo gasilsko vozilo bojo dobili na proslavi 22. julija

Loka je v 19. stoletju kar dvakrat pogorela. Leta 1880 je prišel v Loko poštar Franc Gamšek. Ko je videl, da so vaščani ob požarih nemočni, se je zavzel za ustanovitev požarne brambe in to mu je uspelo že leta 1882. Loški gasilci so hodili na vaje v Radeče, naslednje leto pa je „Požarna bramba" v Loki postala samostojno društvo. Prizadevni člani so ob pomoči vaščanov kmalu kupili brizgalno in potrebno orodje in pridno gasili.

Leta 1888 so zgradili tudi prvi vodnjak. Ustanovitelj društva Gamšek je umrl v letu 1909, za njim pa je prevzel načelstvo Martin Župančič, ki je vpeljal slovensko poveljevanje, društvo pa se je priključilo žalski gasilski župi in kasneje posavski.

Ker so bile lesena shramba, orodje in brizgalna v slabem stanju, je leta 1921 začelo društvo akcijo za gradnjo novega gasilskega doma, toda naletelo je na velike težave pri izbiri primernega zemljišča in se zapletlo v spor z graščakom Loewensteinom. Posredovati je morala celo deželna vlada. Stvari so se počasi uredile in društvo je lahko začelo graditi. Delali so po načrtih graščaka Taussiga ob podpori vseh vaščanov in cementarne v Zidanem mostu.

Ko je društvo 1923. leta proslavljalo 40-letnico obstoja, so brizgalno prepeljali v novi gasilski dom in je tam še danes, čeprav ne služi več svojemu namenu.

Svoj prvi prapor je društvo dobilo leta 1936.

Vsi člani društva so zmeraj vestno opravljali svoje naloge, ob napornem gasenju pa niso pozabili na kulturo. Če sami niso prirejali igre, so dvorano odstopili društvu Sokol za telovadne nastope, akademije, proslave itd.

V času okupacije je celotno društvo razpadlo, razgubil se je ves inventar, ostala je samo brizgalna in nekaj čelad. Predanih članov društva grozljiva zapuščina minule vojne ni ohromila, s trdno voljo so v povojnih razmerah „celili rane". Samo nekaj let po vojni so razvili nov gasilski prapor, ob 75-letnici obstoja društva pa so dobili motorno brizgalno.

Ob praznovanju 90-letnice, ki bo 22. julija, bojo izročili svojemu namenu gasilsko vozilo, ki ga društvo nujno potrebuje. Ob tej priložnosti pričakuje društvo obisk gasilcev iz bližnje in daljne okolice, saj je bilo snidenje gasilcev v Loki vedno prijetno.

Leopold VEBER
LOKA pri
Zidanem mostu

Tito oktobra 1943 v Novem mestu?

Dva meseca pred odhodom v partizane 1943 sem v nemškem časopisu prebral vest, da so nemške enote spet zasedle Novo mesto in da je partizanski poveljnik Tito komaj odnesel pete iz mesta. Vest me je presenetila in sem hotel zvedeti, kaj je v nji resničnega. Še med vojno sem spraševal svoje tovariše o tem, pa ni nihče ničesar vedel. Po osvoboditvi sem se srečal z novomeškimi borci, a tudi ti niso vedeli o tem prav ničesar. Šele ko je izšel obširen življenjepis tov. Tita, ki ga je napisal Vladimir Dedijer, sem dokončno zvedel, da je bila vest izmišljena.

Toda lansko leto sem prišel do možne razlage nemške vesti. Ko sem zbiral gradivo za svojo knjigo Zločin pri Lenartu, sem se seznanil z znamenitim partizanskim intendantom Mirkom Frankičem – Tilnom. Ta v svojih spominih opisuje, kako je bilo v Novem mestu po italijanski okupaciji, ko so mesto spet zasedli Nemci. Takrat je v zadnjem hipu ušel iz mesta. Ko so Nemci izvedeli, da je bil v Novem mestu, ko so ga zavzeli, tudi partizanski poveljnik Tilen, so verjetno iz imena Tilen napačno ali pa namerno sklepali, da gre za Tita.

Tako se je razjasnila napačna vest o Titu v Novem mestu.

JOŽE VIDIC

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. – K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

Roparji gozdnih sadežev

Uničili so malinovje, zdaj pa bodo še borovničevje - Nad borovnice kar z grabljicami

Letošnja bera borovnic v okolici Ortneka je obilna. Vsi „punkti" so polni tega zdravilnega, sladkega gozdnega sadeža, ki je vsem na voljo. Žal, da prenekateri to ljudsko pooblastilo preveč in neodgovorno izkoriščajo.

Prvo, kar bi morali prepovedati, bi bilo nabiranje oziroma obiranje tega sadeža z grebljicami. Samo ročno obiranje je pri tem sadežu res higienično, lepo in ne poškoduje rastline. Zdaj pa je po vsaki nedelji v naših gozdovih kot na bojišču po bitki. Vse je pregaženo, polomljeno, ranjeno, pohojeno borovničevje pa je marsikje celo popolnoma uničeno. Bodite obzirni do te naše bogate gozdne sladke zakladnice, sicer se nam bo narava maščevala!

Če bomo lepo delali z borovničevjem, nam bo rodilo zadovoljivo, drugače pa se bo izrodilo, kakor se je malinovje, ki je bilo včasih bujno vsepovsod v naših krajih, sedaj pa že izginja. Bodimo obzirni do narave in narava nam bo dala vsega na pretek!

VLADIMIR PREZELJ
ORTNEK

PESMI OSNOVNOŠOLCEV

Pred kratkim je izšla drobna knjiga „Pesmi", ki so jih napisali učenci osnovne šole na Grmu, uredili in izdali pa člani literarnega krožka na isti šoli.

Gre za mladostno naiven pa tudi zanimiv pesniški poskus, ki v osnovi kaže precej zametkov za morebitno uspešno nadaljevanje nekaterih (npr. Marija Trunkelj Joli Valentič). Pesnik Severin Šali pravi v spremni besedi: „Vaš svet je še majhen, toda vaš je in takega ga občutite, živite in izražate." In prišel bo čas, ko bo ta svet postal velik, poln izkušenj in iz takega sveta bojo morda izšle tudi „velike" pesmi. Počakajmo!

D. R.

Spet na Tjentištu

Dogodki izpred tridesetih let so oživeli

Na Tjentištu so se zbrali preživeli borci in skupaj z veliko množico ljudi, ob prisotnosti najdražjega gosta, tovariša Tita, proslavili tridesetletnico legendarne bitke na Sutjeski. Med preživelimi borci je bil tudi major JLA Lazo GOGIĆ iz Novega mesta, ki se je spominjal:

„Boril sem se v peti ofenzivi, v inženirski četi vrhovnega štaba, tj. v tretji četi spremnega bataljona. Med peto ofenzivo je bil tudi naš bataljon na Sutjeski, kjer sta I. in II. proletarska brigada opravili preboj drugim enotam iz obroča.

Na Tjentište smo prišli 8. ali 9. junija zvečer. Tisto noč so nas Nemci napadli z močnim artilerijskim ognjem. Padlo je nekaj naših borcev in to nam je pretrgalo kolono. Šele po končanem obstreljevanju smo se ponovno lahko zbrali in nadaljevali pot k Ozrenu po dolini Hrčavke. Zjutraj nas je dohitela IV. črnogorska brigada, ki so jo ob svitu začela silovito bombardirati nemška izvidniška letala. Spominjam se, da je takrat tovariš Tito poklical komandanta brigade Vaka Đurevića in mu ukazal, kako naj brigada zasede položaj, malo zatem pa je bil Đurević smrtno ranjen. Na tistem kraju je bil ranjen tudi tovariš Tito, padlo je veliko borcev IV. črnogorske, herojsko je umrl Sava Kovačević in še mnogo drugih.

Pot smo nadaljevali k Miljevini, kjer smo prebili še zadnji nemški obroč, in se povzpeli na Jahorino. S tem je bila končana peta ofenziva."

Od takrat je minilo trideset let, dogodki, ki jih je opisal major Gogić, so spet oživeli v prisotnih, ki so se vrnili v dolino herojev.

Major Lazo Gogić

„V Novem mestu smo štirje udeleženci bitke na Sutjeski, in sicer polkovnik Ninić, kapetan Manić, kapetan Ivković in jaz, od teh pa smo trije odšli na proslavo na Tjentište. Tam smo se zbrali po brigadah, obujali spomine in se pogovorili o času, ki je minil od tedaj. Sprejem je bil skrbno pripravljen, zvečer smo posedali ob tabornih ognjih in si ogledali film ‚Sutjeska', ki po mojem mnenju v nekaterih scenah prikazuje dogajanje tako, kot je bilo v resnici. Veliko doživetje za vse nas pa je bilo poslušati tovariša Tita, ki nas je v najtežjih dneh vodil v zmago."

ČEDO NEGOVANOVIĆ

Podlaga sporazuma je enakopravnost obeh bank

Samoupravni »sporazum o sporazumevanju« med Dolenjsko banko in hranilnico ter Ljubljansko banko temelji na obojestranskih interesih in pripravljenosti za resnično poslovno sodelovanje, brez prevladovanja enega ali drugega partnerja - Vključevanje DBH v širši slovenski prostor na enakopravni podlagi naj zagotovi nadaljnji razmah gospodarstva našega območja

Že tretjič so se letos srečali ustanovitelji DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO, tokrat 26. junija na 10. rednem zboru upravljavcev banke, ki je bil na Otočcu. Sklican je bil zaradi razrešitve direktorja banke in volitev novega direktorja ter zavoljo razprave in sklepanja o podpisu samoupravnega sporazuma o poslovnem in tehničnem sodelovanju med Dolenjsko banko in hranilnico ter Ljubljansko banko. Zbor je bil tokrat sklepčen z izjemno dobro udeležbo, saj se ga je izmed 68 ustanoviteljev udeležilo 63 (92 odst.), od 1680 glasov pa so bili navzoči ustanovitelji s skupno 1671 glasovi (98 odst.)

Zbor je vodil predsednik izvršilnega odbora banke Zdravko Petan, ki je podal tudi uvodno poročilo o delu banke in njenih organov glede na dnevni red sklicanega zbora.

Najprej je seznanil upravljavce DBH, da je dosedanji direktor banke Ivo Novšak, ki mu je konec 1972 poteklo 40 let delovne dobe, na lastno željo 30. 4. 1973 odšel v pokoj, zaradi česar je nujno prišlo do potrebe po razrešitvi in do volitev novega direktorja DBH. Ob tej priložnosti se je predsednik Petan toplo zahvalil Ivu Novšaku za uspešno desetletno vodenje domače banke in za njegovo privrženost gospodarskemu in siceršnjemu razvoju širše Dolenjske, ko je z bogatimi delovnimi in življenjskimi izkušnjami nenehno pomagal reševati številna vprašanja s področja bančništva in gospodarstva v pokrajini. Zbor je sklenil, da se mu še posebej tudi pismeno zahvali za delež, ki ga je dal za razvoj DBH.

Sporazum odpira vrata Dolenjski

Pomen samoupravnega sporazuma o poslovnem in tehničnem sodelovanju med DBH in LB je predsednik Petan opisal kot logičen sklep, izvirajoč iz skupnih ugotovitev na Dolenjskem in v Spod. Posavju, da se mora pokrajina gospodarsko čim tesneje povezati z ostalimi področji v Sloveniji in Jugoslaviji preko večih in večjih bank. Dolenjska banka in hranilnica daje tako tudi praktične pobude za ureditev še odprtih vprašanj bančništva v Sloveniji, pri čemer sama prispeva svoj delež. Pri tem je tov. Petan poudaril, kar smo slišali tudi že na 8. oz. na 9. zboru DBH:

Ne moremo se strinjati s preživelimi odnosi, kot so veljali še pred kratkim; konec naj bo zapostavljanja. Zato se je posebna komisija DBH začela pogovarjati z Ljubljansko banko na podlagi paritete. Nov veter v vodstvu LB je zadnje čase omogočil prav to, kar je Dolenjska predlagala že pred leti. Najprej so se sestali strokovnjaki obeh bank zaradi konkretnih dogovorov glede sodelovanja, nato pa še samoupravljavci, člani upravnih odborov obeh bank. Prvi osnutek sporazuma je medtem preživel mnogo sprememb in koristnih dopolnitev. Veliko podpore je našlo to pripravljalno delo pri novem direktorju LB, kar zagotavlja take odnose tudi v bodoče. Podlaga sporazuma je enakopravnost obeh bank. To je hkrati priznanje dolgoletnim težnjam DBH, ki si je prizadevala uresničiti prav take odnose.

Za desetletno vodstvo in razvoj banke so se upravljavci DBH zahvalili Ivu Novšaku, dosedanjemu direktorju banke

Podpis dveh enakovrednih partnerjev

Sporazum se upeljuje v času uveljavljanja ustavnih dopolnitev, kar po svoje govori v prid razumevanja časa in nalog, ki so pred bankami. „Smo enakovredni partnerji, tudi pri najemanju tujega kapitala. Gre za normalen dotok sredstev tudi na naše območje, pri čemer razen gospodarstva zaobjemamo tudi stanovanjsko in komunalno gospodarjenje, skupne naložbe itd. Nihče pa se tem ne prodaja," je med drugim poudaril predsednik Petan, ko je razlagal bistvo sporazuma. Gre za pravo poslovno-tehnično sodelovanje, ki ga bo vodil skupen samoupravni organ, 6-članski odbor, ki bo sklepal le ob polnoštevilni udeležbi obeh strank. Pri tem je najvažnejši duh novega sporazuma, ki ne preprečuje partnerjema, da se ne bi povezovala tudi z drugimi bankami. Tako je na sodelovanje z DBH pripravljena tudi JUGOBANKA, o takih povezavah pa bo sklepal vsak partner glede na svoje potrebe, vendar v dogovoru z drugim.

Upravljavci DBH pozdravljajo sporazum

Predstavniki ustanoviteljev DBH so v razpravi menili, da se bo z dobro voljo obeh podpisnic dalo sporazum uresničiti. Nesodelovanje obeh bank je v preteklosti na terenu že povzročalo nevšečnosti in zastoje, čutiti pa je bilo tudi določene pritiske. Zdaj bosta na širšem območju Dolenjske in Spod. Posavja navzoči obe banki, ki bosta sodelovali tudi pri nadaljnjem širjenju bančne mreže. Gospodarstvo v pokrajini tako krepitev pozdravlja in si od nje marsikaj obeta. Zato so se upravljavci DBH soglasno izrekli za podpis pripravljenega sporazuma.

Nova konverzija kreditov

Predsednik Petan je nato med drugim seznanil ustanovitelje DBH, da obstaja nadaljnja možnost, da banka spremeni nekatere kratkoročne kredite v dolgoročna sredstva, ki bi jih bilo treba vrniti v 5 in pol letih. Prvo konverzijo kreditov je DBH izvedla že pred dvemi leti kot prva banka v Sloveniji, s čimer je pomagala svojim članom. Marsikje v pokrajini bo gospodarstvo letos tako pomoč potrebovalo, ustvarjati pa bo moralo v prihodnjih letih seveda toliko dohodka, da bo lahko vračalo anuitete tako razširjenih kreditov. Odpadlo bo nepotrebno administriranje z nenehnim podaljševanjem kratkoročnih posojil, konverzija kreditov pa je hkrati močan dokaz zaupanja banke v področno gospodarstvo.

O konverziji bodo v banki pripravili medtem še podrobnejše podatke.

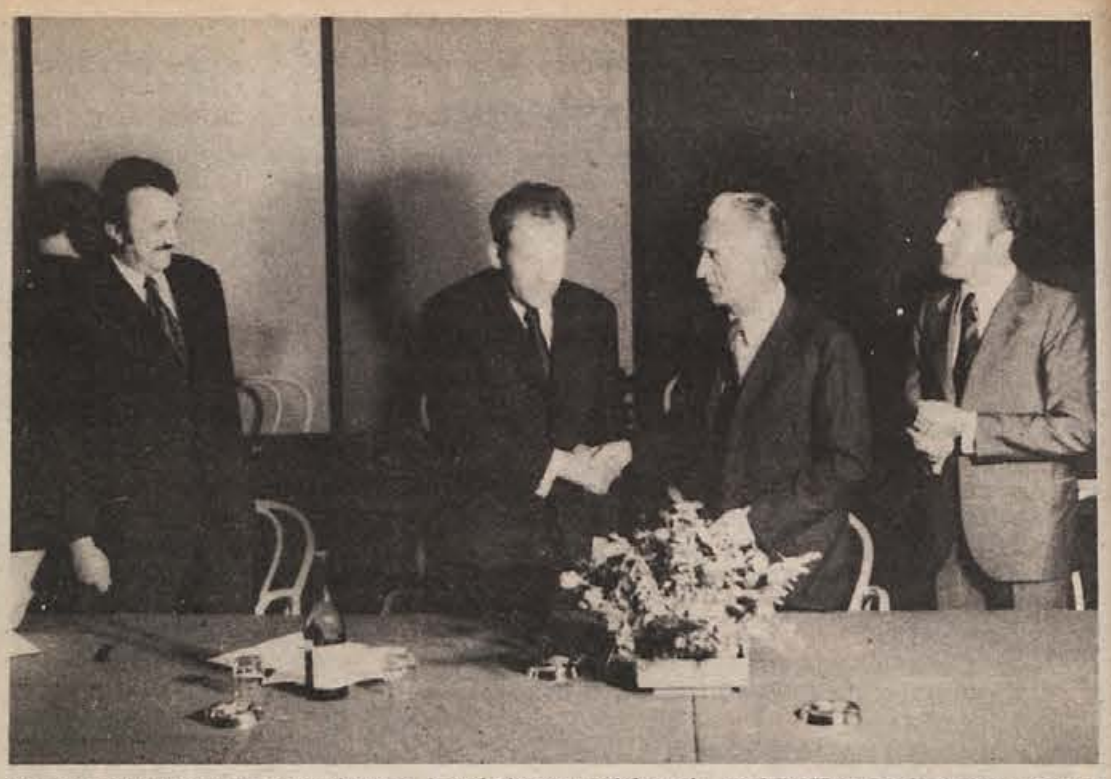

Samoupravni sporazum o poslovnem in tehničnem sodelovanju med DBH in LB je dejstvo: Gregor Klančnik kot predsedujoči IO LB in Zdravko Petan, predsednik IO Dolenjske banke, si čestitata ob pravkar podpisanih dokumentih. Na desno Metod Rotar, generalni direktor LB, levo Sergej Thorževskij, direktor DBH. Sporazum so podpisali 9. julija popoldne na Otočcu (Foto: S. Mikulan)

Kaj obeta samoupravni sporazum obeh bank

„Uresničujoč načela medsebojnega povezovanja, poslovnega sodelovanja in dolgoročne poslovne politike med Dolenjsko banko in hranilnico Novo mesto ter Ljubljansko banko Ljubljana njuni upravljavci ugotavljamo, da obstajajo gospodarski in drugi razlogi, ki narekujejo poglobljeno sodelovanje obeh bank. Ugotovitev sloni na dejstvu, da sta banki kot finančni instituciji in asociaciji združenega gospodarstva vsaka s svojega območja delovanja dolžni kar največ prispevati k uveljavitvi ustavnih določb in uresničevanju ciljev, izraženih v programih družbeno-ekonomskega razvoja Slovenije in Jugoslavije."

Tako se začenja osnutek pripravljenega samoupravnega sporazuma o poslovnem in tehničnem sodelovanju med DBH in LB, v katerem je razen tega še zapisano:

„Odgovornost, ki jo s tem prevzemata banki, terja usklajevanje njunih stališč in zahteva, da oblikujeta tako poslovno politiko bank, da bodo cilji skladnejšega ekonomskega razvoja regij in področij ter ukrepi za njihovo uresničevanje ustrezali ciljem družbeno-ekonomske politike republike in države."

Kaj bodo upravljavci obeh bank usklajevali po podpisu sporazuma? Predvsem naslednje zadeve:

POSLOVNO POLITIKO pri splošnih osnovah, opredelitvi in združevanju sredstev za naložbe širšega razvojnega pomena, pri združevanju sredstev in udeležb za uresničitev razvojnih ciljev gospodarstva, komunalno-stanovanjskih razvojnih potreb in drugega, ter pri enotni obrestni meri in tarifi plačil za bančne storitve.

– Sodelovali bodo pri opravljanju plačilnega prometa, kreditnih in drugih poslov s tujino;

– medsebojno se bodo kreditirali za vzdrževanje dnevne likvidnosti;

– sporazumno bodo širili mrežo poslovnih enot;

– sodelovali bodo pri vseh dogovorjenih bančno-tehničnih poslih;

– sodelovali bodo pri izobraževanju kadrov.

Sporazum predvideva uresničevanje še drugih zadev, za katere se bodo posebej in po potrebi sporazumeli.

Osnutek sporazuma predvideva torej široko področje sodelovanja, za katerega bo posebno pomembno dejstvo, da bodo upravljavci DBH in LB vsako leto medsebojno usklajevali poslovno politiko obeh bank. „Od posameznih določil njunih poslovnih politik bomo odstopali le, če bo to narekovala zadovoljitev posebnih interesov in razvojnih ciljev upravljavcev ene ali druge banke," piše med drugim v 2. členu pripravljenega sporazuma.

Tako bodo med drugim upravljavci obeh bank usklajevali tudi pravilnike o stanovanjskem varčevanju, da bi poenotili vse oblike varčevanja za stanovanjsko gospodarstvo. Za DBH je zlasti pomemben dogovor, da bo DBH poslej opravljala plačilni promet in kreditne posle s tujino ter posle na deviznem tržišču prek LB. Plačilni promet s tujino se bo v tem primeru opravljal pod firmo: „Ljubljanska banka, office Novo mesto", medtem ko bodo tekli kreditni in drugi posli s tujino neposredno prek LB. Za take posle bo prevzela jamstvo LB, pri čemer bo seveda imela za to delo regresne pravice do DBH. Ti posli bodo stekli, ko bo DBH organizacijsko, kadrovsko in tehnično usposobljena zanje, pri čemer ji LB še posebej nudi potrebno pomoč.

Za obe banki bo važno bančno-tehnično poslovanje, pri čemer bo zlasti dragoceno medsebojno izmenjavanje delovnih izkušenj, že dognanih tehnoloških rešitev in nudenje vsestranske pomoči pri iskanju kar najbolj racionalnih rešitev. Sem sodi tudi program in postopek za usposabljanje bančnih kadrov, pri čemer bo izkušenost velike, sodobne banke v Ljubljani vsekakor veliko vredna pomoč članom delovne skupnosti v DBH.

– Ustanovili bodo šestčlanski odbor kot skupen organ samoupravnega sporazuma; v njem bodo po trije člani in po dva namestnika iz vrst izvršilnih odborov obeh bank. Na seje izvršilnih odborov DBH in LB bosta obe banki vabili predstavnika izvršilnega odbora druge banke in mu dostavljali gradivo za sejo. Dokaz zaupanja in iskrene želje po poglobljenem sodelovanju, o kakršnem bi pred leti komaj upali sanjati.

– Obe banki se bosta medsebojno posvetovali, kadar bosta sklepali samoupravne ali druge sporazume z drugimi bankami.

SPREMEMBE V IZVRŠNEM ODBORU BANKE

Na 10. rednem zboru upravljavcev DBH so sklenili razširiti dosedanji 15-članski izvršni odbor banke še z dvema članoma: Jože Unetič naj bi v razširjenem odboru zastopal trgovino, Štefan Galič pa promet. Oba tovariša so soglasno izvolili v izvršni odbor banke.

Za novega člana izvršnega odbora in hkrati člana kreditnega odbora DBH so izvolili na zboru Marjana Šonca, direktorja finančnega sektorja v tovarni KRKA. Na tem mestu je doslej deloval Sergej Thorževskij, ki pa je bil medtem izvoljen za direktorja banke.

Sergej Thorževskij - novi direktor DBH

Predsednica komisije za razpis direktorja Dolenjske banke in hranilnice, Anica Jazbec, je upravljavcem DBH na 10. rednem zboru poročala, da sta se na razpis za delovno mesto direktorja banke prijavila dva kandidata: Sergej Thorževskij, diplomirani ekonomist in direktor ekonomskega sektorja KRKE, tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov v Novem mestu, ter Martin Kramarič, višji bančni uslužbenec I. vrste, vodja oddelka likvidature v DBH. Prebrala je njune osebne podatke in dosedanje zaposlitve, kot tudi mnenje koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri občinski konferenci SZDL v Novem mestu, ki je podprl kandidaturo Sergeja Thorževskega. Takega mnenja so bili tudi podobni odbori pri ObK SZDL v Krškem, Metliki in Trebnjem. Predlagala je v smislu statutarnih pravil DBH, da se opravijo tajne volitve za novega direktorja banke.

Na volitvah je sodelovalo vseh 63 na zboru navzočih ustanoviteljev DBH. Izmed 63 glasovnic jih je bilo 62 veljavnih, ena pa je bila neveljavna (nepravilno izpolnjena). Izmed 62 veljavnih glasov jih je Sergej Thorževskij dobil 61, en glas pa je dobil Martin Kramarič. S tem je bil z volilno udeležbo 89 odst. vseh glasov za novega direktorja DBH izvoljen Sergej Thorževskij, ki se je pred koncem zbora zahvalil upravljavcem banke za izkazano zaupanje, v katerem vidi predvsem potrdilo in zaupanje dosedanji poslovni politiki banke. Želel je, da bi s tako enotnostjo nadaljevali. Dejal je, da se docela zaveda odgovornosti, ki ga čaka na novem delovnem mestu in ki je združena z mestom direktorja poslovne banke. Pri uresničevanju skupno sprejete poslovne politike banke pričakuje predvsem sodelovanje ustanoviteljev in uresničevanje zastavljenih nalog, ki so ta čas pred DBH.

„Ob križanju raznih interesov nastaja tudi v banki poslovnost, ki jo želimo uveljaviti," je med drugim dejal novi direktor in dodal, da naj DBH predvsem prizadevno nadaljuje

„Vso skrb posvetimo poslovni politiki banke!" je zaželel po izvolitvi novi direktor DBH Sergej Thorževskij

dosedanjo uspešnost, združeno z ugledom domačega pokrajinskega denarnega zavoda, ki je prav s svojo dosledno poslovnostjo že prodrl v slovenski prostor, zdaj pa je pred njim pomembna naloga, da si najde mesto tudi v širšem jugoslovanskem trgu, pri čemer ga vodi enakopravna podlaga z drugimi bančnimi zavodi.

Med potekom X. rednega zbora upravljavcev DBH v dvorani novega garni hotela na Otočcu (Foto: Z. Šeruga)

POTA IN STRANPOTA §

Pobeglega so že priprli

Ob tragični prometni nesreči, ki se je zgodila na predvečer borčevskega praznika pri tovarni Belsad v Črnomlju, je povzročitelj smrtne nesreče Jože Prhne mislil, da bo ušel, toda že zjutraj so bili miličniki pri njem. Zdaj je v priporu.

Komaj 25-letni Franc Fink, rudar v Kanižarici, je 3. julija zvečer okrog 21.30 šel pravilno po levi strani ceste iz mesta proti rudniku, ko je v ovinku pred Belsadom pripeljal naproti z dostavnim avtom in dokaj hitro Jože Prhne, prav tako zaposlen v rudniku Kanižarica. Prhne se pešcu ni mogel ogniti, zato je Finka z desno stranjo strehe zadel, da ga je odbilo 4 metre stran. Obležal je na hrbtu, toda s tako hudo poškodbo, da je na kraju nesreče izdihnil.

Njegov tovariš iz kolektiva Jože Prhne pa je po nesreči ušel. Med begom je verjetno nalašč trčil v vogal poslopja, kjer ima Dolenjka trgovino, ponoči pa je še doma skušal zabrisati sledove nesreče. Vse to ni pomagalo, kajti znanost in tehnika sta tako napredovali, da jima amater ne more konkurirati, čeprav se ima za prebrisanega. Na dostavnem avtomobilu, s katerim je Prhne zadel Finka, so kljub vsemu našli sledove krvi. V preiskovalnem postopku, ki že teče, bodo ugotovili podrobnosti tega dogodka.

Kadar poči, je že prepozno

Iz vinjenosti in hitrosti se porodi malomarnost, od te do nesreče na cesti pa je večkrat usodna manj kot sekunda

Smo v času, ko vročina pritiska, ko se na podeželju vrstijo veselice in ko tujci čez naše kraje množično drvijo k morju. Na cestah je poletje še posebno nevarno.

Kaj se zgodi, če voznik ni dovolj moža, da bi se odrekel alkoholu, kadar vozi, kakšne posledice ima prevelika hitrost in kaj se skuha iz objestnosti, porojene iz alkohola, nam povesta dva primera. Pred kratkim ju je obravnavalo občinsko sodišče v Novem mestu.

„Ko sem se zavedel, sem ležal na travniku, zraven pa je ležalo moje dekle. Svakov avto je popolnoma razbit stal na strehi . . ." Tako se je končal kratek izlet Franca Rodiča iz Dobrave pri Škocjanu, ko je 9. junija letos za tri dni prišel iz Nemčije na dopust. Utrujen od vožnje, malo vinjen je doma počival le dobro uro, potem je že pomagal lepiti tapete, ob 14. uri pa je pričakal svoje dekle pred šentjernejsko tovarno, ko je šla iz službe. Vzel je svakov avto, naložil izvoljenko in jo odpeljal proti Gradišču. Vozil je brez dovoljenja, pod vplivom alkohola, in ker se je hotel pred „punco" še postaviti, je dobro pritisnil na plin. Na ovinku ga je vrglo s ceste. Avto je bil razbit, voznik laže, sopotnica pa teže poškodovana. Po sodbi je bilo treba plačati še 2.000 din kazni. Drag je bil kratek izlet . . .

Tudi Silvo Mišjak iz Regerče vasi je 7. marca letos zagrešil prometno nesrečo pod vplivom alkohola in zaradi prevelike hitrosti. Blizu osnovne šole v Šmihelu je s svojim avtom zadel v specialno vozilo za pometanje cest. Mišjakova žena se je laže poškodovala, materialna škoda je precejšna, s sodbo pa mu je naloženih še 600 din kazni, plačilo stroškov postopka in odvzem vozniškega dovoljenja za tri mesece. Pred nesrečo sta Mišjakova ogledovala maškare v gostilni Hrastar. Četudi obtoženec trdi, da takrat ni pil, je imel v krvi 1,8 promila alkohola.

Omenjeni sodbi res nista še pravnomočni, sta pa značilni za nesreče, do katerih pride iz malomarnosti. Če voznika ne bi pila, če ne bi vozila prehitro, se prav verjetno tudi na sodišču ne bi znašla. Pa to niti ni najhuje! Tudi če je avto razbit, se pločevina poravna, toda telesnih poškodb v mnogih podobnih primerih nikdar več ni mogoče izbrisati.

R. BAČER

Poletje in življenje v romskih družinah. (Foto: J. Pezelj)

Blagajna je cela

8. julija zgodaj zjutraj so v Črnomlju opazili, da so razbita vhodna vrata v poštno poslopje. Takoj so poklicali milico, ker nihče ni dvomil, da gre za vlom, zlasti, ker so bila tudi v notranjosti poslopja vsa vrata odprta. Prišli so tudi strokovnjaki UJV iz Novega mesta, ugotovili pa so, da vlomilcev ni bilo.

Ni bilo nobenih sledov, pa tudi blagajna z veliko denarja je bila nedotaknjena. Komisija je ugotovila, da so steklena vrata razbili objestneži, ki so se pred pošto obmetavali s koši za smeti. Eden teh je priletel v poštna vrata.

Obmetavanje s koši za smeti je v Črnomlju sploh „posebnost" nekaterih, tokrat pa bodo igro pošteno plačali. Prijavljeni so sodniku za prekrške, kajti povzročili so veliko škodo. Ne gre le za vrata, ampak tudi za stroške komisije. Do prihodnjič bomo najbrž že izvedeli imena objestnežev.

NEVAREN PADEC

24-letni Drago Eror iz Gorenja 2 pri Kočevju je 6. julija okoli 20. ure nevarno padel s pony ekspresom in dobil več poškodb, med drugim tudi zlom lobanjskega dna. Nesreča se je pripetila, ko ga je zaneslo na cesti Stara cerkev-Gorenje, kjer je zapeljal na odsek, posut s peskom. Hudo poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Dežurni poročajo

PERUTNINA IZGINJA – 3. julija je nekdo okradel Franca Ucmana iz Gumberka. Odnesel mu je 2 kuri, petelina in 3 zajčke.

PRETEPLA GOSTILNIČARJA – Miličniki v Dol. Toplicah so 4. julija pridržali 20-letnega Januša Pršiča iz Ljubljane in 16-letnega S.P. iz okolice Banja Luke, ker sta pretepla gostilničarja v koči na Bazi 20. Zagovarjati se bosta morala tudi pred sodnikom za prekrške.

STRELA UDARILA V STANOVANJE – 7. julija okrog 14. ure je med neurjem udarila strela v stanovanje Vinka Praha, šolskega upravitelja v Orehovici. Zgorel je televizor, prav tako pa oprema v dnevnisobi. Strela je naredila za 10.000 din škode.

KJE JE PES? Pavlu Plešku iz Novega mesta je 8. julija zjutraj neznanec ukradel psa, starega tri leta in vrednega 500 din.

RAZGRAJAL V HOTELU – Miličniki iz Novega mesta so 8. julija pridržali do iztreznitve Rezima Puriča iz okolice Vel. Kladuše, ker se je opit v hotelu Kandija nedostojno obnašal. Prijavili so ga tudi sodniku za prekrške.

KRONIKA NESREČ

PODBORŠT: IZGUBIL OBLAST – Nesreča se je zgodila, ko se je 8. julija zvečer Ljubljančan Anton Drčar peljal z avtom mimo Podboršta. Nenadoma je izgubil oblast nad vozilom in avto je zdrknil čez nasip proti Temenici. Voznik je med prevračanjem padel v potok in se hudo poškodoval, njegova 5-letna hčerka Mateja pa ima lažje poškodbe, vendar je morala tudi ona v bolnišnico.

METLIKA: TOVORNJAK NA TRAVNIKU: 6. julija popoldne je Alija Hodžić iz Bosne vozil osebni avto čez Gorjance proti Črnomlju. Ko je v Metliki pri „Starem pildu" dohitel tovornjak z Jožetom Žugljem iz Črnomlja, ga je začel prehitevati. Ker je ravno takrat naproti pripeljal drug osebni avto, je Hodžić brž zavil pred tovornjak, pri tem pa vanj trčil. Tovornjak je po trčenju zdrsnil s ceste in obstal na travniku. Gmotne škode je za 10.000 din.

ŽABJA VAS: NI MOGEL USTAVITI – Na Poti na Gorjance sta v Žabji vasi 7. julija okrog 13. ure pripeljala naproti tovornjak, ki ga je vozil Franc Kosec iz Dol. Straže, in poltovorni avto z Jožetom Venetom iz Žvabovega. Ker na ozki poti srečanje ni mogoče, je Kosec, ki ni mogel pravočasno ustaviti tovornjaka, zapeljal s ceste, trčil v drevo in ga podrl. Škode je za 10.000 din.

RATEŽ: AVTO ZBIL ŽENSKO – Jože Bergant iz vasi Žlebe je 7. julija dopoldne vozil osebni avto od Gumberka proti Ratežu. Pred vasjo je domačin Jože Mrak naproti pripeljal kombi. Bergant je naglo zavrl, toda avto je zaneslo, tako da je podrl Emo Penca iz Novega mesta, ki je šla peš ob robu ceste. Hudo poškodovano Pencovo so odpeljali v bolnišnico.

LAKENC: STEKLA ČEZ CESTO – Anton Bučar iz Šmalčje vasi je 7. julija popoldne vozil avtobus novomeške registracije po lakenških klancih proti Ljubljani, ko je v Zgor. Lakencu pred postajališčem nenadoma stekla čez cesto 52-letna Jožefa Trbovc iz Otavnika. Avtobus je žensko podrl, pri tem pa se je hudo poškodovala. Odpeljali so jo v bolnišnico.

OTOČEC: AVTO ČEZ NASIP – Ko se je 7. julija zvečer zdomec Viljem Petelin, doma iz Šentjerneja, peljal z avtom od Kronovega proti Otočcu, mu je pred gradom po levi strani naproti pripeljal neznan avto. Petelin je zavil na desni rob ceste, potem na levo, da bi se ognil trčenju, a je avto začelo zanašati. Zdrknil je preko nasipa, se prekucnil čez streho in obstal na kolesih. Škode je za 10.000 din.

VIHRE: TRČIL V NASIP – Jakob Bertole iz Brezine pri Brežicah se je 8. julija zjutraj peljal proti Ljubljani. Pri Vihrah je avto iz neznanega vzroka zdrknil na desno bankino, nato zapeljal v levo in trčil v nasip nadvoza. Avto se je prevrnil naokrog, končno pa pristal na kolesih. Pri nesreči se je voznik teže poškodoval in so ga odpeljal v bolnišnico. Gmotna škoda znaša 25.000 din.

SUHOR: KOLESAR POD AVTO – Silvester Geladon iz Domžal je 8. julija dopoldne vozil osebni avto skozi Suhor pri Dol. Toplicah, ko je z nekega dvorišča nenadoma pripeljal 14-letni kolesar Gojko Lazič. Voznik je močno zavrl, kljub temu pa kolesarja zbil na tla. Lazič je pri trčenju dobil poškodbe in so ga prepeljali v bolnišnico, medtem ko je škode za 2.000 din.

Zalokar oproščen

Pred kratkim je občinsko sodišče v Novem mestu obravnavalo primer Jožeta Zalokarja, nekdanjega direktorja Mesnega prehrambenega podjetja v Novem mestu, ki je bil obtožen izkoriščanja položaja, da bi sebi in drugim pridobil protipravno premoženjsko korist, ter nevestnega gospodarskega poslovanja.

Senat, ki mu je predsedovala sodnica Cveta Matjašič, je menil, da ni dovolj dokazov, na podlagi katerih bi Zalokarja lahko spoznali krivega po obtožbi, in je obtoženca oprostil. Razen tega je nekaj točk obtožnice pred razpravo tožilstvo samo umaknilo. Sodba še ni pravnomočna.

odbojka

Ostalo je pri željah!

Novomeške odbojkarice se niso uvrstile v zvezno odbojkarsko ligo - V Osijeku so bile tretje

Novomeške odbojkarice so bile na letošnjem slovenskem prvenstvu sicer druge, vendar pa so po odstopu ravenskega Fužinarja dobile priložnost, da si na kvalifikacijah pridobijo pravico do igranja v prvi zvezni ligi. Med šestimi ekipami, ki so se pomerile v Osijeku, so Novomeščanke ostale na tretjem mestu, prostora v zvezni ligi pa je bilo le za najboljši dve ekipi.

Novomeška ekipa, sestavljena iz nekaj starejših odbojkaric z bogatimi izkušnjami ter z večino mladih, ki so prinesle svežino, je bila močno prikrajšana, ko se je že drugi dan turnirja poškodovala visoka Pučkova, ki je letos igrala že tudi za državno reprezentanco. Pravzparav so se vse tekme Novomeščank končale z najtesnejšim izidom, prav na koncu, v odločilni tekmi z ekipo Zlate iz Vršca, pa jim je zmanjkalo moči in so dvoboj izgubile 1:3.

Rezultati Novomeščank: Dunav (Banovci) 3:0, Pelagičevo 2:3, Dubrovnik 3:2, Vukovar 3:2 in Zlata (Vršac) 1:3. Končni vrstni red: Pelagičevo 10 točk, Zlata 8, Novo mesto 6, Vukovar 4, Dunav 2 in Dubrovnik brez točke. V zvezno odbojkarsko ligo za ženske sta se uvrstili ekipi Pelagičevo in Zlata, Novomeščanke pa bodo tudi v prihodnji sezoni igrale v slovenski ligi.

UHANOVA - ŠESTA

AJDOVŠČINA – Na enajstem slovenskem prvenstvu v padalstvu so bili najbolj uspešni predstavniki ALC iz Lesc, ki so osvojili vsa prva mesta. Med 39 tekmovalci se je odlično uvrstila Novomeščanka Dara Uhanova, ki je bila v skupni uvrstitvi šesta – najboljša ženska. V figurativnih skokih je osvojila celo tretje mesto. (J. S.)

atletika

Štafeta je državni prvak

Več odličnih uvrstitev novomeških mladincev in Hudelje iz Črnomlja na prvenstvu v Velenju

V soboto in nedeljo so se na državnem prvenstvu v atletiki za mlajše mladince, ki je bilo v Velenju, izkazali tudi novomeški atleti. V številni in močni konkurenci so dosegli nekaj imenitnih uvrtitev.

Novomeška štafeta v teku 4 x 100 metrov sodi med največja presenečenja sploh: Križman, Nagode, Bajer in Kržan so osvojili prvo mesto in gladko opravili z zvenečimi tekmeci Crvene zvezde, Kladivarja in drugimi. Progo so pretekli v 46 sekundah in premagali drugoplasirane za 6 desetink. Enaka postava je osvojila tudi drugo mesto v štafeti 4 x 300 metrov.

Razen odlične uvrstitve obeh štafet so se uveljavili tudi posamezniki: Kržan je bil s časom 11,9 (v polfinalu celo 11,6) drugi na 100 metrov, Križman tretji v troskoku z 12,65 m, Nagode pa tretji v teku na 300 m z ovirami s časom 44,3 in četrti v teku na 110 m z ovirami v času 17,3. Odličen je bil tudi Črnomaljec Hudelja, ki je bil četrti v teku na 1500 m z ovirami. O konkurenci v Velenju pa zgovorno priča podatek, da je v skoku v višino nastopilo kar 33 tekmovalcev, med njimi tudi Novomeščan Šuštar in Rangus, ki sta se uvrstila v finale, vendar pa se s preskočenimi 165 oziroma 160 cm nista uvrstila med prvih 10.

Velenjski uspehi, za katere je prav gotovo zaslužen tudi prizadevni trener Špilar, kažejo, da v Novem mestu spet raste nov rod odličnih atletov.

Z. SLAK

ŠPORTNI KOMENTAR

Prizor s pokalne tekme Novoteks – Celje

Košarkarski prodor

Odlični uvrstitvi Novoteksa in Beti, za še večje uspehe pa bo potrebno delo z mladino!

Košarkarji so na počitnicah, v naslednjih dneh se bodo začeli pripravljati na drugi del prvenstva. Republiške košarkarske lige so namreč edine v Sloveniji, katerih tekmovalni koledar je pomlad – jesen, v drugih ligah pa začenjajo tekmovanja jeseni in končajo spomladi.

Po prvem delu so v konkurenci tri dolenjske ekipe – in kar dve sta uvrščeni nad pričakovanji. To velja zlasti za Novoteks v najmočnejši slovenski ligi, ki si trenutno deli tretje mesto s kranjskim Triglavom: obe ekipi imata enako število zmag in porazov in tudi povsem enako razliko v koših!

Novomeščani bi imeli, ko bi ne bili po nepotrebnem izgubili dveh tekem s slabšimi nasprotniki, celo izvrstne možnosti za uvrstitev na kvalifikacije za drugo zvezno ligo. Kljub temu pa je za mlado ekipo bolje, da se letos še kali v slovenski ligi in da prihodnje leto starta na eno izmed prvih dveh mest. Da so za to resnične možnosti, so novomeški košarkarji pokazali zlasti v dveh tekmah s trenutno vodečima ekipama, Vrhnika in Mariborom. Obakrat so zmagali, Maribor pa, ki ima samo en poraz, so premagali celo z 29 koši razlike!

Beti, ki se je v prestopnem roku okrepila s petimi igralci, je z eno nogo že v A ligi, saj v B ligi ob enem samem porazu in visokih zmagah skoraj nima tekmeca. Ko se bo od vojakov vrnil še Jezerinac, bo tudi druga dolenjska ekipa v A ligi nevarna vsakemu nasprotniku!

Slabo se godi Kočevju ki je sicer pozimi veliko obljubljalo, zdaj pa v svoji skupini druge slovenske lige tiči pri dnu. Enaka je usoda metliških mladincev, medtem ko bolje igrajo Črnomaljci, Kočevci in še posebno Novomeščani, ki se bodo bržčas uvrstili v slovensko finale. Prav z mladimi bo potrebno še več dela, če hoče dolenjska košarka še naprej uspevati.

J. SPLICHAL

šport

NOVOTEKS GOSTUJE

Košarkarji novomeškega Novoteksa, ki so po prvem delu v I. A ligi tretji do četrti, bodo julija prosti. V tem času počitnic so pripravljeni igrati propagandne tekme kjerkoli na Dolenjskem. Dovolj je le, da imajo gostitelji igrišče – in da tekme željna ekipa sporoči svojo željo nekaj dni prej klubu, lahko pa tudi na Dolenjski list, športnemu uredništvu.

Torej – do konca julija kjerkoli hočete: Novoteks pride!

LESKOVEC – V počastitev praznika krške občine je bil v Leskovcu rokometni turnir, na katerem so igrale tri ekipe, Brežičani pa niso prišli, čeprav so se prijavili. Rezultati: Leskovec – Krško 9:11, Sevnica – Krško 11:11, Sevnica – Leskovec 17:12. Zmagala je Sevnica, drugo je bilo Krško, tretji pa Leskovec. (V. P.)

KRŠKO – Na kvalifikacijskem rokometnem turnirju za uvrstitev v ljubljansko consko rokometno ligo je Krško premagalo Slovan B 26:18, Preddvor 31:25 in Grosuplje 39:24 ter se skupaj s Slovanom B in Preddvorom uvrstilo v višjo ligo. (V. P.)

ŽUŽEMBERK – V počastitev krajevnega praznika bo v nedeljo tradicionalni pokalni odbojkarski turnir, na katerem bodo igrale ekipe novomeške Krke, Novolesa iz Straže, žužemberške Iskre in trebanjskega Trima. Trebanjski odbojkarji, ki igrajo v slovenski ligi, so doslej dvakrat osvojili pokal in imajo priložnost, da si ga z novo zmago priborijo v trajno last. (J. S.)

TITOGRAD – Na tekmovanju republiških mladinskih rokometnih reprezentanc je zmagala Bosna in Hercegovina, ki je v finalu premagala Srbijo. Slovenska reprezentanca je bila po zmagi nad Makedonijo tretja, med najboljšimi pa je bil Sevničan Trbovc, ki se je izkazal kot strelec. (B. B.)

POSTOJNA – Na mednarodnem tekmovanju ribičev so se odlično uvrstili Novomeščani in Kostanjevičani. Novomeški ekipi sta bili pri članih druga in tretja, prav tako je bila druga mladinska ekipa. Pri posameznikih je v članski konkurenci zmagal Novomeščan Furlan, drugi je bil Podergajs, pri mladincih pa Pešovič iz Kostanjevice, medtem ko je bil Novomeščan Luznar tretji. (A. M.)

KOČEVJE – Na priprave mladinskih košarkarskih ekip Slovenije, ki bodo konec julija v Radencih, je za letnike 1957 in 1958 republiški inštruktor povabil tudi igralca Kočevja Smolo. Za kočevsko košarko in mladega igralca je poziv lepo priznanje. (C. K.)

ŠTUKLJEVA ČESTITKA

Naš najuspešnejši olimpijski zastopnik vseh časov, novomeški telovadec Leon Štukelj, ki živi zdaj v Mariboru, še vedno pozorno spremlja dogodke v novomeški gimnastiki. Novomeškemu Partizanu je pred dnevi poslal brzojavko, v kateri čestita društvu, najuspešnejši telovadki Maji Doklovi in vodnici Ruži Kovačičevi za uspehe.

Kri ni voda!

ŠE 862 KILOMETROV

Navzlic za jadralce neugodnemu vremenu si dolenjski piloti vneto prizadevajo, da bi izpolnili letošnji športni načrt in zasedli seveda kar najboljša mesta v tekmovanju za prvaka Dolenjske. Stanje v ponedeljek:

1. razred: Jaka Šmid 812 točk, Jože Golob 367,5; Jože Uhan 207, Tone Gorenc 171, Cvetka Klančnik 145,5; Mirko Zupančič 88,5 in Jože Keršič 85,5. 2. razred: Slavko Kos 707, Marko Zavrl 575, Belizar Keršič 420, Zmago Kastelic 206,5; Franc Stariha 85,5. 3. razred: Alojz Novak 342, Marjan Štemberger 316, Jože Windischer 175 in Rudi Kopar 118.

Generalni (16 pilotov): 1. Šmid 812, 2. Kos 795, 3 3. Zavrl 707, 4. B. Keršič 420, 5. Golob 367,5; 6. Štemberger 362 itd.

Vsi skupaj so preleteli 7.338 km (Zavrl 1764 km, Šmid 1247, Klančnikova 990), za izpolnitev letošnjega načrta jih morajo še 862. V soboto se je na prečenskem letališču začel praktični del začetniškega tečaja za jadralne pilote, ki ga obiskuje 10 učencev.

m.

BREZ BESED

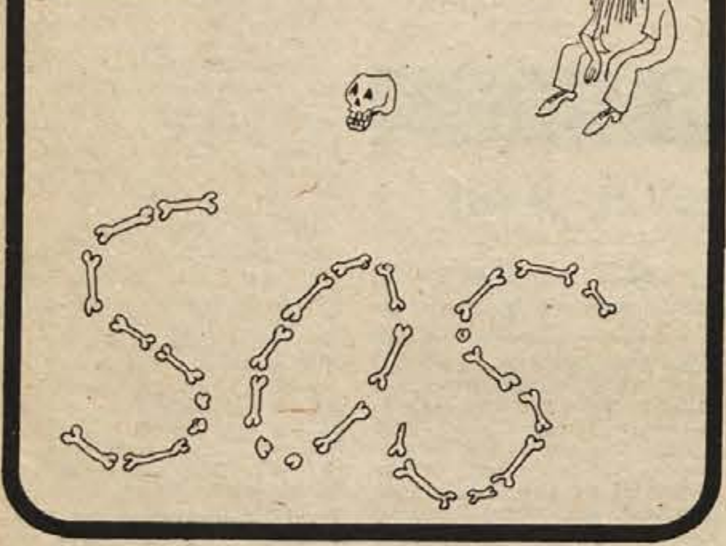

Dolenjski list pred 20 leti

Spet tifus v Kočevju

NEUREJENE in zanemarjene higienske razmere v Kočevju in njegovi okolici, predvsem pa slabo stanje mestnega vodovoda, so v preteklih mesecih ponovno povzročile izbruh tifusa. Leta 1951 je bilo ugotovljenih 280 primerov bolezni, prav verjetno pa so se nekateri bolniki pred dvema letoma odtegnili zdravniški kontroli ter so bili kot bacilonosci stalna nevarnost za okužbo okolice. Doslej je bilo ugotovljeno pri 100 bolnikih 25 primerov lažje oblike paratifusa B. Centralni higienski zavod v Ljubljani je pred dnevi postavil v Kočevju začasno bolnišnico, ki sprejema novo odkrite bolnike.

POZDRAV AMERIŠKIH rojakov. Na svojem 9-dnevnem izletu po Jugoslaviji sta se oglasila na našem uredništvu in upravi g. Sustaršič Joseph z ženo Frances. Iskreno pozdravljata vse rojake in prijatelje v Ameriki, posebno pa naročnike Dolenjskega lista.

V NEDELJO je bil v domu ljudske prosvete izreden občni zbor Okrajne gasilske zveze, ki ga je v smislu zakonitih določil sklical Svet za notranje zadeve Okrajnega ljudskega odbora v Novem mestu. Po tem zadnjem ukrepu je segla ljudska oblast potem, ko Okrajna gasilska zveza sama ni pokazala dovolj volje za ureditev raznih pomanjkljivosti v raznih gasilskih društvih, za odpravo nekaterih perečih tehničnih nepravilnosti v gasilstvu okraja in posebno zaradi vzrokov, ki so pokazali ob zadnjem požaru v Novem mestu, da je tehnična vzgoja kadra v organizaciji zelo zanemarjena.

NA MEJI med novomeškim in ljubljansko-okoliškim okrajem je v okolici Doba zasvetila pred dnevi elektrika v 9 vaseh. Okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica je dal milijon 670.000 din podpore, Elektro Ljubljana je prispeval 200.000 din, krajevna zadruga Radohova vas 100.000, Št. Vid pa 50.000 din.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA, 10. julija 1953)

MRK – Več kot 10.000 tujih turistov in domačinov je v 250 km dolgem pasu v Keniji, kjer živi 100.000 nomadov. Oblasti so jih vnaprej opozorile, kaj se bo dogajalo. Najbolj spretni, ki so imeli dovolj trgovske žilice, so prodajali najboljše prostore za opazovanje sončnega mrka po 50 dolarjev! Posel je posel – tudi če crkne sonce . . .

URA SPANJA – Sodišče v italijanskem kraju Vigevano je odločilo, da je ura spanja vredna 1.444 lir. Šest prebivalcev je tožilo tekstilno tovarno, češ da stroji povzročajo preveč hrupa in onemogočajo nočno spanje. Tovarnar je tožbo izgubil, vsakemu bo moral plačati po 1,3 milijona lir. V treh letih so bili tožitelji prikrajšani za po 900 ur spanja. Vse se enkrat poplača!

UMETNI NOS – Na medicinski fakulteti v Aachnu preizkušajo napravo, ki deluje podobno kot človeški nos. Na dišeče molekule reagira v 10 tisočinkah sekunde. Nos bo poslej nepotreben . . .

PREHUD UDAREC – Filmski zvezdnik Marlon Brando se je nekaj dni zdravil v bolnišnici zaradi infekcije na roki. Poškodoval se je bil, ko je udaril fotoreporterja Galello, ki ga je hotel fotografirati na ulici. Včasih je bila zaradi Galelle sitna Jacquelinne . . .

PO REKORDU V BOLNIŠNICO – 27-letni Madžar je v dveh urah spil 17 vrčkov piva in zmagal na pivski tekmi ob 1000-letnici ustanovitve mesta Esztergom. Njega in njegova najhujša tekmeca so morali odpeljati v bolnišnico. Rekord je rekord!

LEPE PRSI – Taksisti na pariškem letališču so pol ure odklanjali vse prevoze v mesto, ljudje pa so začudeni iskali vzrok za nenapovedano stavko. Končno se jim je posvetilo: vsi taksisti so navdušeno opazovali mlado Angležinjo, ki se je na trati zraven letališča sončila brez zgornjega dela kopalk. Za tak pogled je vredno tvegati nekaj frankov . . .

POLICIJSKI NASAD – Avignonska policija je vzdolž ene izmed vpadnic v mesto postavila 240 dreves. Avtomobilisti se začudeni sprašujejo, ali je bolj čudno to, da je stalo vsako drevo 650 frankov, ali pa to, da so drevesa iz plastike. Tudi Francozi imajo svoje šale!

KO BOLE ZOBJE – 70-letnega Rimljana je mučil tako nepopisen zobobol, da je skočil skoz okno zobozdravstvene ambulante v tretjem nadstropju. Potem ga zob ni več bolel - pač pa večina drugih kosti, ki so se mu zlomile . . .

VSAKA URA NI DENAR – Združenje britanskih šoferjev je objavilo podatek, da porabi administracija kar dve tretjini denarja, ki se zbere v parkirnih urah. V urah je bilo v treh letih 24 milijonov funtov, birokracija pa je požrla 17,5 milijona. Morebiti bodo številke prebrali (in svoje objavili!) tudi v Novem mestu!

KONEC NEBOTIČNIKA – Urbanisti so rekli, da je prostor primeren za parkirišče. Smola je bila le v tem, da je tam že 46 let stal teksaški medicinski center – velik nebotičnik. Za uresničitev parkirnega načrta je bilo potrebno le nekaj eksploziva in 15 sekund časa. Od nebotičnika je ostalo le kup opeke . . .

„SKROMEN OBROK“ – Picassojevo grafiko „Skromen obrok“ iz leta 1904 so na dražbi v Bernu prodali za 150.000 dolarjev. To je doslej najvišja cena za njegovo grafiko, čeprav jih je naredil nekaj tisoč. Po smrti je vse več vredno!

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Neumnežem pravo pamet

(V r a ž e!) Nekje na Dolenjskem bil je 35 letni mož minulo zimo zelo bolan, da je dvakrat prejel sv. zakrament za umirajoče. Na spomlad se je moral pa seliti, ravno ko se mu je zdravje malo zboljšalo. Nekega dne pride k njemu neka oseba in mu pravi: „Le verjemi! nič druzega ti ni, kod narejeno ti je (zacoprano) in celo na pragu.“ Seveda, on je to rad verjel, ukazal je strop in streho predreti, da so ga s tistega stanovanja ven vzeli, da ne bode čez prag šel; potem je pa še hotel, da so ga s tistega zemljišča na drugo prenesli. Zdaj v drugem stanovanju je res malo okreval in vedno trdi, da mu je bilo v prejšnjem stanovanju na vsak način zacoprano. – Bog daj takim neumnežem pravo pamet!

(N e m c e) še bolj prav nemškutarje, ker pravi Nemci so nam bolj pošteni, strašno peče, da se Slovenci od dne do dne bolj zavedamo, da smo Slovenci; da bolj in bolj čvrsto zahtevamo pravice našemu lepemu jeziku, katere nam zagotavljajo tudi državne postave. Najhuje je, da so se pred malo dnevi sošli spodnje štajerski Nemci (ki pa imajo skoraj brez izjeme slovanska imena) v Celju, da se posvetujejo, kako obvarovati nemštvo na južnem Štajarskem, ki se baje od Slovencev tako grozno zatira! Po sili nam hodi tu na misel ona basen o ovci in volku. Da bi hoteli nas Slovence Nemci tako zatirati kakor mi nje, mi bi Boga hvalili za tako zatiranje.

(G i m n az i j s k a) in druge šole v Novem Mestu so sklenile danes šolsko leto. Na gimnaziji je bilo koncem šolskega leta 197 dijakov. Med temi jih je dovršilo z odliko 18; pvri red jih je dobilo 116, drugi red 14, tretji red 12. Po počitnicah sme iz jednega razreda ponavljati 5 dijakov. Slovencev je bilo 189, Nemcev 7 in 1 Italijan.

(P r e m e m b a) vredništva. Prihodnjo številko „Dol. Nóvic“ prevzame vredništvo tega lista velečast. gospod Josip Benkovič, kapiteljski vikar.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC, 15. julija 1893)

Bliža se ledena doba

Zdajšnje splošno ohlajanje na zemlji pojasnjujejo z upadanjem količine sončne energije, ki pride do naše površine. Ker je sonce izvor vse energije v prirodnih klimatskih procesih, lahko zmanjšanje količine te energije povzroči spremembo podnebja. Oceanograf in paleontolog geološkega observatorija „Lamont – Doherty“ na Kolumbijskem vseučilišču James Hays pa pravi: „Ledeniki se širijo in rastejo, toplokrvne živali se selijo na jug in nam vsem postaja vse hladneje!“

Ledenih gor okrog Islandije je zadnje zime vse več, večni sneg na Baffinovem otoku se je v zadnjih 30 letih razširil, zime v Severni Ameriki so vse hujše. Strokovnjaki ne dvomijo več, da postaja na zemlji vse bolj mraz.

Zadnja ledena doba se je končala pred 17.000 leti, ko se je ledeni oklep umaknil proti poloma, za sabo pa je pustil le majhne planinske ledenike. Potem se je naš planet hitro ogreval do približno 5.000 do 3.000 let pred našo dobo. Potem se je podnebje spet ohlajalo do okrog leta 900 pred našim štetjem. Potem je spet postajalo topleje – in nato spet hladneje med 15. in 19. stoletjem našega štetja. Tako je Temza v 16. stoletju večkrat zamrznila, iz Amerike pa so zapisi, ki govore, da je bilo ob koncu 18. stoletja v vzhodnih delih države znatno hladneje kot danes.

Posledice sedanjega ohlajanja, sodijo strokovnjaki, bodo najbolj občutili v področjih z umerjenim podnebjem. Že do konca tega stoletja, trdijo nekateri, lahko pričakujemo nenavadno hladne zime. Bolj ko bo hladno, več energije bomo potrebovali. Naravni plin, nafta, električna energija – vse to se bo podražilo. Češki strokovnjak Kukla pa pravi: „Smo na robu nove velike ledene dobe!“

IŠČEMO STARINE:

Bronsirana starost

Golida, kakor jo je popisal Jurčič

„Imam likalnik na železo, dva likalnika na oglje, dva možnarja, starinsko petrolejko, mlinček za kavo, kozico na visokih nogah, leseno posodo za mast in še nekaj drugih reči,“ je sporočil Albin Foršček iz Prapreč pri Straži.

Starine je shranil na podstrešju večkrat prezidane hiše in jih posrebril z bronso: lesene, da bi črve prestrašil, železne, da bi onemogočil zajedalsko rjo. „Če bi prej vedel, bi bilo zdaj več tega,“ je pokazal na stare predmete.

Poleg tistih, ki jih je naštel v pismu, hrani lonec iz leta 1870, vsaj 200 let stare telege, stoletno golido za mleko (tako je popisal Jurčič), ne mlajši svečnik, klešče za prašiča. Še več je tega, tudi predmeti, ki se jim še ne more reči starine. Albin shrani vse, kar mu pride zanimivega pod roko: „Naj tudi potomci vidijo, kaj se je včasih uporabljalo!“

Odkod je zašla v naše kraje stara ameriška petrolejka, ki jo Forščkovi ob „mrku“ elektrike še uporabljajo, ne ve nihče. „Dal mi jo je mlinar v Dularjevem mlinu v Vavti vasi, jaz pa sem jo očistil in usposobil,“ je rekel Albin.

Posrebrene starine mežikajo v soncu kot lampijoni. Na oknu, ki gleda proti svinjski kuhinji, sta glavi možicev. Posrebreni kot vse drugo. „S sinom sva ju izrezljala v zimskih dneh, da pazita na podstrešje,“ je dejal Albin.

V AMERIKI:

Ena ločitev na tri poroke

Družinsko življenje je na razpotju!

V tradicionalnem mišljenju je poroka dosmrtna zveza moškega in ženske, ki sta jo sklenila zaradi otrok. Za vse večje število današnje ameriške mladine pa postaja poroka samo začasna stvar, največkrat le kratkotrajna. Leta 1920 je na 7 ameriških zakonov prišla ena ločitev, 20 let pozneje na 6, leta 1960 na 4 in lani že celo na tri zakone!

Sociologi trdijo, da mladina v Ameriki dozoreva, ko družina razpada: babice in dedki so se umaknili na Florido, bratje in sestre so v šoli, družina torej razpada. Mnogi sociologi predvidevajo „smrt družine“, Lundberg, avtor knjige „Pred nami je preobrazba sveta“, pa je celo mnenja, da bo družina „kmalu povsem izginila“.

Drugi niso tako črnogledi in menijo, da se današnji zakoni samo prilagajajo načinu življenja 20. stoletja. Antropologinja Meadova smatra, da bodo dekleta še naprej živela z očeti svojih otrok – če jih bodo le lahko ujela!

Statistika dokazuje, da je 34 milijonov Amerikancev v idealnih letih za sklepanje zakonske zveze. Prav lani je bilo sklenjenih največ zakonov po letu 1950 in demografi pričakujejo, da bo tako stanje trajalo do 1980. leta, ko bodo dozoreli otroci, rojeni do leta 1960. Potem je začelo število rojstev v Ameriki padati . . . Amerikanci so že popravili svoje optimistične načrte: število prebivalcev v letu 2020 pri njih ne bo doseglo 400 milijonov, ampak le 300.

Mnogi strokovnjaki že trdijo, da je zakon bodočnosti – poroka v nizu, se pravi serija porok in ločitev. Resnejši pa raje iščejo vzroke za propadle zakone. Ugotavljajo: na prvih mestih so nesporazumi glede denarja in seksa.

Bržkone je najbolj točno zadel dr. Etzioni, ko trdi: „Družinsko življenje je na razpotju. Ne razpada, je pa v težavah. Najbolj so potrebni novi, pozitivni elementi zakona!“

Vi ste krivi

Akoravno je konec šolskega leta že mimo, ne morem pozabiti pogovora med Petrom in Pavlom. Vedno se prerekata. Sedela sta v krčmi in besedovala o šoli.

„Vi, učitelji, ste krivi, da gredo mladi na kriva pota,“ je začel Peter.

„Kako, mi? Saj jih vendar prav učimo,“ mu odgovarja Pavel.

„Učimo učimo,“ mu oponese Peter. „Kaj pa zgledi? Kar poglej, koliko mladih ljudi kadi in pijančuje! Pa še slabe ocene jim dajete, da beže od šole in doma.“

„Temu je kriva okolica. Če vsi kadijo tobak, potem si bodo prižgali tudi oni, mar ne?“

„Ne. Učitelj mora biti vzgled. Ne sme piti ne kaditi. Šele ko je čist, lahko upa, da bodo mladi po njegovem zgledu prenehali s takim početjem. Tudi brezsrčni ne smete biti do njih.“

„Kaj mi pa spet tvezeš? Saj pošteno skrbimo zanje in nikogar ne sovražimo ali zaničujemo.“

„To je premalo. Prav gotovo veste, da učenci doma gledajo prepire med starši, zato bi morali biti vi tisti, ki bi jih božali po laseh in ljubkovali. Vi jim morate dati tisto, kar so otroci pri starših izgubili. Plačani ste za to.“

„Mi jih imamo v šoli komaj nekaj ur in opravljamo svoje delo. Kako moremo paziti nanje ves dan?“

„Kdo pa pravi samo nanje? Z lepimi besedami in dejanji morate vplivati tudi na trgovce z igračami in časopisi s slikami. Ako starši in trgovci nimajo pameti, pa sami kupite prave igrače in govorite otrokom lepe pravljice. Nekdaj so učitelji delali tako.“

Pogovor še ni bil končan, vendar lahko vidite, kako je eden od njiju vse narobe obračal, pa vendar kdaj pravo zadel. Sedaj pa sami presodite, kateri je bil.

MARTIN KRPAN

ZGODILO SE JE
ZGODILO SE JE
ZGODILO SE JE
ZGODILO SE JE

WIMBLEDON V STISKI – Po odpovedi kopice profesionalcev je teniška Meka doživela še drug šok: prodajalci klobas in drugih dobrot so morali pobrati šila in kopita, ker je vonj po čebuli preveč motil fine nosove princes Ane in Margarete in drugih veličin. Pa naj bi jedli še česen . . .

10. Debelo uro so se zibali lov... bolj znani so se dozdevali Parad... poljane po katerih so stopali, ... čeznje.

Prispeli so na položno ravan. Dvignil je dlan nad oko, da ne b... je solza kanila v mehki mah.

Pred njimi je bil grič, kjer bi ... in pod tem gričem se bo čez 50... Košata lipa...

Požrl je ganjenost Paradižnik, ...

Smejemo se

BREZ BESED

POLMER	IZRAEL. LUKA	PREŠERNOV PRIJATELJ	SEDMI PLANET	GAPRIN-DAŠVILI	RAZTE-LEŠENJE	NERES-NICA	ZNAČAJ	IMMANU-EL KANT	KARLO-VAC
SRČNA ŽILA									
LETNA VZDRŽEV. VLAD. HIŠE								RIBJE JAJČECE	NERED
NORV.-DRAMATIK	DEL STROJA	KING COLE / MRAČNOST				KRIK / VRSTA OBUVALA			
			VRSTA LAME	IZOBRA-ZOM / ANGL. ŽIMA					

D L	NAŠA PEVKA	ČRTA	IT MESTO								GR. ČRKA		
VOJNA POŠTA			RIBJA VABA S TRNKOM / COLENIŠKA REKA								IGRALNA KARTA		
PREBI-VALKE IRSKE					UJEDA / ODMEV						3	ROEČA POLJSKA CVETICA	ŠTEFOK
NAČNIK ZDRŽAJEM								NADUHA / NIKELJ					
NEM. DIRIGENT				IZRAELSKI POLITIK					A.Z. DEŽELA				
EG. BOG SONCA				ZLATO JABOLKO					FRNIKOLA				

Žurge: Malo jih je ostalo

Od sto prebivalcev pred vojno jih je v vasi le še 30 - Radi bi vodovod, da jim ne bi bilo treba vode nositi od daleč, tudi iz Čabranke

Vas Žurge leži na levem bregu Čabranke. Dvignjena je skoraj v sredino planine in leži 537 metrov nad morjem. Od ranega jutra do poznega večera se koplje v soncu in ima zelo lep razgled na Risnjak in druge gore proti Jadranskemu morju.

Od nekdaj je bila to lepa, snažna in urejena vas, njeni prebivalci pa složni, veseli, zelo delavni, varčni in gospodarni, obenem pa močno navdahnjeni za petje in glasbo.

V začetku vojne je bilo v vasi svojih sto ljudi. Ob požigu vasi 23. julija 1942 so jih Italijani zalotili doma devetdeset in vse do zadnjega odgnali v internacijo. Vaščani se niso med seboj obtoževali, zato ni bilo nobenega izdajstva. Skoraj tretjina teh ljudi je izgubila življenje v vojni. Šestnajst jih je umrlo od gladu na Rabu, pet v Gonarsu, dva v taborišču Dachau. Slavka Muhvič in Marija Knavs-Banova sta padli 1. avgusta na Vršiču pri Gerovu, Peter Šercer-Matijev in Anton Štimec-Katrški pa sta padla leta 1944 kot partizana.

Vas je imela petnajst hiš in več kot toliko gospodarskih poslopij. Vse je bilo uničeno. Po vojni so obnovili trinajst domačij, od katerih je več ali manj obljudenih le še osem, kajti dela zmožni ljudje so imeli v do-

macem kraju vse manj možnosti za zaposlitev, in sicer zaradi ukinitve vseh gospodarskih dejavnosti, šole in zaradi tedanjih stališč o izselitvi ljudi iz teh krajev. V vasi je bilo nekaj desetin izvrstnih gozdnih delavcev, ki delajo zdaj v Nemčiji in Franciji, od koder se nekateri ne bodo več za stalno vrnili.

Ob zadnjem popisu je bilo v vasi še 30 ljudi, manj kot tretjina prejšnjega prebivalstva. Krčevito se oklepajo zemlje in domačij in z veseljem prisluhnejo vsaki besedici o boljši politiki do vasi, ki jim daje upanje za ohranitev vasi in življenja v tej dolini.

V preteklosti so si zgradili pot, da se v vas lahko pripelješ z avtomobilom. Zdaj si želijo še vodovod. Vodo bodo napeljali iz Studenca, ki je oddaljen svojih 300 metrov od vasi. Zaradi slabotnega izvirka morajo nad vasjo zgraditi večji rezervoar, iz katerega bo šla vodna napeljava po vasi. Sedaj nosijo vodo žene na glavi v „keblih", po starodavnem običaju. V sušnih letih pa morajo moški z bankami ponjo v oddaljeno dolino, na Čabransko. Pri gradnji vodovoda računajo vsaj na delno pomoč občine Kočevje in krajevne skupnosti Osilnica.

TONE OŽBOLT

JOŽE SPLICHAL:

Lepo je, če ima človek dovolj let; ko so se v Metliki znebili direktorja Maneka Fuxa, je šel ta lepo v pokoj . . .

Šentjernejski konjerejci mislijo, da se svet vrti okrog šentjernejske vasi: zato spet niso povabili novinarjev na svoje konjske dirke . . .

Novoteksov trener Andrej Petrič je pokazal košarkarjem, kako se igra nogomet – in so mu zdravniki za dva tedna dali nogo v mavec!

Rešitev prejšnje križanke

PRISTANEK V PRASKUPNOSTI

skozi praprot. Vse niku griči naokrog. toki, ki so bredli

Paradižnik je zavrl. vci opazili, da mu

ral stati stari grad 000 let košatila –

rla Klara in kolona je spet krenila naprej. Spešila je k pečini pod grajskim gričem. Tu v votlinah je bila pravas praprebivalcev.

Iz lukenj so privreščale babnice. Ugledale so božanstvi in vrgle so se po tleh z nizkimi čeli navzdol. Zategel „križevpot" je odmeval v pranebo.

„Kaj žebrate, babure!" je Klara stiskala zobe in požirala obilne sline.

„Darujte raje že enkrat svojemu božanstvu...!" In Klara je z očmi odgriznila kos pljučne.

No, tudi to je slednjič prišlo na vrsto, to darovanje. Kdor pozna zgodovino, bo vedel, kako stvar poteka. Zakurijo kres, vanj zabrišejo najlepši kos mesa in rečejo: „Na, ljubi bogec! Zato da nam boš dal dober ulov in bogato letino."

Bog ne daj, da bi se tako odvijalo darovanje tam pred votlinami. Klara bi pobesnela v božji jezi.

In se ni. Ogenj, dragi bralci, še ni obliznil te davne dobe. Divjaki so darovali meso surovo, v obliki sočnega tatarskega zrezka. Tokrat seveda božanstvu osebno v roke.

A. DANION:

CAROLINA

Jim Rode, usmrčen na električnem stolu, je pred smrtjo povedal staremu jetniškemu pazniku tole zgodbo:

Caroline je kriva vsega. Z njenim prihodom so se začele moje težave. Pred tem sem imel srečno otroštvo. Bil sem ljubljenček družine. Oče, vekikan z ogromnimi brki, me je imel rad bolj kot kogarkoli na svetu. Igral se je z menoj, me metal v zrak, jaz pa sem vreščal in brcal z nogami, čeprav me ni bilo prav nič strah. Vreščanje mi je bilo zadovoljstvo. Mama me je skušala rešiti iz njegovih rok. „Pohabil boš otroka," je govorila prestrašena. „Misliš, da je vsakdo tako močan in odporen kot ti . . . Daj mi ga in nehaj s tem!" Oče me je pazljivo spustil v njeno naročje in nezadovoljno mrmral: „Jabolko ne pade daleč od drevesa. Tvojim bratom je podoben kot jajce jajcu. Prava cmera!" Mama je nasršena planila nadenj. On pa je ni čakal, umaknil se je in smehljal: „Šalim se, tvoji bratje so krasni ljudje, samo da . . ." Ne da bi končal stavek, je stekel ven, mama pa je s treskom zaloputnila vrata.

Zvečer me je oče božal in z neprikritim zadovoljstvom govoril: „Kljub temu je fant od fare. Fant in pol bo iz njega . . . Samo poglej te šape. Kot moje. Z njimi bo lahko vola zadavil." Ščegetal me je z brki in mi ljubkujoče šepetal na uho: „Nikoli ne beži! Če te napadejo, udari! Udari, Jimmy! Udari prvi! Boš videl, bežali bodo od tebe."

Kdo bo zbežal, mi ni bilo jasno, njegove besede pa so se vrezale globoko v moje srce. Poskusil sem njihovo resničnost na Ellenini psički. Stalno je renčala name. Brez vzroka.

Nekoč sem izkoristil Ellenino odstonost in brcnil psičko, prav ko je kazala svoje bele očnjake. Psička je zacvilila, jaz pa sem se skril v lopo za drva. Naslednji dan je psička, ko me je zagledala, stisnila rep med noge. Ellen pa je začudena rekla: „Jimmy, kaj pa se je zgodilo? Zakaj mala beži od tebe? " Skomignil sem z rameni in pogledal v stran.

Tedaj je bila Ellen lepa, bistra in živahna deklica. Nosila je kite, lica pa je imela lepo rdeča. V juniju ji je bilo šest let. otroci pa so govorili, je kite, lica pa je imela lepo rdeča. V juniju ji je bilo šest let, otroci pa so govorili, razpravljala. Vedno sva bila skupaj. Igrala sva se iste igre in nikomur nisem pustil, da bi vdrl v najin mali svet. Nekoč je to poskusil Paul, pa sem ga takoj treščil s pestjo za uho. Fant je nekaj časa osuplo gledal, nato pa je pobegnil, kot da ga lovi sam hudič. Zvečer sem to povedal očetu in dal mi je prav. Rekel je celo: „Moral bi ga treščiti še enkrat. Naj ve, kdo so Rodovi." Dvignil me je v zrak in dodal: „Junak si. Za tak podvig moraš dobiti nagrado!" Dobil sem dolar, pravi srebrni dolar, in to je bilo prvo pomembno darilo v mojem življenju. Hranil sem ga cele tri tedne in ga skrival pred Ellen, nato pa sem ga izgubil nekje ob reki.

Mariottovi so bili naši najbližji sosedi. Ellenina mama je imela strog in koščen obraz, na koncu njenega ostrega ptičjega nosu pa so ji večno viseli naočniki. Bal sem se je, skrivaj pa sem jo sovražil. Strička Dana, Elleninega očeta, pa sem nasprotno imel zelo rad. Bil je debelušast, plešast, oči so se mu nenehno smehljale, v žepih pa je imel polno sladkarij. Ob priliki nama jih je dajal. Ellenina mama se je jezila nanj: „Frčkaš denar za neumnosti. Kakšno korist pa imaš od tega? Če bi jedel manj sladkarij, bi danes imel zdrave zobe. Namesto tega pa te moram vsako jutro in večer gledati, kako si snemaš in natikaš tisto grozno zobovje . . . Ven!" je zavpila, ko je videla, da jo Ellen prestrašeno gledava. Tam je travnik, tam se igrajta!" Odhajala sva potrta, pa tudi srečna, da nama ni treba več poslušati njenega jeznega glasu. Zunaj je bil najin svet, ki sva se mu predajala z navdušenjem.

Travnik je bil najino priljubljeno igrišče in na sporedu sva imela polno iger. Najpogosteje sva se igrala „konjičke", „ravbarje in žandarje" ali pa ata in mamo. Glavno besedo sem imel jaz, pa tudi Ellen je imela skoraj iste pravice. Igrala sva se, dokler naju ni poklicala njena ali moja mama. Tedaj sva šla vsak na svojo stran. Bila sva srečna.

V začetku poletja pa je to srečo skalila nepredvidena okoliščina: v najin svet je prišla Carolina, lepotička z zelenimi očmi in dolgimi plavimi lasmi, ki si je Dllen takoj osvojila. Zaman sem jo klical. Odkimavala je in govorila: „Ne smem je pustiti same. Kaj pa bi rekla! Pojdi . . . Čutil sem, da jo izgubljam. Zato sem moral najti rešitev.

Tiste dni sem skrivaj gledal na njena vrata. Ko se je pojavila, sem jo šepetaje klical, ona pa se je umikala in mi na svoj način dajala vedeti, da ni prosta – . Nisem se vdal. Računal sem na njeno dobro voljo. Nazadnje sva bila čez nekaj dni spet sama, brez Caroline. „Kje je? " sem vprašal in čutil, da nimam moči, da bi izgovoril njeno ime. Ellen me je namrščeno pogledala: „Skregali sva se. Hudobna je in nočem se več igrati z njo." „Tako hitro? " sem dodal, ona pa je zavihala svoj nosek in mi ni odgovorila. Potem je bilo vse kot prej.

Minevali so poletni meseci, prišla je jesen in nekoč sem stopil na vrt Ellenine hiše. Prvo, kar sem videl, so bili plavi lasje molela izza starega drevesa . . . „Carolina!" mi je šinilo v glavo in isti hip mi je začela glodati v srcu zla misel . . .

Sedela je skoraj nepremično, jaz pa sem zgrabil velik kamen in se oprezno tihotapil k njej. Zamahnil sem z vso močjo in zdelo se mi je, da se je lobanja pod silnim udarcem kar razpočila. Brcnil sem jo, nato pa sem ji skočil na prsi. Teptal sem jo in čutil, da se mi prsi razburjeno dvigajo. Z vsakim novim udarcem se je sovraštvo manjšalo. Postajal sem vedno lažji. Nazadnje se mi je zdelo, da sem lahek kot peresce . . . Zagrabil sem jo za lase in jih začel z vso silo ruvati. Nato sem zaslišal krik: „Mami, ubil jo bo!" Bila je Ellen. Prestrašena zver. Stekel sem proti naši hiši. Zaslišal sem nov krik: „Ubil jo je. Ubil jo je, mamica . . . mojo lepo Carollino . . . Morilec! vrt Ellenine hiše. Prvo, kar sem videl, so bili plavi lasje, ki so moleli izza starega drevesa . . .

Tisto noč sem nemirno spal. Sanjal sem o mrtvih široko razprtih očeh, ki so s steklenim pogledom strmele v zvezde.

„Kaj pa je bilo s Carolino? " je vprašal paznik. – "Verjetno je ranam podlegla? "

„Kako to mislite? " je zmedeno vprašal Jim Rode. „Carolina je bila vendar lutka. Kaj vam tega nisem povedal? "

„Lutka? " je vzkliknil paznik razburjeno. „O, mili bog . . .

„Da, celuloidna punčka . . . Čudno, da vam tega nisem že v začetku povedal. No, pa vseenó. To je bil začetek, klica bodoče bolezni . . Carolina me je pravzaprav tudi pripeljala sem . . ."

V brežiški občini je 18 pionirskih gasilskih desetin. V počitniški koloniji na Debelem rtiču je lani letovalo 31 mladih gasilcev, po dva iz vsake desetine pa bodo poslali tja na oddih tudi to poletje. Občinska gasilska zveza jim nudi letovanje brezplačno. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

ČATEŠKA NOČ – V Čateških Toplicah se že pripravljajo na največjo prireditev leta pod imenom „Čateška noč". Letos so zanjo izbrali 4. avgust. V Toplicah je sezona pri vrhu. Živo je predvsem v kopališču, pa tudi hotelske sobe so sproti zasedene.

NA ODDIHU – Člani delovnih kolektivov GG Brežice, Tovarne pohištva in Prevoza, ki so vključeni v občinsko počitniško skupnost, že letujejo v Savudriji. Dnevna oskrba za člane počitniške skupnosti je 45 din, za ostale 50 din. Postelj je na voljo 75. Letos so z dopolnitvijo opreme poskrbeli za udobnejše počutje gostov.

DOMOVINSKA LISTINA – V Brežicah so predlagali sprejetje odloka o podelitvi domicila aktivistom kozjanskega okrožja v brežiški občini. Domicilno listino bodo podelili 2. septembra letos v Kozjem.

VOJAKOM NAGELJNE – Nov rod mladih vojakov, ki je te dni prispel v cerkljansko garnizijo, si je za svečano zaobljubo izbral Dobravo. Slovesnost je bila v nedeljo pri spomeniku krških žrtev, kjer so mladinci in taborniki vsakemu vojaku posebej čestitali in mu pripeli na prsi nageljček.

BREŽIŠKE VESTI

119 NOVIH PRODAJALCEV

Rod novih prodajalcev je v soboto, 30. junija, zapustil šolo za blagovni promet v Brežicah. Letos je kar sedem tretjih razredov opravljalo zaključne izpite. Vseh kandidatov je bilo 160. Tako številne generacije v Brežicah še ni bilo. Dolenjske in posavske občine so dobile nove moči za delo v razvijajoči se trgovini.

Slovesnost s podelitvijo spričeval, pohval in nagrad je bila v domu JLA. Razen predstavnikov Šolskega centra so ji prisostvovali tudi predstavniki trgovskih organizacij, ki s šolo ves čas zavzeto sodelujejo.

PET SE JIH ŠOLA

V šolskem letu 1972/73, ki se je izteklo, je prejemalo štipendije za šolanje v kmetijskih šolah pet dijakov iz brežiške občine. Za ta namen je bilo na razpolago 1.800 din. Študijsko pomoč je ta čas prejemalo 32 dijakov kmečkih staršev, ki se šolajo za druge poklice. V občini so za tovrstno podporo kmečkim otrokom namenili 41 tisoč din.

Kam se bodo stekale niti?

SZDL bo usmerjala in spremljala delo društev

V pritožbah društev ali organizacij, da jih nihče ne upošteva, da nihče ne ceni njihovega dela, je dosti resnice. Običajno so prizadeti tam, kjer delajo tiho, brez obilice besed. In tako nehote stopijo v ospredje tisti, ki naglas razlagajo svoje načrte, čeravno jih ne uresničijo vedno.

Včasih so programi društev ali organizacij preveč slučajni in premalo usklajeni s sodobnimi potrebami družbe. Organizacije druga za drugo ne vedo, kaj obsegajo njihovi načrti. Tako prihaja do dvotirnosti in ponavljanja, na pomembne stvari pa vsi po vrsti pozabijo.

V brežiški občini bodo jeseni pripravili delovne programe vsa društva in organizacije, nato pa bodo o njih razpravljali na skupnem sestanku, ki ga bo sklicala Socialistična zveza. Ta bo namreč prevzela vlogo usklajevalca in usmerjevalca interesov. Takrat, to bo septembra, se bodo dogovorili za enotne cilje, ki jih bodo društva in organizacije uresničevali preko svojih specifičnih dejavnosti.

Socialistična zveza, ki združuje največ interesov ljudi in ki je najbolj množična organizacija, bo poslej navezovala stike z vsemi in združevala vse niti raznoterih dejavnosti v občini. Tak odnos do njih bo tudi neke vrste spodbuda za delo, za najbolj prizadevne pa pot k priznanju, ki ga do zdaj niso vedno prejeli.

J. T.

ZAMEJSKI SLOVENCI PRIDEJO V GOSTE

Na praznik vstaje, 22. julija bo prispela v Brežice skupina 150 do 200 Slovencev s Tržaškega. Brežičani jim pripravljajo sprejem pred osnovno šolo, nakar bosta pevska zbora iz Proseka – Kontovela in iz Brežic pela na proslavi dneva vstaje pred spomenikom padlim borcem. Po slovesnosti se bodo vsi skupaj odpeljali na Gore, kjer bodo imeli piknik. Isti dan si bodo gostje iz zamejstva ogledali tudi rojstni kraj predsednika Tita.

NAKUP PLEMENIC

Obrat za kooperacijo pri Agrarii predvideva letos nakup 50 krav svetlo lisaste pasme in 30 krav sivo rjave pasme v skupni vrednosti 1 milijon dinarjev. Kmetije bodo razen tega na novo privezali 50 teličk iz A kontrole in 70 teličk iz B kontrole.

Sindikati terjajo akcijo

Prepočasno uresničevanje delavskih ustavnih dopolnil – Kje odpori?

Že anketa komisije za samoupravljanje pri občinskem sindikalnem svetu letos januarja je ugotovila, da so bili delavci precej enostransko in površno obveščeni o ustavnih dopolnilih.

Tudi kasneje se je po oceni občinskega sindikalnega sveta na seji minuli petek preveč uveljavilo mnenje, da je treba pač nekako zadostiti novi ustavi in političnim stališčem, hkrati pa bi obdržali podoben način nad odločanjem in razpolaganjem dohodka, kot je v veljavi ves čas. To velja posebno za nekatere obrate, npr. KONUS in GG Brežice, seveda pa tudi za marsikatero domače podjetje, le da tega niso javno razglašali.

Večina podjetij v sevniški občini meni povsem zmotno, da jih ustavna dopolnila ne obvezujejo, ker pač nimajo večjih obratov. Od vseh podjetij, ki so jih obiskali člani občinskega sindikalnega sveta, je bilo najmanj storjenega v trgovskem podjetju, kjer tudi sicer šepa samoupravljanje, vlada slabo obveščanje, kršijo samoupravne akte in sklepe, kar povzroča celo prekinitve dela. Manjše organizacije, kot so Komunalno stanovanjsko podjetje, Lekarna, Bohor, Pogodbeno-družbena šivilska delavnica in Veterinarska postaja, se premalo zavedajo dolžnosti, ki jih nalaga zakon o konstituiranju.

Prva inačica samoupravnega sporazuma LISCE ne predvideva nič novega, druga, ki predvideva 4 TOZD na sedežih obratov, bi terjala nadaljnjo analizo, če ne kaže organizacijo še bolj razvejiti. V JUTRANJKI je analiza pogojev za ustanovitev TOZD v zaključni fazi. Najdlje so v STILLESU, kjer so se tudi sicer na posnemanja vreden način lotili teh vprašanj. Čeprav so ustavna dopolnila edinstvena priložnost za ureditev položaja obratov s sedežem matičnega podjetja izven občine, stanje še vedno ni zadovoljivo. Zakonski roki za izvedbo ustavnih dopolnil terjajo spremembe, kdor jih ne bo izvedel, se izpostavlja nevarnosti, da podjetje ob koncu leta sploh ne bo sodno registrirano.

A. ŽELEZNIK

BRIZGALNE ZA ŠTIRI DRUŠTVA

V sevniški občini so še štiri gasilska društva, ki imajo neprimerne brizgalne, take, ki sodijo že v muzej. To so društva v Boštanju, Šentjanžu, Studencu in Tržišču. Šentjanška brizgalna je v popravilu v Sevnici že od januarja, vendar zanjo v tovarni ne morejo dobiti delov, saj je bila nabavljena že pred vojno. Nekatera društva so izvedla nabiralne akcije, vendar odziv ni bil najboljši. Ne kaže namreč pozabiti, da za nove prepotrebne brizgalne prispeva občinski gasilski sklad dve tretjini, društva s pomočjo občanov pa naj bi prispevala tretjino. Če bodo društva zbrala tretjino denarja, bodo kupili priznane avstrijske brizgalne, ki bodo lahko služile dolga leta.

DANES DAROVANJE KRVI ŠE V KRMELJU

Letošnja občinska krvodajalska akcija bo zaključena danes v Krmelju. Aktivisti Rdečega križa pozivajo občane, naj se odzovejo v kar največjem številu.

Krivično merilo

Sevniško kmetijstvo razvito?

Podatki iz popisa prebivalstva so pač statistični podatki. Številčni podatki za družbene pojave pa so lahko močno relativni. Tako velja v republiki načelo, da občine, ki imajo nad 35 odst. kmečkega prebivalstva, spadajo med nerazvite, tiste, ki nimajo toliko kmečkega življa, pa so razvite! Banke so se letos že oprijele te delitve, to pa znatno vpliva na posojila za kmetijstvo: nerazviti lahko računajo pri posameznih načrtih na 40 odstotno soudeležbo za posojilo iz proračunskih sredstev bank, razviti na le na 30-odstotno. Razmerje med številom kmečkega in nekmečkega življa je odločilno tudi pri tem, ali republika regresira obrestno mero ali ne.

Povprečna kmetija v sevniški občini, ki po tem merilu šteje med razvite, ima 2 hektarja. Le v redkih izjemah gre za ravninske kmetije. Sevniško kmetijstvo, posebno zasebno, trenutno najbolj potrebuje posojila za razvoj tistih kmetij, ki so tržno zanimive. Zaradi tega je merilo, ki upošteva le število kmečkega življa, enostransko, da ne rečemo neprimerno.

A. Ž.

SEVNIŠKI PABERKI

LJUBLJANČANI PREVZELI POKROVITELJSTVO NAD ŠOLO ZABUKOVJE – Razen listine o trajnem prijateljskem sodelovanju med krajevnima skupnostima Posavje iz Ljubljane iz Zabukovja so na slavju 1. julija Ljubljančani prevzeli pokroviteljstvo tudi nad podružnično šolo v tem kraju. Vse sodelovanje se je z otroki tudi začelo. Pred leti so namreč povabili na počitnice 35 otrok iz zabukovške krajevne skupnosti, šoli so poslali šolske potrebščine in televizor. Takšno sodelovanje mestnih krajevnih skupnosti s podeželjem je vredno posnemanja!

REZERVNI STAREŠINE SO SE IZKAZALI – Občinskega ocenjevanja vojaških rezervnih starešin ob koncu minulega meseca se je uspešno udeležilo razveseljivo število starešin. Naloge orientacijskega pohoda, predvsem pa taktične naloge, so bile po mnenju vojaških strokovnjakov rednih enot izredno težavne, vendar so jih uspešno reševali. Končna razvrstitev najboljših ekip še ni znana.

PREUSMERITI OBIRALCE – Zaradi novega obiralnega stroja za hmelj v Šentjanžu letos na teh hmeljiščih ne bodo potrebovali obiralcev. Ker je v Šentjanž rado zahajalo vsako leto dosti obiralcev iz Studenca, želijo v kmetijskem kombinatu, da bi se le-ti letos preusmerili na nasade v Kompolju in Loki.

DALJŠE DELAVSKE PROGE – Delavci odobravajo nove delavske proge, v vrsti krajev pa želijo, da bi avtobusi vozili dlje. Tako delavcem iz hribov nad dolino Grahovice kaj malo koristi proga Boštanj-Sevnica, saj jim preotane glavni del poti do Boštanja. Vendar predstavniki prevozniških podjetij zaenkrat ne marajo slišati ničesar o podaljšanju sedanjih prog.

SEVNIŠKI VESTNIK

HVALA VAM!

Prizadevanja organizacij pri zbiranju krvodajalcev v krški občini niso bila zaman. O tem govore številke za vsak okoliš posebej. Na Senovem so prišli na odvzem krvi 203 občani, v Brestanici jih je bilo 144, v Kostanjevici 112 in v Krškem 445. Vseh skupaj so našteli 904, odvzemov pa 826. Za jesen jih mora priti za izpolnitev plana vsaj 412. Kar bo več, bo spet v dobro občine, ki si bo za primer nesreče lahko ustvarila krvno rezervo.

PISMO ŠTUDENTOM

Na odgovornih delovnih mestih primanjkuje strokovnjakov z višjo in visoko izobrazbo. V krški občini je komite ZK poslal vsem študentom pismo, s katerim jih obvešča, kakšne kadre v občini potrebujejo in so jim pripravljeni pomagati pri študiju. V septembru bo komite priredil skupaj s predstavniki delovnih organizacij srečanje s študenti na Bohorju. Na tem srečanju bodo bodoči strokovnjaki izvedeli, kakšne možnosti imajo za zaposlitev in štipendije.

KRŠKE NOVICE

KONČANE PRIPRAVE – Slovenska mladinska rokometna reprezentanca je za zaključne priprave pred turnirjem republik tokrat izbrala Krško. Odigrala je tudi štiri prijateljske tekme in dvakrat premagala Leskovčane, po enkrat pa Dobovo in Krško.

ZA ZDRAVLJENJE – Odbor za družbeni standard zaposlenih v tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj", bo letos namenil za zdravljenje članov tega največjega posavskega kolektiva 80.000 dinarjev. Kriterije za razdelitev teh sredstev so že sprejeli, prizadeti pa imajo pravico do 14-dnevnega oddiha, seveda le med rednim ali neplačanim dopustom.

JUBILEJ GODBE – V okviru praznovanja „Dneva rudarjev" so na Senovem počastili tudi visok jubilej rudniške godbe na pihala, njeno 45-letnico. „Slavljenka" je prejela številne čestitke in spominska darila, njen vodja tovariš Umek visoko odlikovanje tovariša Tita red dela s srebrnim vencem, godbenik Stevo Sokolović pa medaljo dela.

KRŠKI TEDNIK

Pogodba o sodelovanju Slovenskih papirnic s tovarno papirja v Krškem je podpisana, do 30. septembra pa jo bodo podpisniki dopolnili še s sporazumom in v njem določili medsebojne obveznosti pri investiciji v krško tovarno. (Foto: J. Teppey)

Upanje na trdnih tleh

V treh letih bo kolektiv Celuloze na konju

Količina 54 tisoč ton celuloze, 43 tisoc ton lesovine in 73 tisoč ton časopisnega papirja, kolikor napravi na leto 1200-članski kolektiv tovarne papirja v Krškem, ne zagotavlja rentabilnosti in trdnega obstoja tovarne. Odtod odločitev za nove investicije.

Čez tri leta bodo številke poskočile. Proizvodnja celuloze bo narasla na 122 tisoč ton. Kolektiv bo zgradil nove objekte in poskrbel, da bodo do kraja izkoriščene tudi vse sedanje naprave. Načrt za proizvodnjo dodatnih 68 tisoč ton celuloze ima podporo znotraj in zunaj podjetja. Tovarna bo potem lahko izvažala kar 40 tosoč ton celuloze, razen tega pa še ustregla povečanim naročilom domačih papirnic.

Podjetje ima pripravljen tudi program za povečano proizvodnjo papirja. Na to komaj čaka grafična industrija. Vzporedno s tem predvidevajo v Celulozi večje zmogljivosti za proizvodnjo odpadnega papirja.

Prednost imajo seveda naložbe v obrat celuloze, ki znašajo 309 milijonov, medtem ko bodo morali za papirni stroj investirati 190 milijonov dinarjev.

J. T.

NA MORJU ZASEDENO

Šolarji uživajo počitnice v Poreču. V petek so se vrnili z oddiha otroci iz Leskovca. Isti dan so v veselem pričakovanju odpotovali na počitnice učenci iz brestaniške osnovne šole. V vsaki skupini jih letuje okoli 60.

Nočemo polovičarstva

Bo kmetijski sklad izpolnil načrt?

Kmetijski sklad si je močno pridobil zaupanje kmetov, to kažejo tudi prizadete razprave med njimi. Letošnji finančni načrt, ki ga je sprejela trebanjska občinska skupščina na zadnji seji, predvideva dejavnost za nad 444 tisočakov. Letos je treba nadaljevati lani začeto zbiranje gradiva za srednjeročni razvoj kmetijstva. Razveseljiva je podpora kmetijskemu izobraževanju. V šoli za kmetovalce je letos že 10 učencev, za vnaprej računajo še na večje zanimanje. Za štipendiranje teh učencev predvidevajo letos 27.000 dinarjev. Sklad bo tudi letos pomagal pri nabavi strojev za skupinsko rabo, pri nakupu plemenske živine in najboljših vrst semenskega krompirja. Ker je veliko povpraševanje po ribezu, bodo letos zasadili štiri poskusne nasade. Letos naj bi pričeli kreditirati tudi obnovo vinogradov. Kakšno je zanimanje za gradnjo hlevov, najzgovorneje pove podatek, da bo treba letos prispevati za najmanj 40 načrtov.

Ob tem pa je predsednik sklada kmet Franc Jevnikar izrazil

bojazen, da načrt sploh ne bo uresničen. „Če na skladu ne bo poklicno zaposlenega strokovnjaka, delo vsekakor ne bo šlo," je dejal. Tekočo pospeševalno službo opravlja sicer kmetijska zadruga, raziskovalno delo pa zaostaja. Strokovnjakov za to delo ni, največja ovira so premajhni osebni dohodki v občinski upravi. Škoda zaradi tega je lahko vsekakor velika.

A. Ž.

Kadri: jez za razvoj

Dolgoročneje se je treba lotiti problemov

„Proizvodnjo smo povečali zadnja leta vsaj za 10-krat, število strokovnjakov pa se je največ potrojilo. Zato smo pred težavo, kako vnaprej zagotoviti vsaj sedanjo reprodukcijo," je med drugim dejal direktor TRIMA Ivan Gole na seji občinske konference ZK Trebnje v razpravi o gospodarskih vprašanjih.

Nasploh so komunisti sedanji gospodarski trenutek pretehtali izredno pozorno. Kje so vzroki za slabše gospodarske uspehe v začetku leta, o čemer smo že pisali? Komunisti in vodilni v TRIMU so se že vnaprej pripravili na sedanje težave in jih zato niso iznenadile. Pravočasno so tudi opozarjali na nepravilnosti na trgu. Položaj se bo do konca leta prav gotovo izboljšal. Tudi mirenska DANA ima težave z nekaterimi surovinami, npr. s kakaom. Opozarjajo na dolžnosti gospodarske zbornice.

Za trebanjsko gospodarstvo so pomembna dolgoročnejša vprašanje. Kako sploh priti do strokovnjakov? Ne gre podcenjevati ugotovitve, ki so jo na konferenci izrekli v razpravi o evidentiranju: treba je mlade vključiti v družbeno življenje; to jih bo že bolj pritegovalo, da bodo ostajali doma. V občini bo treba razvijati tudi drugo šolstvo, ne le osnovnega. TRIMO na primer ne more dobiti niti 40 vajencev. Kadrovsko politiko je treba povezati s programom stanovanjske gradnje. Razvoj pa ovirajo tudi druge stvari. Razmere v zdravstveni službi so slabše kot prej leti, ker je premalo zdravstvenih delavcev. Samo v TRIMU je odstotek boleznin narastel za 40 odst., bolnik pa mora čakati tudi po 3 dni, da pride na vrsto. Marsikaj se je torej premaknilo in prineslo tudi nove težave, vendar ne sme prevladati malodušje.

A. ŽELEZNIK

ZMAGALA TREBNJE IN DOL. NEMŠKA VAS

Na tekmovanju rezervnih vojaških starešin ob proslavi dneva borca na Medvedjeku je zmagala ekipa Trebnjega nad Velikim Gabrom, Veliko Loko in Mokronogom. Mirenčani niso poslali tekmovalcev. Na 9. orientacijskem pohodu ekip krajevnih skupnosti se je letos pomerilo 22 ekip. Pokal je dobila v trajno last ekipa krajevne organizacije SZDL Dol. Nemška vas, 2. je bila prva ekipa mladinskega aktiva Trebnje, 3. prva ekipa gasilskega društva Velika Loka, 4. mladinski aktiv Ponikve, 5. strelska družina Trebnje.

IZ KRAJA V KRAJ

MOKRONOG: POZABILI NI VOR – Tudi letošnje proslavljanje krajevnega praznika je obsegalo pester spored raznih prireditev. Kresna noč, razna športna prireditev in nastop kulturnih skupin v prosvetnem domu – vse je bilo izvedeno v počastitev 1. julija. Kdor pa ni vedel o bojih za Mokronog, tega tudi ob teh praznovanjih ni izvedel. Borci bi vsi na akademiji lahko spominili na to. Tudi kulturne skupine in turistično društvo niso dobili kakšne pohvale za dobro voljo.

ŠTATENBERG: GASILSKI AVTO – V nedeljo popoldne so gasilci slavnostno prevzeli nov gasilski kombi. Pokrovitelj slavja je bil predsednik občinske skupščine Cirila Pevec.

MIRNA: TEŽAVE S TEHTANJEM – Krajevna skupnost je izgubila delavca, ki je tehtal na javni tehtnici. Le-ta je tehtanje opustil, ker je dobil za to delo le 10 odst. od tehtnine. Ljudje se jezijo, ker ni človeka, ki bi opravljal to delo.

MIRNA: MOST NEDOTAKNJEN? Kaže, da bo končno le nekaj storjenega glede pretoka potoka Mirne pod starim mostom. Zavod za spomeniško varstvo ne dovoli vidnejših posegov, zato so delavci vodne skupnosti pričeli poglabljati strugo pod enim obokom.

CIRNIK, RAVNE, SELSKA GORA: VODOVOD – Tudi vaščani teh krajev želijo tekočo vodo. Odločili so se za gradnjo vodovoda. Brez težav ne bo šlo, vodo bo treba črpati, do svojih vasi pa imajo le dvojne žic električne napeljave, tako da bi bilo treba okrepiti najprej to.

TREBANJSKE NOVICE

Kakšna bo pot v razvitost?

V sedanji petletki črnomeljska občina stopa proti napredku dva ali celo trikrat hitreje kot v minulem petletnem obdobju

Pred odborniki so že razgrnili osnutek programa srednjeročnega razvoja občine Črnomelj do leta 1975. Če bodo številke s papirja zaživele, se bo v treh letih veliko spremenilo!

V preteklem petletnem obdobju je gospodarski razvoj občine Črnomelj mnogo počasneje napredoval od republiškega poprečja, za obdobje do leta 1975 pa so predvidevanja, napisana na skoro 100 straneh, ravno obratna. Medtem ko naj bi produktivnost v Sloveniji od 1971 do 1975 rasla za 5,4 odst., je za Črnomelj predvidena 13-odstotna letna ras. Zelo se bo povečalo število zaposlenih. Narodni dohodek na prebivalca zdaj še zaostale občine naj bi leta 1975 znašal že nad 20.000 din. Tudi izvoz načrtujejo trikrat večji, kot je bil leta 1971. V programiranem obdobju je začrtanih nad 338 milijonov dinarjev investicijskih naložb.

Razvojni program predvideva tudi v kmetijstvu večje spremembe. Leta 1975 računajo že na 61 preusmerjenih kmetij v občini; vanje bo vloženih 4,5 milijona dinarjev, od tega polovica v mehanizacijo. Na ostalih kmetijah računajo na malo manj kot trimilijonske naložbe. Polovico teh sredstev bo zagotovila družba.

V načrtu je dalje zapisano, da se bo število avtobusnih prog od sedanjih 71 povečalo na 120, da bo v občini 300 osebnih avtomobilov več, da bo poštno-telegrafska in telefonska služba modernizirana, da bo zgrajenih cela vrsta sodobnih trgovin in da se bo močno razvila storitvena obrt.

Stanovanjska problematika kljub povečani graditvi tudi leta 1975 še ne bo urejena, to se ve že danes. Manjka namreč 400 stanovanj, zgrajenih pa bo predvidoma le 310. Od teh računajo na 200 družbenih in okrog 90 zasebnih.

Da bodo vse republiške ceste na območju občine veliko boljše, lahko sklepamo iz podatka, da bo šlo zanje več kot 46 milijonov dinarjev, medtem ko je predvidenih 5 milijonov dinarjev za modernizacijo makadamskih cest v mestu.

R. B.

PRECEJ NAROBE

Sanitarna inšpekcija je v lanskem letu na območju občine Črnomelj opravila 139 rednih, 44 izrednih in 35 komisijskih pregledov, pri katerih je ugotovila več pomanjkljivosti. Izdanih je bilo 16 odločb za odpravo napak, 17 primerov so predlagali v kaznovanje sodniku za prekrške, v 6 primerih pa so inšpektorji izrekli mandatne kazni.

MOST DO JESENI

Podrti most čez Dobličico pri Kanižarici bodo končno le zamenjali. Najugodnejšo ponudbo za gradnjo je dalo Belokranjsko gradbeno podjetje. Novi most bo veljal 210.000 din. Kot je dogovorjeno, se bodo dela začela v kratkem, do jeseni pa bo most prevozen in prehoden.

ŠKODI TURIZMU

Kopališče na Vinici si je, čeprav neurejeno, zaradi naravnih lepot že pridobilo stalne goste od drugod. Letos tudi teh ni: breg Kolpe je začela Vodna skupnost urejati prav v kopalni sezoni, tako da maloštevilni tuji in domači gostje, ki šotorijo v kampu, ne morejo do vode. Pač: lahko, če je kdo pripravljen porezati se na kamenju ali pa pešačiti nekaj sto metrov do primernega dostopa v vodo. Povrhu vsega je bil viniški kamp še na listi mednarodnih in urejenih prostorov za kampiranje! Na tak način, kot so si ga domislili letos, turizem gotovo ne bo uspeval.

DENAR ODTEKA DRUGAM

Da je v Črnomlju premalo trgovin, vedo najbolje domačini, katerim je postala že navada, da ob vseh večjih nakupih potujejo v Novo mesto, Ljubljano ali Karlovac. Na eno prodajalno odpade v Sloveniji povprečno 250, v črnomaljski občini pa kar 311 prebivalcev. Škoda je, ker domačini nosijo denar drugam

Med dobitniki letošnjih priznanj Osvobodilne fronte v občini Črnomelj, ki sta jih 4. julija na Vinici svečano podelila Lojze Šterk in Tone Marentič v imenu Občinske konference SZDL, je bila tudi Ribiška družina Črnomelj. Na fotografiji: predstavnik ribičev sprejema visoko priznanje. (Foto: R. Bačer)

ČRNOMALJSKI DROBIR

PREVIDNO VOZITI – Cesta proti Kanižarici je še vedno vsa razkopana, ker jo modernizirajo. Vožnja z avtomobili je tod nevarna, in če se hoče kdo izogibati jamam, lahko zadene pešca.

VEČ DELA – V občinski upravi se je z novimi predpisi in zakonodajo delo občutno povečalo, kar se je pokazalo že v lanskem letu: obravnavali so 2.267 zadev, kar je za dobro četrtino več kot leto dni prej.

GRADNJA CVETI – Zasebniki in tudi podjetja ter ustanove letos veliko več gradijo kot prejšnja leta. Medtem ko so na gradbenem odseku izdali v vsem lanskem letu 191 zahtevkov za gradnjo, so jih že v prvi polovici letošnjega leta izdali 118.

STOPARJI NA KOLPO – Pred hotelom Lahinja je spet precej otrok, ki ustavljajo voznike in se s stopom vozijo kopat v Podzemelj.

Črnomaljski poročevalec

Kdo naj ima prostor?

Ali mladinski klub, ki spi, ali radio klub, ki dela?

Predsedstvo občinske skupščine Ribnica je 2. julija sklenilo predlagati Zvezi mladine, naj bi svoje prostore v gozdarskem domu v Ribnici prepustila prizadevnemu radioklubu, v katerem tudi dela mladina.

Ribniška mladina si je v gozdarskem domu uredila klub in se v njem nekaj mesecev po otvoritvi tudi zbirala, nato pa je delo kluba zamrlo in mladina se v njem več ne sestaja. Prostori so tudi nizki, zato niso primerni za sestajanje večjega števila ljudi.

Razen tega lahko dobi mladina potreben prostor v preurejenem domu TVD Partizan, in sicer galerijo in še nekatere prostore. Vendar bi se morala prej pogovoriti z vodstvom TVD Partizan, pod kakšnimi pogoji bi ji dal prostore v uporabo. Mladinski klub pa zdaj uspešno dela v bližnji Dolenji vasi in privablja tudi mladino iz Ribnice.

Vojaki pomagali vaščanom

V skale so izklesali jarek za vodovod

Že tri proste sobote je vojaška enota kapetana Novice Simića izkoristila za pomoč prebivalcem vasi Gorenji Lazi v ribniški občini. 250 vojakov je v skupno 3.600 prostovoljnih delovnih urah skozi vas izkopalo v kamen 500 m dolg jarek, v katerega so položili vodovodne cevi in električni kabel. Ker poteka trasa kanala skozi vas, sploh niso skal minirali, ampak so kopali jarek le z orodjem.

Vojaki so radi pomagali prebivalcem te vasi, ki šteje le 11 hiš, od tega pa dve sploh nista več naseljeni. Vaščani so namreč pretežno stari ljudje, ki sami teh del ne bi zmogli.

To ni edini primer, ko so vojaki s prostovoljnim delom pomagali civilnemu prebivalstvu pri raznih večjih komunalni delih. Spomnimo se samo zamenjave vodovodnih cevi proti Ribnici, gradnje vodovoda v Ortneku itd.

Take akcije niso pomembne le za utrjevanje vezi med vojaštvom in prebivalci, ampak prispevajo tudi h krepitvi gospodarske moči podeželja in obrambne sposobnosti domovine.

PREKOPALI CESTO IN ŠLI

Že pred mesecem je nekdo pri Ortneku v ribniški občini na dveh odsekih prekopal glavno cesto Škofljica-Kočevje do polovice, na enem pa v celoti. Jame je zadelal s kamenjem oziroma peskom in odšel, ne da bi prej asfaltno cesto zalil z asfaltom oziroma „spravil v prejšne stanje", kot zahtevajo predpisi. V posmeh temu pa preko teh lukenj, ki so na ozemlju Cestnega podjetja (CP) Novo mesto, vsak dan vozijo tovornjaki podjetja „Slovenija ceste" asfalt za asfaltiranje cest v kočevski občini, razen tega pa v bližini Ortneka, na meji CP Novo mesto in Ljubljana krpajo z asfaltom cesto in jo širijo!

– Zakaj je bilo v delegaciji krajevne skupnosti Sušak, ki se je sestala pred kratkim na Travni gori z zastopniki KS Poljane in Sodražica, kar 80 odstotkov žensk?

– Možno je dvoje: ali je predsednik KS Poljane Bruno Thaler, ki je sestanek organiziral, zahteval takšno „strukturo" ali pa je pri ženskah tako priljubljen.

Potoške iveri

ŠOLA V VODI – Učenci četrtih razredov so imeli v Novigradu od 4. do 11. junija šolo v naravi. Od 34 učencev jih je šolo obiskovalo kar 32. V „plavalni šoli" so otroci premagali strah pred veliko vodo. Hkrati so se navadili življenja v kolektivu, samostojnosti, spoznali so novo okolje. Hvala vsem, ki so omogočili to šolo, predvsem staršem, ki so zbrali 8.000 din, in TIS Ribnica.

IZLETI – Učenci 7. razreda so potovali do Reke, nato s trajektom na otok Cres in se vrnili ob obali. Učenci 5. in 6. razredov so spoznali Kranjsko goro, Vršič, dolino Trente in se vrnili preko Kobarida. Učenci 1. in 2. razreda so si ogledali Ljubljano in se peljali na Brnik, kjer jim je bilo najlepše doživetje ob pristanku in vzletu letala. Učenci 3. razreda so bili izžrebani pri nagradni akciji Kolinske ob zbiranju vrečk Royal pudinga. Na izlet so se odpeljali 17. junija. Proga je bila prijetna, dovolj dolga in zanimiva. Najbolj srečni so bili v Fiesi.

KOLONIJE – Tudi letos smo zbirali prijave za letovanje otrok v JDRČ v Puntiželi pri Pulju. Škoda, da ni več prostih mest. Letos smo med mnogimi prijavljenimi zbrali lahko le 13, za katere mislimo da so letovanja najbolj potrebni. Starši so prispevali le del plačila, eni manj, drugi malo več, glede na materialno stanje družine. Otroci so letovali od 26. junija do 9. julija.

BOLJŠI USPEH – Učni uspeh se je glede na lansko šolsko leto lepo izboljšal. V 1. in 2. razredu so izdelali vsi, v 3. in 4. razredu nekaj učencev delu ni bilo kos in bodo nekateri napredovali z negativno oceno. 100-odstotni učni uspeh je bil še v 6.a, v 7. in 8. razredu. Nekaj učencev iz 5. a in 5. b ter 6. b razreda bo moralo obiskovati dopolnilni pouk.

BREZ ŠOL

V delovni enoti INLES Ribnica je zaposlenih kar 133 mladih delavcev (ali 33,8 odstotka vseh zaposlenih), ki nimajo dokončane osemletke. Na pobudo sindikata in mladine so nameravali organizirati večerno osnovno šolo, ki jo naj bi obiskovali vsi, ki so mlajši od 35 let. Vendar so prej opravili anketo, če so se delavci pripravljeni izobraževati. Od 133 anketiranih jih je le 11 odgovorilo, da so pripravljeni še naprej izobraževati se, 19 delavcev je odgovorilo, da šole noče obiskovati, kar 103 pa ankete sploh niso vrnili.

REŠETO

En milijon manjka za borce

Metliški proračun še vedno ni sprejet, ker sredstva za borčevske priznavalnine še niso zagotovljena - Kot kaže, odprto pismo občinske skupščine slovenski javnosti ni dosti pomagalo

V metliški občini, ki ima vsega malo nad 7.000 prebivalcev, je nad 1.600 članov borčevske organizacije, od teh pa je okrog 350 upravičenih prejemati priznavalnino. Ta je v metliški občini tako nizka, da predstavlja že sramoto, razen tega pa morajo zagotoviti še sredstva za varstveni dodatek 135 kmetom-borcem.

Če bi priznavalnine povečali povprečno na 300 din in izplačali varstveni dodatek, bi morali imeti 1,500.000 dinarjev. Metliška občina je že do zdaj vsako leto iz proračuna dajala borcem, kolikor je zmogla, toda več kot 500.000 din letos nikakor ne more zagotoviti. Že to je enkratno povečanje lanskih sredstev v ta namen.

Znano je, da je zaradi takih razmer, ki so posledica velikega števila borcev v eni najmanjših slovenskih občin, šlo v javnost odprto pismo Metličanov z zahtevo, naj republika enotno uredi izplačilo priznavalnin za vse svoje območje. Krivica je, da je borec v finančno šibkejši občini tudi sam finančno dvakrat na slabšem od sotovariša, s katerim sta skupaj nosila puško, pa le-ta živi danes na primer na Gorenjskem. Tam je v proračunih denarja več, borcev pa malo.

Ker do zdaj še ni rešitve metliškega problema v zvezi z borčevskimi priznavalninami, tudi proračun še ni sprejet, čeprav smo že v drugi polovici leta. Če rešitve ne bo kmalu, ne bodo mogli izplačevati niti tistih priznavalnin, za katere imajo borci že odločbe.

Kljub takim finančnim razmeram pa so delo v organizaciji ZZB lepo zastavili. Razprtije, značilne za obdobje zadnjih let, so izglajene po zamenjavi nekaterih članov odbora. Trenutno so vsa prizadevanja metliških borcev usmerjena v organizacijo velike proslave ob 30-letnici XV. brigade, sicer pa uresničujejo tudi druge točke iz akcijskega programa.

◆◆◆

ODBORI ŽE IMENOVANI

Zadnjega junijskega dne se je spet sešel stalni odbor XV. brigade, ki ima domicil v Metliki in bo 9. septembra letos v širšem obsegu počastila svojo 30-letnico. Na tokratnem zasedanju so imenovali več delovnih odborov, ki bodo na slavnostni dan poskrbeli za prehrano, za propagando, za promet, za varnost itd. Odbori bodo zdaj vsak zase sestavili delovni program, čez tri tedne pa bodo na skupnem sestanku ugotavljali, kaj je že narejeno.

SPREHOD PO METLIKI

GASILSKE VESELICE – Smo v sezoni vrtnih veselic, ki jih prirejajo gasilska društva. Dobiček namenjajo za nabavo opreme ali za gradnjo gasilskih domov. Veselice so ob sobotah in nedeljah in so prav dobro obiskane.

KOLEKTIVNI DOPUST – Delavci BETI bodo imeli redni letni dopust od 14. julija do konca meseca. Tovarniški dom v Seči je zaseden vso sezono, zato bodo tistim, ki niso v njem prišli na vrsto, omogočili letovanje v drugih počitniških domovih.

NE VESELICI VESELO – Ob sobotah je na Veselici ples. To je tudi edina zabava Metličanov v času letnih dopustov. Igrajo črnomaljski Abadoni ali pa Intervali.

SAMO KRES – Za dan borca ni bilo letos nobene prireditve. Da je praznik, so oznanjali le streli z Veselice in pa kres nad vinsko kletjo. Gasilci so v mestu pripravili še veselico, ki je trajala kar dva večera.

IZLET UPOKOJENCEV – Društvo upokojencev v Metliki organizira za svoje člane 21. julija izlet po Dolenjski. Obiskali bomo Novo mesto, Šentjernej, Kostanjevico, Cateške Toplice, Brežice, Šmarješke Toplice in druge kraje ob tej poti. Prijave sprejema tajnik društva samo do 20. julija.

metliški tednik

Se spomniš, tovariš...

Na Suhorju so se sešli nekdanji skojevci in članice ustanovne konference AFŽ

Belokranjci so 30-letnico ustanovne konference AFŽ in SKOJ lepo počastili v torek, 3. julija, na Suhorju, kamor so povabili okrog 60 še živečih tovarišev in tovarišic, ki so se med NOB udeležili prve konference AFŽ na Suhorju in prve skojevske konference v Semiču.

Srečanje sta organizirali občinski konferenci SZDL skupno z družbeno-političnimi organizacijami obeh belokranjskih občin in je bilo prisrčno. Udeležence je v imenu prirediteljev pozdravil Mirko Jelenič, predsednik Občinske konference SZDL iz Metlike, nato sta govorila Francka Dolenc v imenu nekdanjih članic AFŽ in Niko Belopavlovič kot bivši skojevski funkcionar. Po krajšem kulturnem programu so gostje v prijetnem pomenku še dolgo obujali spomine na dogodke pred 30 leti. Gostoljubni domačini so jim priredili tudi pogostitev.

POBRATIMI NA OBISKU

Ko je konec junija poln avtobus članov italijanske organizacije AMPI iz pobratenega mesta Ronke priredilo izlet po Sloveniji, so se ob koncu ustavili v Metliki, s katero so Ronke pobratene. V Metliki so se gostje sešli z domačimi borci in predstavniki družbeno-političnega življenja, na Suhorju so imeli krajšo slovesnost s položitvijo cvetja pred spomenik, bivanje v Beli krajini pa se je končalo z obiskom v vinski kleti.

Pohod rezervnih vojaških starešin, združen z reševanjem testa iz topografije in tehnične naloge je organizirala 30. junija občinska ZRVS Kočevje. Vaja je sodila v okvir izobraževanja oziroma preverjanja znanja rezervnih vojaških starešin (Foto: J. Primc)

Novo vodstvo ŠD Kočevje

Muzikali vrgli dva stara milijona dinarjev - Pol dobička šahistom, pol otrokom

Presežek 22.832,80 din je bil razdeljen tako, da dobi pol ŠD Kočevje, drugo polovico pa Zveza prijateljev mladine (ZPM) za letovanje socialno in zdravstveno ogroženih otrok. Denar za ZPM so razdelili glede na vložena sredstva takole: 10.031,59 Kočevju in 1.384,81 Ribnici. Delitev denarja, ki je ostalo šahovskemu društvu, bo opravljena, ko bodo sestavljeni in sprejeti delovni programi posameznih sekcij oziroma odsekov.

Na občnem zboru šahovskega društva Kočevje, ki je bilo pred kratkim, so izvolili za predsednika Naceta Vidriha, za podpredsednika in vodjo ekipe Franca Mestka, za vodjo šolskega kluba, ki bo delal v okviru ŠŠD, pa Iva Staniča, ki bo vodil tudi strokovno šahovsko knjižnico.

Na zboru so sprejeli statut društva, izvolili disciplinsko komisijo in se dogovorili za boljše in bolj tekoče obveščanje. Sklenili so, da bodo zaprosili podjetje MELAMIN za pokroviteljstvo nad šolskim šahovskim klubom.

Pregledali so tudi finančno poročilo muzikalov in opravljeno delitev denarja. Muzikali so imeli 67.194,30 din dohodkov (reklama podjetij, vstopnina in drugi prispevki) in 43.161,50 din izdatkov (materialni in drugi stroški, honorarji nastopajočim umetnikom in drugim itd.).

CESTA SE BLIŽA

Čez nekaj let se bomo že vozili po moderni asfaltni cesti Brod na Kolpi-Čabar. Skozi polje Hrvaškega Kužlja bo stekla nova cesta, ki je že zakoličena. Nova cesta ob strugi Kolpe od Čabra do Broda na Kolpi bo velikega pomena za vso Kolpsko dolino. Stara, že dotrajala in ozka cesta sploh ne ustreza več današnjemu prometu.

Nova cesta se bo v Brodu na Kolpi priključila tudi novi asfaltni cesti Kočevje-Brod-Delnice-Reka. Brod na Kolpi je središče Kolpske doline, saj je tu križišče za Ljubljano-Reko-Zagreb in Čabar. Ker se ni do zdaj nikoli nič gradilo, je marsikaj zastarelega, posebno ceste in leseni mostiček v Hrvatskem Kužlju. Ta most je tako luknjast, da se je že zgodilo, da so si na njem ljudje zlomili nogo in motoristi preluknjali gume.

Prebivalci Lazov, oziroma okoliških vasi Kužlja smo se tudi veselili popravila vaške poti iz Hrvatskega Kužlja do Lazov, vendar je kljub zadostni količini materiala ostala slabo popravljena in jamasta. Delno popravilo nikakor ne zadošča za tiste avtomobiliste, ki drvijo po vaških poteh kot po najboljših asfaltnih cestah. Teh pa ni malo.

JOŽE KRIŽ

ELEKTIRČNI PASTIR ZARADI DIVJADI

Člani lovske družine Mala gora pri Kočevju bodo nabavili kmetom električne pastirje, da bi zmanjšali škodo na njivah ob vasi in vrtovih, ki jo dela jelenjdad, očitno zaradi prevelikega staleža. Poizkus so začeli v Klinji vasi. Če se bo obnesel, bodo pastirje nabavili še za druge vasi na območju svojega lovišča. Vsekakor je pobuda vredna pohvale, ker so lovci prisluhnili težavam kmetov in vrtičkarjev. Vendar to ni prava rešitev. Obveljati bi moralo, da je lahko v lovišču gospodarsko primeren stalež divjadi. Vprašanje je tudi, kaj početi z jelenjadjo, ki se je preveč udomačila in privadila na vas in kmetijo.

T. O.

DROBNE IZ KOČEVJA

SLADOLED – Avtomati za prodajo sladoleda so zelo lepi. Temu primerna bi morala biti tudi okolica. Neokusno je, če so okoli avtomata veliki madeži raztopljenega sladoleda, ki je nerodnežu padel na tla. Madeže bi morali vsak dan očistiti (spirati), sicer so dobra paša nadležnim muham.

BOROVNICE tudi že zorijo, zato je na desetine avtomobilov ob gozdovih, posebno ob sobotah in nedeljah. Vendar bi morali biti nabiralci bolj obzirni do gozda in okolice in ne bi smeli delati v gozdu škode ter odmetavati papirja in ostale embalaže.

RISALNIH ŽEBLJIČKOV nimajo v nobeni kočevski trgovini. Ali tudi na to vpliva inventura? „Da ni telečjega mesa, smo se že privadili," pravijo potrošniki, „da pa ni risalnih žebljičkov in si jih moraš sposoditi pri sosedih, je pa že malo prehuda."

LIPOVO CVETJE že dehti v parkih in gozdovih. Žal se tudi letos ponavlja brezobzirno lomljenje in kleščenje vej. Tako so nekatere lipe, posebno mlajše in bolj dostopne, že tako oskubene in brez vej mladic, da si bodo težko opomogle.

ZAPRTO – Dom telesne kulture v Kočevju je v juliju ustavil obratovanje v telovadnih prostorih zaradi popravil in splošnega čiščenja objekta. Dom obratuje že deseto leto. Vsak dan je zaseden od 7. do 22. ure.

KOČEVSKE NOVICE

Prebivalci Klinje vasi so takoj, ko se je komaj ohladil novi asfalt na cesti skozi njihovo vas, začeli s prostovoljnim delom urejati bankine ob cesti. (Foto: J. Primc)

REKLI SO:

JOŽE KOŠIR, direktor LIK: Dokler je položaj tak, mora biti gospodarstvo mnogo pogosteje tema razprav ZK. S tistimi, ki zavirajo razvoj delovne organizacije ali občine, bi morali odločno pomesti. Razvoja ne zavirajo le nesposobneži, ampak tudi tisti, ki so z doseženim zadovoljni in nimajo ambicij za napredek.

MIRAN SMOLA, direktor ZKGP: Za upadanje narodnega dohodka je kriva ležernost ljudi, ki vodijo gospodarstvo, pa tudi zastajanje v kmetijstvu, preusmerjanje Rudnika in drugo. Prepričan sem, da bo že prihodnje leto začelo kazati ugodnejše rezultate. Žal pa je tudi za našo občino značilno majhno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, ki znaša komaj 35 odstotkov namesto okoli 75 odstotkov.

FRANC KORELC, direktor ITAS in poslanec: ITAS bo šele v letu 1974 delal s polno zmogljivostjo ... Kadri in sodobna tehnologija so osnova za razvoj našega območja.

DRAGO BENČINA, poslanec: Pomanjkljivost osnutka srednjeročnega načrta razvoja občine je, da ne pove, kdo so nosilci razvoja na posameznem področju.

JOŽE NOVAK, sekretar ZK: Pravilna je ugotovitev, da moramo predvsem komunisti resneje zgrabiti za delo. Če bomo odgovornost za razvoj občine še naprej prenašali na druge, bomo še naprej nazadovali.

MIRO HEGLER, predsednik občinske skupščine: Na predlog srednjeročnega načrta razvoja občine s področja gospodarstva nismo dobili tehtnih oziroma bistvenih pripomb, oziroma so bile pripombe sploh zelo redke. Najboljše pripombe so dali TIS, občinska zveza za telesno kulturo in še nekateri izven gospodarstva.

NACE VIDRIH, član konference ZK: Pri združevanju (podjetij) ne pridemo naprej predvsem tam, kjer se splošni interesi ne skladajo z osebnimi. Nekateri tudi nočejo priznati, da jim je v preteklosti kaj spodletelo. Komunisti bi morali na takih pogovorih zagovarjati širše cilje, ne pa zamisli posameznika.

Ljudje varujejo svojo cesto

Prepovedali bodo vožnjo težkim tovornjakom

Prebivalci Klinje vasi pri Kočevju so s prostovoljnim delom in prispevki v denarju pripravljeni pomagati pri urejanju svoje vasi.

Za nedavno asfaltiranje ceste skozi vas v dolžini 640 m je prispeval vsak zaposlen ali upokojen vaščan po 700 do 1000 din. Razen tega so takoj, ko je bilo asfaltiranje končano, začeli prostovoljno urejati bankine na obeh straneh ceste.

Združeno KGP ni ničesar prispevalo, da bi skozi vas lahko položili debelejši asfalt. Vaščani so prisiljeni varovati „svojo" cesto, zato bodo po njej dovolili promet le tistim vozilom, katerih skupna teža ne bo presegala 5,5 tone.

Med Željnami in Klinjo vasjo je ostalo okoli 800 m neasfaltirane ceste. Prebivalci obeh vasi si želijo, da bi bil tudi ta odsek čimprej asfaltiran.

Dosti je še nerešenega

V Kočevju je bila pred kratkim redna letna konferenca OZTK Kočevje, ki se je je udeležilo preko 60 delegatov športnih društev in klubov iz Kočevja.

Predsednik Alojz Petek je podčrtal uspehe kočevskih klubov v lanskem obdobju. To velja predvsem za šahiste, košarkarje, nogometaše, telovadce in atlete. Kljub številnim aktualnim vprašanjem telesne kulture v občini je bila razprava neplodna. V njej je sodelovalo le nekaj delegatov, ki so opozorili na splošne probleme. Posebno pereče je namreč vprašanje športnih objektov. Dvorana v domu telesne kulture je pretesna, saj v njej redno vadijo gojenci kar štirih šol. Za izvenšolsko delo po klubih v njej ostaja premalo časa. Ni rešen tudi odnos med klubi in centrom za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov.

Klubi morajo namreč plačevati uporabo objektov, da jim za osnovne potrebe, kot so športna oprema, rekviziti in stroški potovanj, manjka denarja. Predstavniki druge strani, centra, pa se pritožujejo, da imajo premalo denarja za vzdrževanje, kaj še za gradnjo športnih objektov. Res pa je tudi, da je telesni kulturi glede na število klubov in sekcij namenjeno premalo denarja. Dotacija je znašala leta 1971 131.990 din, leta 1972 140.000 din, letos pa je za vso telesno kulturo predvidenih 180.000 din. Če k temu dodamo še pomanjkanje telesnokulturnih delavcev, potem lahko ugotovimo, da možnosti za razvoj telesne kulture v občini niso rožnate.

ZDENKO FAJDIGA

ITAS praznoval

Podelitev nagrad in priznanj najboljšim

V ITAS Kočevje so proslavili svoj praznik 3. julij in dan borca z otvoritvijo nove proizvodne dvorane. Ob tej priložnosti so obdarili z urami 37 članov kolektiva, ki so pri podjetju 10 let, in pet, ki so pri podjetju že 20 let. Priznanja so podelili tudi zaslužnim družbeno-političnim delavcem.

Razen tega so podelili športnim ekipam, ki so tekmovale za pokal ITAS, diplome. Najboljše ekipe so bile Prosveta (balinanje), ITAS (kegljanje), v skupni uvrstitivi pa je zmagal ITAS in prejel prehodni pokal.

V počastitev praznika je mladinski aktiv izvedel še kviz tekmovanje „Spoznavaj svojo delovno organizacijo", v katerem so sodelovale ekipe osmih obratov ITAS. Zmagal je obrat „vzdrževanje" (elektro, instalacije, orodjarna), za katerega so tekmovali Ivan Čuk, Janez Bolte in Stane Kenda, ki so si hkrati priborili 10 dni brezplačnega letovanja v počitniškem domu svojega podjetja.

J. P.

VOLITVE IN IMENOVANJA

V novi odbor občinske Zveze za telesno kulturo Kočevje so bili izvoljeni: Dragica Šercer, prof. Saša Biža, Miha Majerle, inž. Tone Prelesnik, Ive Stanič, Robert Debeuc, Ivan Žerjav, inž. Marjan Kozinc, Milan Kos, Cveto Arko, Milan Pajnič, Viktor Gričar, Jože Egete, Leon Mitar, Stane Šega in Alojz Petek. V nadzorni odbor pa Ivan Arko, inž. Milan Milanovič in Franc Mestek. Predsednik OZTK Kočevje je ostal še naprej Alojz Petek, za tajnika je bil izvoljen Ivan Žerjav, Cveto Arko pa je blagajnik.

Z nagajanjem ne kažeš strokovnosti

»Vsi delavci so za to, da gre podjetju kar najbolje, saj bo šlo potem bolje tudi nam,« pravijo delavci v ITAS - Nekateri redki »strokovnjaki« pa dajejo prednost sebi, svojemu osebnem dohodku in nagajanju

O gospodarjenju in predvsem notranjih odnosih v podjetju ITAS Kočevje je bilo že precej razprav v samem podjetju in izven njega, pred kratkim pa je o tem razpravljal tudi komite občinske konference ZK.

Osnovne ugotovitve so, da ostajajo sklepi osnovne organizacije ZK in ITAS v zadnjem obdobju v glavnem neizpolnjeni, seje delavskega sveta pogosto niso sklepčne, proizvodnja v primerjavi z istim obdobjem lani je res občutno porastla (za okoli polovico), kljub temu pa je za okoli tretjino manjša, kot je načrtovana.

V podjetju bi lahko napravili še precej več, če bi bila urejena priprava dela, če pogosto ne bi zmanjkalo raznih delov in če ne bi včasih celo drug drugemu nagajali.

Vzrokov za tako stanje so našteli precej. Razdelili so jih na zunanje (vedno višje cene reprodukcijskega materiala, zamrznjenje prodajne cene izdelkov ITAS itd.) in notranje oziroma lastne.

Tudi lastne so razdelili še naprej (odpis terjatev nad 90 dni, večja amortizacija, selitev v nove prostore itd.), vendar je posebno pomembno dejstvo, da sta se združila ITAS in Rudnik ... in v tem grmu tiči zajec. Delavci, posebno neposredni proizvajalci obeh združenih podjetij, se zavedajo, da so morali delati pred združitvijo in da bodo morali tudi po njej, zato med njimi ni sporov, dolžnost vseh organizacij v podjetju (posebno še ZK) pa je delati tako, da tudi v bodoče ne pride do njih.

Delavci se tudi zavedajo, da brez strokovnjakov ne gre in da bodo strokovnjaki pomagali, da bo šlo podjetju in vsem zaposlenim bolje.

Do sporov in nagajanja pa prihaja med takimi in drugačnimi vodji oziroma režijci, ker zasedajo nekateri višja delovna mesta, kot so zanje usposobljeni. Taki nagajajo in kritizirajo druge, da bi dokazali nesposobnost drugih in svojo strokovnost oziroma nepogrešljivost. Ti tudi poudarjajo razliko ITAS:Rudnik.

Delovni kolektivi in organizacije znotraj podjetja bodo morali pošteno oceniti, kdo je za kaj sposoben in kdo ne. Vsak naj z delom pokaže, kaj zna, za kaj je sposoben. Vprašanje je tudi, če režije oziroma raznih „strokovnjakov" ni preveč, saj ni težko dobiti raznih „režijcev", ki precejšen del delovnega časa predebatirajo, namesto da bi delali.

Ob zaključku naj poudarim, da gotovo ni krivda za slabe medsebojne odnose le v združitvi podjetij ITAS in Rudnik. Korenine so mnogo globlje. To pove tudi dejstvo, da se je v ITAS v dobrih desetih letih zmenjalo pet direktorjev, kar je za Kočevje in verjetno tudi za podjetja v drugih krajih poseben rekord. Združitev je odnose le izostrila, napravila bolj vidne. Kolektiv naj jih čimprej reši, saj je to rešitev tudi zanj.

J. PRIMC

OBVESTILO

Nosilce stanovanjskih pravic na območju občine Kočevje obveščamo, naj se v zadevi spornih vprašanj ob sedanjem popisu in vrednotenju stanovanj obračajo na komisijo, ki jo je imenovala občinska skupščina (Skupšč. Dol. list št. 15/73, sklep 220). Sedež komisije je v Kočevju, Ljubljanska cesta 19/I.

Predsednik komisije
ANTON KNAFELJC

KOČEVSKE NOVICE

ČETRTKOV INTERVJU

Na dijaka niti cel sedež

„Zbiramo podatke za šest občin. Naloga je razširjena. Do konca julija bo pripravljen koncept za razvoj srednješolske mreže na tem območju. To bo predlog za razgovor."

To je uvodoma povedal Julij Štern, strokovni sodelavec Zavoda za izobraževanje kadrov, na vprašanje, ki mu ga je v zadnjem četrtkovem intervjuju zastavil Marjan Simič, načelnik oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti pri občinski skupščini.

V preostalem delu razgovora je Štern nizal podatke o razmerah v novomeški občini. „Samo iz naše občine je na novomeških srednjih šolah 2.000 dijakov," je poudaril. „Zmogljivosti primanjkuje. Na enega dijaka pride komaj 1,5 m2 prostora oziroma samo 0,8 sedeža. Poleg tega se v istih prostorih izobražuje okoli 600 odraslih. Razen gimnazije in kmetijske šole so vse šole druge stopnje zasedene od jutra do večera."

Tudi kadrov ni dovolj. Trenutno manjka 35 učiteljev za splošne in strokovne predmete. „Delovne organizacije pritiskajo na nas, naj jim zagotovimo kader. Resnica pa je, da bi v občini potrebovali vsako leto 340 absolventov, vendar jih šole dajo vsega 450. Gimnazija tu povsem odpade, ker se njeni dijaki zvečine odločijo za študij na višjih in visokih šolah. Kajpak je treba upoštevati, da tudi vsi absolventi ekonomske in drugih šol ne gredo takoj v službo, ampak se jih precej odloči za nadaljevanje študija. Vedeti pa moramo, da absolventi niso samo iz novomeške, ampak tudi iz drugih občin."

Predvidevajo, da bo leta 1981 na srednjih šolah 3.000 otrok iz novomeške občine, leta 2.000 pa že 8.000. Trenutne zmogljivosti krijejo le 50 odstotkov potreb. V prihodnje bo obveljala smer, naj se šole druge stopnje razvijajo blizu delovnih mest. Druga inačica, po kateri naj srednje šole rastejo v centrih, na Dolenjskem nima veliko zagovornikov. Hkrati s tem bo potrebno povečati tudi internate. Menijo, da vsaj za 50 odstotkov.

Julij Štern: Resne skrbi s srednjim šolstvom

Štern pravi, da bo v srednjem šolstvu veliko odprtega dotlej, dokler tega področja ne bomo sistemsko uredili. Sodelovanje oziroma pomoč delovnih organizacij. problematiko lahko le olajša, ne more pa je do konca rešiti.

Na koncu je zastavil Julij Štern vprašanje Janezu Grašiču, tajniku novomeške izobraževalne skupnosti. Tako ga je oblikoval: „Ustavno sodišče je pred kratkim razsodilo, da je šolanje odraslih na osnovnih šolah brezplačno. Grašič naj pove, kakšne so možnosti za financiranje te dejavnosti pri nas, kjer se v osnovnošolske oddelke za odrasle vpisuje letno po 5 oddelkov."

I. ZORAN

Ni še prave prodornosti

Izvajanje ustavnih dopolnil prepočasno - so ugotavljali na občinski konferenci ZKS

Čeprav zadnja partijska konferenca v Novem mestu ni bila živahna in konkretna, je vendarle ne gre oceniti za neplodno. Referat novega sekretarja Janeza Slapnika je opozoril na vrsto stvari, ki se jim bo treba v obdobju predkongresne aktivnosti še posebno skrbno posvetiti.

Ta vprašanja, je poudaril, so tako gospodarske kot politične narave, z njimi pa se soočamo zlasti v delovnih organizacijah. Izvajanje ustavnih dopolnil gre prepočasi, kar je razvidno tudi iz skrbi, kako so se tu in tam lotili ustanavljanja TOZD. Treba je reči, da se na tem področju še vedno zatika.

Sekretar medobčinskega sveta ZK Ludvik Golob je menil, da bi morali komunisti svoje delo v predkongresnem obdobju ocenjevati po tem, kako je razvito politično življenje po vsej občini. „Komunisti smo odgovorni," je podčrtal, „če Socialistična zveza in mladinska organizacija ne delata, če borci niso organizirani, če samoupravljanje šepa." Pristavil je, da so bili do zdaj doseženi neprecenljivi uspehi, vendar pa se včasih zdi, da pojenjuje gorečnost, v kakršni so bile po pismu predsednika Tita zastavljene številne naloge. Primanjkuje tudi resnične revolucionarne prodornosti, nad čemer se je potrebno še posebej zamisliti.

Po mnenju Francija Šalija, člana sekretariata CK ZKS, težave v gospodarstvu ne smejo zmanjšati optimizma. „S težavami se moramo soočati kot z nečim, kar nujno spremlja naš razvoj, vendar moramo imeti oči odprte, ker bomo le tako našli tudi rešitve. Zveza komunistov je bila vselej najmočnejša takrat, kadar je znala poiskati rešitve in mobilizirati ljudi za akcije," je poudaril.

I. Z.

IZLET PEVCEV UPOKOJENCEV

Pevski zbor društva upokojencev iz Novega mesta je pripravil prejšnji četrtek za svoje člane izlet po spodnji dolini Krke. Obiskali so več znamenitih gradov, v kostanjeviški osnovni šoli pa so imeli tudi pregled svojih pevskih točk.

680 na oddihu

— do zdaj največ

Letos bodo otroci letovali na Debelem rtiču, na Vranskem, v Fazanu in Piranu. Prijavljenih je 680 otrok iz naše občine. Občinski odbor RK, ki akcijo letovanj organizira, je že februarja poslal posebno vlogo vsem delovnim in sindikalnim organizacijam za dodelitev namenskih sredstev za kritje stroškov letovanja otrok. Na vlogo jih veliko do sedaj sploh še ni odgovorilo, kljub temu pa jim je uspelo zbrati 260,000 din, kar krije stroške za letovanje 460 otrok. Podjetja so denar namenila predvsem za otroke svojih delavcev. Center za socialno delo krije stroške za 110 otrok, tako da bo z zbranimi sredstvi in udeležbo samoplačnikov letovanje možno izvesti.

Vzgojni in tehnični kadri so v glavnem izbrani, težave so le s prvo izmeno v Piranu, ker imajo učitelji na šolah še obveznosti. Za vzgojitelje in varstvo so se prijavili tudi študentje iz PA v Novem mestu in iz drugih srednjih ter višjih šol.

POHOD Z MITINGOM

Pohod partizanskih brigad VDV in artilerijske ter mladinske brigade VDV po partizanskih poteh pripravljajo v Dolenjskih Toplicah 13. in 14. julij. Pohod se bo končal s tabornim ognjem in partizanskim mitingom, za katerega pripravlja spored Franci Jerina iz Opčic.

DO SEPTEMBRA ODLOŽILI NOTE

Novolesova godba na pihala je v zadnjih dneh spet trikrat nastopila: 3. julija s promenadnim koncertom v Straži, 4. julija dopoldne pri Miklavžu na Gorjancih, popoldne pa je imela koncert v Dolenjskih Toplicah. S tem so godbeniki straškega lesnega kombinata končali sezono svojih nastopov. Z vajami bodo spet začeli 20. septembra, do takrat bodo pripravili tudi načrt nastopov v naslednji kulturni sezoni.

GASILCI VABIJO NA URŠNA SELA

V imenu gasilskega društva Uršna sela se zahvaljujemo za nesebično in požrtvovalno pomoč pri nabavi nove motorne brizgalne svetu krajevne skupnosti Dolenjske Toplice, krajevni skupnosti Uršna sela, množičnim organizacijam v Uršnih selih, gasilskemu skladu občinske skupščine Novo mesto, vaščanom Laz in Uršnih sel za prostovoljne prispevke ter podjetjem Labod Novo mesto, Lisca Sevnica, Instalater Novo mesto, Avtoprometu „Gorjanci" – Straža, KZ „Krka" Novo mesto, Zavarovalnici „Sava" Novo mesto in ČZP Dolenjski list.

Ob tej priložnosti vabimo h krstu motorne brizgaine, ki bo 15. julija ob 14. uri v Uršnih selih.

ODBOR

Brez denarja ni zgodovine

Sklad za raziskave domače revolucionarne preteklosti začenja delo z deset tisoč dinarji

5. julija se je v Novem mestu sestal upravni odbor sklada za raziskovanje zgodovine revolucionarnega gibanja v novomeškem okrožju. Za začasnega predsednika upravnega odbora so izvolili Bogomila Komelja. Sprejeli so tudi delovni program, ki bo predvsem v zbiranju sredstev za financiranje raziskovanja, ki se je že začelo. Tako poteka pregledovanje periodik, pregled zapisov političnih procesov, raziskovanje gimnazijskega arhiva in materiala na Institutu za zgodovino delavskih gibanj.

Ker je program in izvršitev raziskovanja odvisna od sredstev, ki jih mora upravni odbor priskrbeti, so sklenili poslati vlogo na osnovne nosilce financiranja: občinsko skupščino, sindikate, ZB in na ostale družbeno-politične in gospodarske organizacije. Zaenkrat razpolagajo samo z 10.000 din, ki jih je za tekoče delo namenila SZDL.

VOJAKI TUDI IGRALCI

3. julija je dramska skupina vojašnice Milana Majcna v domu JLA izvedla dramo zagrebškega dramatika M. Matkoviča „Trojica". Dramo je zrežiral Vladimir Margan, v glavnih vlogah pa so nastopili: Žarko Perišić, Vladimir Margan, Srboljub Krstić, Radoslav Škerjanc in Mišo Marjanović. Izvedba je bila v čast dneva borcev.

Dramo so pripravili vojaki novomeške vojašnice z veliko navdušenja, ki pa ga novomeška javnost ne zna dovolj ceniti, saj je bil obisk slab, čeprav bi težko rekli, da je dramskih prireditev v Novem mestu preveč.

SKLAD POVEČAN

Novih 313.050 din se je nabralo junija v skladu za gradnjo šol v novomeški občini. Enajst krajevnih skupnosti je vplačalo 238.612, delovne organizacije pa nekaj nad 74.400 din. Od krajevnih skupnosti se je največ denarja zbralo v Novem mestu – 169.148 din, Straža in Šentjernej sta zbrala po okoli 19.000 din, Žužemberk 12.300, Stopiče 5.000, Bučna vas 3.500, Birčna vas 2.000, Brusnice nad 4.000, Prečna 1.240 in Gabrje 888 din.

Novomeška kronika

VODNJAK ALI KAJ? – „Kettejev vodnjak" na trgu spet postaja koš za odpadke. Papirčki, cigaretni ogorki, ovitki mleka, sokov in še veliko drugega je nadomestek zlatih ribic, velika „vodovodna riba", ki bi morala skrbeti za vodnjak, pa spi.

KMALU NOV JEZ – Po zadnjem deževju je Krka končno spet upadla, zato delo na jezu napreduje. Tretjina je že dograjena, razen šestmetrskih pa so zabiti vsi nadaljnji piloti. Tudi lesa in kamenja je zaenkrat dovolj, graditelji pa si želijo lepega vremena.

„LUNA PARK" – V Novo mesto so spet prišli „domiselni" ljudje. V Bršlinu so postavili „Luna park" oz. avtodrom z električnimi avtomobilčki, ki je edino, kar lahko nudijo novomeški mladini kot „kulturno-zabavna ustanova iz Beograda".

POČITNICE! – Tudi letos bo Študijska knjižnica Mirana Jarca v juliju in avgustu odprta samo v dopoldanskem času.

TRŽNICA – V petek je bilo na tržnici mogoče dobiti že tudi gobe. Jurčki so bili po 50 in lisičke po 25 din. Cene drugih živil so ostale skoraj nespremenjene: fižol 8 – 10, paradižnik 8, kumare 6, solata 6 – 8, jajca 1,20, zelje 3, smetana 16, borovnice 10, jabolka 10 in breskve 12 din.

ROJSTVA – Rodile so: Marija Žitnik iz Ulice Milana Majcna 13 – Andrejko, Ivanka Zajc s Trdinove 5 c – Marka in Štefka Tasič, Nad mlini 42 – Simono.

SMRTI – Umrla je Marija Uršič, upokojenka iz Kristanove ulice št. 22, stara 67 let.

– Ena gospa je rekla, da bodo zdaj tudi borci vse zadeve obravnavali na višjem nivoju – odkar so se preselili v prvo nadstropje.

NOVO V GRADBENIŠTVU!

OPAŽNO BETONSKE PLOŠČE IN NOSILCI

ZA MONTAŽNO GRADNJO STROPOV STANOVANJSKIH IN INDUSTRIJSKIH OBJEKTOV

Velikosti: za vse razpone (dolžine), širine od 30 cm do 180 cm in za vse obremenitve

Prednosti tovrstne gradnje so:

- opaž ni potreben – armatura že vgrajena – varnost pred potresom – hitra gradnja – majhna teža, kar omogoča tudi ročno montažo – ometavanje stropa ni potrebno in zadostuje le pleskarska obdelava – garantiran prihranek 25 odst. v primerjavi z drugimi sistemi gradnje stropov – izdelane projekte vam brezplačno prilagodimo za naš sistem gradnje
- vse informacije dobite pri

IGM SAVA KRŠKO

telefon (068) 71-035

IGM SAVA KRŠKO ZA VAS!

KOLINSKA TOVARNA HRANIL
LJUBLJANA
Tovarna za predelavo krompirja
Mirna

ZAPOSLI:

1. KEMIJSKEGA TEHNIKA; LAHKO JE ZAČETNIK
2. VK DELAVCA ELEKTRO STROKE
3. VEČ MOŠKIH PK DELAVCEV

Ponudbe pošljite v osmih dneh na naslov:

Tovarna za predelavo krompirja
68233 Mirna na Dolenjskem

KROJAČI, ŠIVILJE, POZOR!

INDUSTRIJA OBLAČIL

PIP-POP

LJUBLJANA, TOLSTOJEVA 9/a

vabi k sodelovanju v obrat Trebnje in Krka večje število:

- KROJAČEV, ŠIVILJ
- PRIUČENIH DELAVCEV V KONFEKCIJI
- DELAVCEV Z MOŽNOSTJO PRIUČITVE V KONFEKCIJI

Konfekcijskim delavcem nudimo mesečno dohodek od 1.500,– do 2.000,– din, nakup lastnih izdelkov po tovarniški ceni, ki je za 30 % nižja od trgovske, organiziran prevoz na delo in iz dela, povračilo prevoznih stroškov nad 20,– din itd.

Za delavce, ki se želijo priučitti za delo v konfekciji, organiziramo dvomesečne tečaje in jim za vsak mesec nudimo nagrado 800,– din, poleg zgoraj navedenih ugodnosti.

Delavcem, ki so v rednem delovnem razmerju pri drugi delovni organizaciji, štejemo čas priučevanja v redno delovno razmerje z neprekinjenim stažem.

Tečaj bomo organizirali v avgustu letos.

Prijave sprejemajo v obratu Trebnje in Krka in Zavodu za zaposlovanje Trebnje in Grosuplje.

DELOVNA SKUPNOST
OSNOVNE ŠOLE
ŠENTRUPERT

razpisuje prosto
delovno mesto

ŠOFERJA

za terensko vozilo (kombi)

Nastop službe 1. september 1973. Osebni dohodek po pravilniku.

Prošnje sprejema delovna skupnost osnovne šole Šentrupert do 10. avgusta 1973.

„TRELES"
Trebnje

OBJAVLJA
prosto delovno mesto

KVALIFICIRANEGA
KLJUČAVNIČARJA

Prošnje sprejema Treles do 20. 7. 1973.

TRUDBENIK
TOVARNA POHIŠTVA BREGANA

predstavlja nov konponibilni regal EKONOMIK, ki dopolnjuje naš asortiment znanih regalov FORTUNA, SAMOBOR 71 in SAMOBOR II ter udobnih sedežnih garnitur GONDOLA, NERA in MIRA, ki se preoblikuje v posteljo

Regal EKONOMIK s kotnim elementom in premostitvijo sedežne garniture

Naše izdelke lahko po ugodnih cenah kupite v VSAKI TRGOVINI S POHIŠTVOM – TUDI V VAŠEM KRAJU. Pokazali vam bodo naše izdelke in katalog s celotnim asortimentom. Pri opremljanju stanovanj, pisarniških prosterov ter šolskih zbornic uporabljajte naše kvalitetne, prilagodljive in ekonomične izdelke.

V Bregani imamo lastni SALON POHIŠTVA, ki je odprt vsak dan od 7 – 12 in 17 – 19 ure, ob sobotah od 7 – 14 ure, v katerem si lahko ogledate in kupite naše pohištvo.

Tovarna TRUDBENIK Bregana je ob avtomobilski cesti Ljubljana – Zagreb, 10 km od Brežic proti Zagrebu.

---

gorenje

ZVESTOBA ZA ZVESTOBO

GORENJE GARANCIJA

ČE IMATE VSAJ EN IZDELEK GORENJA

KUPITE — DOBILI BOSTE — KUPITE — DOBILI BOSTE

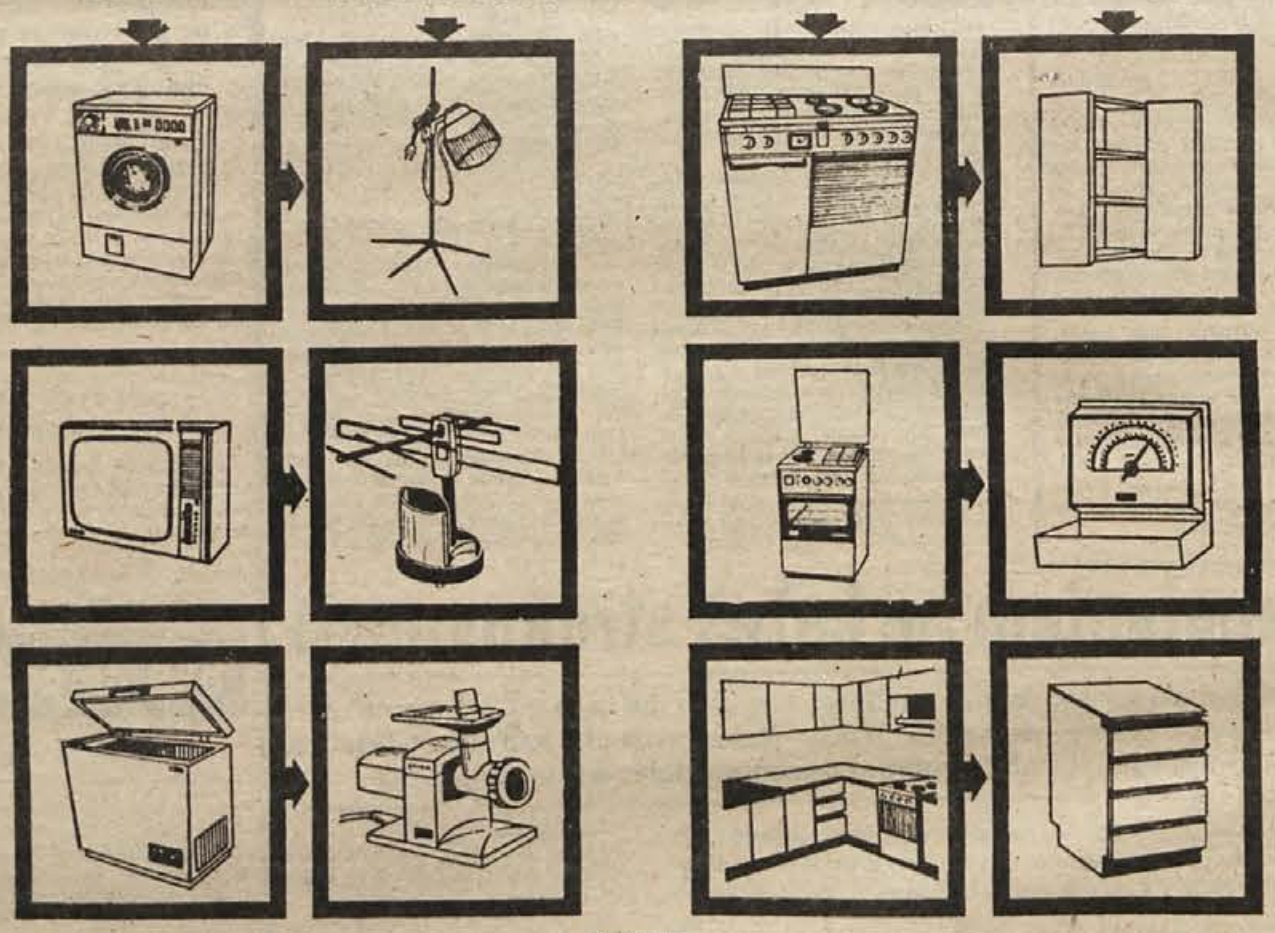

KUPITE — DOBILI BOSTE

1+1=3
ENA IN ENA JE TRI SAMO PRI GORENJU

ČE IMATE VSAJ EN IZDELEK OD VELIKIH APARATOV GORENJA IN BOSTE DO 31. JULIJA KUPILI SE EN IZDELEK GORENJA, BOSTE PREJELI DARILO. PRI NAKUPU ZAHTEVAJTE V TRGOVINI KUPON, GA S PRODAJALCEM IZPOLNITE IN POŠLJITE GORENJU.

GORENJE VAM BO IZROČILO NAGRADO – ENEGA OD MAJHNIH APARATOV ZA GOSPODINJSTVO, 5 KILOGRAMOV MIXALA ALI TELEVIZIJSKO ANTENO.

PUBLICUM

IZKORISTITE KREDIT

STAVBNO ZEMLJIŠČE

STANOVANJSKO PODJETJE RIBNICA
razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča v Ribnici, za gradnjo cca 24-stanovanjskega objekta za Gozdarskim domom v Ribnici. Stavbno zemljišče obsega parcelo št. 119/8 k.o. Ribnica v izmeri 2.433 m2. Izklicna cena delno opremljenega zemljišča je 70.– din za m2 oz. za celo zemljišče 170.310.– din.

Licitacije se lahko udeležijo gradbena podjetja, ki gradijo družbena stanovanja za trg, tj. iz sredstev znanih kupcev in s sokreditiranjem za določen čas.

Gradnja navedenega objekta naj bi se pričela takoj, z rokom dograditve najkasneje do jeseni 1974. Cena neto stanovanjske površine ne bi smela presegati 3.300.– din za m2.

V smislu 10. člena Zakona o prometu z zemljišči in stavbami se razpisuje natečaj z zbiranjem pismenih ponudb v zaprtih kuvertah, z oznako „Javni natečaj" in na naslov: Stanovanjsko podjetje Ribnica – Kolodvorska ulica 7.

Komisija bo iz ponudb zbrala najugodnejšega ponudnika, zlasti v pogledu plačilnih in drugih pogojev. O rezultatu natečaja bodo pismeno obveščeni vsi udeleženci.

Interesenti morajo s ponudbo položiti 10 % varščino v znesku 17.031.– din, na tek. račun podjetja 51310-601-13107. Njugodnejši ponudnik bo moral do 15. 9. t.l. plačati 50 % in do 20. 12. t.l. razliko do končnega plačila izklicne cene zemljišča.

Natečaj bo zaključen v 15 dneh po objavi.

ŠTIPENDIJE!

Belokranjsko gradbeno podjetje
„BEGRAD" Črnomelj

a) bo podelilo naslednje štipendije
- 1 ŠTIPENDIJO NA FAGG, GRADBENA SMER
- 1 ŠTIPENDIJO NA GRADBENI TEHNIČNI ŠOLI
- 1 ŠTIPENDIJO NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI ALI NA ADMINISTRATIVNI ŠOLI

b) sprejme v uk večje število učencev zidarske in tesarske stroke

Prošnje s kratkim življenjepisom sprejema odbor za kadre v roku 15 dni od objave.

KAVARNA, Glavni trg 11, Novo mesto
razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE

za nedoločen čas. Plača po pravilniku. Nastop službe možen takoj.

Zdravilišče Šmarješke Toplice proda več rabljenih posteljnih žimnic in vzmetnic.

Informacije: Zdravilišče Šmarješke Toplice, tel. 068-84-900.

Odbor za medsebojna razmerja delovne organizacije
SLOVENIJALES–ŽIČNICA LJUBLJANA,
ključavničarski oddelek v Ribnici

OBJAVLJA
naslednja delovna mesta:

1. KV – KOVINOSTRUGARJA
2. DVA KV – KLJUČAVNIČARJA

Na razpolago je samska soba.

Interesenti naj pošljejo pismene prošnje ali naj se osebno zglasijo na naslov:
SLOVENIJALES–ŽIČNICA LJUBLJANA, Tržaška c. 49

ŠTIPENDIJE!

IGM „SAVA" KRŠKO
Odbor za kadre
razpisuje naslednje

ŠTIPENDIJE:

1 za študij na FAGG – odd. za gradbeništvo
1 za študij na ekonomski fakulteti
2 za gradbeno tehnično šolo – odd. za industr. gradb. materiala

Rok za prijavo je 31. 7. 1973.
Kandidati naj pošljejo hkrati s pismeno prijavo tudi zadnje šolsko spričevalo na naslov: IGM „Sava" Krško, Gasilska 4

10%

popusta

do 31. avgusta

kredit do 10 000 din

Iskra Panorama Aries
črno-beli televizor

Iskra Panorama 73
barvni televizor

Iskrine televizorje Panorama dobite v trgovinah z elektrotehničnimi izdelki in v Iskrinih prodajalnah — v Ljubljani, Mariboru in Izoli

ISKRA

Vsak, ki do 31. 7. kupi zmrzovalno skrinjo Gorenje in že ima enega od večjih gospodinjskih strojev Gorenje, prejme kot nagrado mesoreznico Gorenje.

JUGOTEHNIKA

ZAVOD „DELAVSKI DOM"
LJUBLJANA
Prešernova 30
sprejme v delovno razmerje

SOBARICE

OD od 1.300 do 1.400 din

Samsko stanovanje je zagotovljeno.
Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Kovinsko obrtno podjetje
KOVINOPLAST
Jesenice na Dolenjskem
proda na javni licitaciji, ki bo 17. 7. 1973 ob 8. uri na sedežu podjetja

POLTOVORNI AVTO IMV 1600 SUPER B

Avto je v voznem stanju – neregistriran.
Prednost pri nakupu ima družbeni sektor. Ogled je možen vsak dan dopoldne. Interesenti morajo položiti pred pričetkom licitacije 10 % varščine, družbeni sektor pa bariran ček in naročilnico z izjavo ter pooblastilom za licitacijo.

DELOVNA SKUPNOST EKONOMSKO ADMINISTRATIVNEGA ŠOLSKEGA CENTRA NOVO MESTO

OBJAVLJA PROSTA DELOVNA MESTA

1. 1 HIŠNIKA – KURJAČA CENTRALNE KURJAVE
2. 2 SNAŽILKI

Vsa delovna mesta so za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
POGOJI: pod 1) ustrezna poklicna šola
Nastop službe takoj.
Osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD.
Ponudbe sprejema Ekonomsko administrativni šolski center Novo mesto 15 dni po objavi v časopisu.

„ŽITO", DE Pekarna Novo mesto,
razpisuje prosto delovno mesto
SNAŽILKE

Pismene ponudbe sprejema komisija do zasedbe delovnega mesta.

Industrijski obrat
„Pohorje"
Dob pri Mirni
razpisuje licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. ELEKTROSTATSKA LAKIRNICA RANSBURG S SUŠILNIM KANALOM IN TRANSPORTNO NAPRAVO
2. HLODOVNA ŽAGA CANALLI
3. RAZNI LESNI IN KOVINSKI OBDELOVALNI STROJI
4. IMV – KURIR, KARAMBOLIRAN, LETNIK 1965

Licitacija bo 20. 7. 1973 v garaži KG Dob pri Mirni ob 10 uri za družbeni in ob 11 uri za zasebni sektor.
Kupci iz družbenega sektorja morajo pred licitacijo predložiti ustrezna pooblastila, zasebniki pa 10 % kavcije.
Ogled blaga je možen 2 uri pred pričetkom licitacije.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 13. julija – Dragan
Sobota, 14. julija – Just
Nedelja, 15. julija – Vladimir
Ponedeljek, 16. julija – Dan tankistov
Torek, 17. julija – Aleš
Sreda, 18. julija – Miroslav
Četrtek, 19. julija – Vincenc

KINO

BRESTANICA: 14. in 15. 7. ameriški film „Petorica v akciji".

BREŽICE: 13. in 14. 7. ameriški film „Dama s kamelijami". 15. in 16. 7. ameriški barvni film „Rančerji napadajo". 17. in 18. 7. angleško-italijanski barvni film „Pridite na kavo".

CRNOMELJ: 13. 7. špansko-italijanski film „Miner Joe". 15. 7. ameriški barvni film „Kje je pot za fronto". 18. 7. ameriški barvni film „Sedmerica jezdi"

KOSTANJEVICA: 14. 7. francoski barvni film „Ne delaj valov". 15. 7. ameriški barvni film „Človek imenovan". 18. 7. italijanski barvni film „Nezgrešljivi Šango".

MIRNA. 14. in 15. 7. „Šalako".

NOVO MESTO: Od 13. do 15. 7. ameriški barvni film „Jeremija Džonson". 16. in 17. 7. francoski barvni film „Vzorna dekleta". 18. in 19. 7. francoski barvni film „Morilec trka ob zori".

RIBNICA: 14. in 15. 7. italijanski barvni film „Policijski komisar Pepe".

ŠENTJERNEJ: 14. in 15. 7. „Beli volkovi".

TREBNJE: 14. in 15. 7. italijanski barvni kavbojski film „Tepepa". 18. 7. italijanski barvni mladinski film „Pokvarjenci".

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

NUJNO POTREBUJEMO natakarico (lahko je priučena) za delo v gostilni na Jadranu. Stanovanje in hrana zagotovljena. Plača dobra in po dogovoru. Potne stroške povrnemo. Resne ponudbe pošljite na naslov: Gostilna ART, 51270 Senj.

SPREJMEM vajenko ali dekle, ki ima veselje do gostinskega poklica. Hrana in stanovanje zagotovljena. Naslov v upravi lista (1716/73).

FRIZERSKO VAJENKO sprejmem takoj. Frizerski salon Dragica Ulašič, Trebnje 17.

V UK SPREJMEM vajenca za polaganje parketa-plastike. Vinko Novak, Podturen 3, Dolenjske Toplice.

SLUŽBO IŠČE

SLUŽBO IŠČE ženska ob morju, najraje v kuhinji ali karkoli. Zaposlitev možna takoj. Naslov v upravi lista (1684/73).

STANOVANJA

ODDAM OPREMLJENO SOBO dvema fantoma v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1719/73).

ODDAM ENOSOBNO stanovanje s pralnico upokojenki ali dvema dekletoma, ki delata v izmeni, za varstvo otroka. Andrejčič, Gotna vas 39 a, Novo mesto.

MLADA DRUŽINA nujno potrebuje za tri leta dvosobno stanovanje v okolici Novega mesta ali v mestu. Plača odlično in vnaprej. Naslov v upravi lista (1730/73).

V NOVEM MESTU oddam prazno sobo s posebnim vhodom. Plačilo vnaprej po dogovoru. Naslov v upravi lista (1735/73).

V NOVEM MESTU oddam večjo sobo inštruktorju angleščine za osnovno šolo. Naslov v upravi lista (1705/73).

Motorna vozila

POCENI PRODAM ali dam na obroke dobro ohranjeno zastavo 750, registrirano do aprila 1974. Naslov v upravi lista (1691/73).

ODLIČNO OHRANJEN fiat 125 prodam ali zamenjam za traktor. Informacije: Božo Kragl, gostilna Brezovo 3, Sevnica.

PRODAM po ugodni ceni fiat 1300, letnik 1965, v voznem stanju, in stroj za rezanje in polnjenje mesa. Informacije dobite Dol. Kamence 69.

UGODNO PRODAM fiat 850 sport coupe, letnik 1970. Jože Brglez, Majde Šilc 12, Novo mesto.

PRODAM avto furgon 850, letnik 1970. Žabja vas 15, Novo mesto.

PRODAM fiat 850, letnik 1967, stalno garažiran. Naslov v upravi lista (1710/73).

PRODAM kombi WV z dvojno kabino ali zamenjam za škodo ali drug avtomobil z manjšo kubaturo. Jože Kic, Škocjan 19.

POCENI PRODAM Ami 6, registriran za leto 1973. Jožefa Žagar, Birčna vas 38, Novo mesto.

PRODAM ŠKODO, letnik 1966, po delih. Zglasite se pismeno ali osebno. Sašek, Gubčeva 15, Novo mesto.

PRODAM AVTO WV furgon v voznem stanju. Igor Gruden, Jurka vas pri Straži.

PRODAM

PRODAM novo ostrešje za hišo 12 x 14. Vanja Gazvoda, Resljeva 4, Novo mesto.

PO UGODNI CENI PRODAM rabljeno spalnico. Ogled od 15. do 16. ure. Šobot, Mirana Jarca 16, Novo mesto.

POCENI PRODAM kombinirano omaro. Kumer, Bršlin 59, Novo mesto.

PRODAM mlatilnico „Vesna". Kastelic, Žabja vas 39, Novo mesto.

PRODAM otroški globok voziček. Tramte, Mestne njive blok 9, Novo mesto.

PRODAM francosko posteljo z jogi vzmetnico. Cena 1.000,00 din. Novak, Valantičeva 2, Novo mesto.

PRODAM spalnico. Jožica Bojanc, Cesta komandanta Staneta 32, Novo mesto.

PRODAM garažo na Kristanovi. Informacije vsak dan od 14. do 15. ure. Naslov v upravi lista (1687/73).

UGODNO PRODAM električni in plinski štedilnik ter kuhinjski kot. Magnik, Zagrebška 23, Novo mesto.

POCENI PRODAM spalnico. Naslov v upravi lista (1696/73).

POCENI PRODAM agave in oleandre. Zofija Rotar, Lobetova 1 (Žabja vas), Novo mesto.

PRODAM italijanske tuljave za dimnike, dim. dolžina 50 cm 20 in 15. Alojz Šoln, Rimš 19, Raka.

PRODAM 80-vatni ojačevalec HOHNER s šestimi priključki Eho in vibrato, dva vhoda, posebej za govor in petje. Anton Springer, Karlovška 17, Novo mesto.

PRODAM montažno garažo v Kotarjevi ulici. Vel. Bučna vaš 48, Novo mesto.

PRODAM kozolec-dvojnik. Marija Može, Potok 3, Straža.

KUPIM

KUPIM zunanji zglob polosovine za DKV F.102, rabljen, v dobrem stanju. Franc Denžič, Krška vas 105 pri Brežicah.

POSEST

V NOVEM MESTU prodam hišo. Naslov v upravi lista (1734/73).

PRODAM enonadstropno hišo 18 x 12 na prometni točki v Krški vasi. Turizem, ribolov, gostinstvo ali obrt. Julijana Bevk, Krška vas pri Brežicah.

PRODAM HIŠO z vrtom v bližini železniške postaje v Mirni peči. Možnost vselitve takoj. Naslov v upravi lista. (1698/73)

PRODAM dve njivi, dva pašnika, gozd v Karteljevem, del vinograda. Dovoz z avtom. Informacije dobite vsak dan od 12. do 16. ure v Foesterjevi 11, Novo mesto.

PO UGODNI CENI prodam manjše posestvo v Gor. Lakencu. Hiša takoj vseljiva, gospodarsko poslopje, elektrika v hiši, voda na dvorišču, ob glavni cesti. Podrobne informacije dobite pri Francu Stritarju, Sred. Lakenc pri Mokronogu, ali pri lastniku Ivanu Fištru, Roška 33, Kočevje.

PRODAM domačijo v bližini Novega mesta. Oglasite se lahko vsak dan do 14. ure. Franc Rifelj, SGP Pionir, lesni obrat, Novo mesto.

RAZNO

VARIM ROKE žetvenih naprav, aluminij, kovine vseh barv, bloke in ohišja motorjev ter vso litino. Naročila sprejemam od 6. do 7. ure zjutraj. Pavel Kmet, Stari trg 16, Trebnje na Dol.

POŠTENEGA najditelja belega otroškega klobučka od dežnega plaščka prosim, da ga proti nagradi vrne na naslov Kavčič, Adamičeva 1, Novo mesto. Zgubljen je bil na poti od Adamičeve do Slančeve ulice.

POROČNI PRSTANI! Ste v zadregi, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

V ČETRTEK, 5. julija 1973, sem od Gor. Vrhpolja do Šentjerneja izgubila ročno torbico z dokumenti in denarjem. Prosim poštenega najditelja, da jo proti nagradi vrne na postajo milice v Šentjernej.

MLAD FANT z avtom in hišo išče šarmantno dekle ali ločenko. Poroka ni izključena. Ponudbe pošljite pod „Tajnost zajamčena – slika zaželjena".

ZAHVALE

Ob prerani izgubi dragega moža in brata

VINKA TIČARJA
iz Birne vasi pri Šentjanžu

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so v težkih dneh bolezni in smrti sočustvovali z nami, v velikem številu spremili pokojnega na njegovi zadnji poti in položili cvetje na njegov prerani grob.

Posebno se zahvaljujemo kolektivu Metalne iz Krmelja, pevcem in godbi ter sodelavcu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zahvaljujemo se župniku za pogrebni obred.

Žalujoči: žena Mici, sestre Geli, Fani, Marica, Martina z družinami.

Ob boleči izgubi naše nepozabne mame

KATARINE JAKŠA
iz Tribuč

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, posebna hvala sosedom, SV Novo mesto, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Hvala župniku za spremstvo in v cerkvi opravljeni obred.

Žalujoči: sinovi Jože, Tine, France in ožje sorodstvo.

Ob nepričakovani, nenadomestljivi izgubi našega ljubega ata, starega ata, strica in botra

JANEZA UDVANCA
iz Ostroga pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom in znancem za cvetje in udeležbo pri pogrebu ter za ustno ali pismeno izraženo sožalje. Posebna hvala Jožetu Mramorju in Francu Turku iz Ostroga ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: otroci Pepca, Justi, Tončka, Tone, Ludvik, Albin in Rudi z družinami.

Družinska vas, Mihovica, Ledeča vas, Bučka, Dobe, Ostrog, Ljubljana.

Ob smrti naše drage mame in stare mame

ANE DEŽELAN
iz Vel. Brusnic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, jo spremili na zadnji poti in darovali vence ter cvetje.

Posebna hvala sosedom in sorodnikom za pomoč ob izgubi drage mame. Ravno tako najlepša hvala župniku in sestram Notre Dame iz Struge, dr. Vodniku za njegov trud in osebju internega oddelka splošne bolnice Novo mesto.

Žalujoči: sin Franci z družino, hčerke Anica, Mimi, Rezi in Jožica z družinami.

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža, očeta, brata, starega očeta

JANEZA KOŠMRLJA
s Potovega vrha 45,

ki nas je v 74. letu starosti za vedno zapustil, se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, posebno sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in vence. Lepo se zahvaljujemo kolektivom Mercatorja, Vodovoda, TZ Krki za podarjene vence in vsem, ki so nam izrekli sožalje.

Iskrena hvala župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Lojzka, sinova Ciril in Stane z družinama, hčerka Slavka, brata Tone in Franc ter drugo sorodstvo.

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in strica

JANEZA ŠKRBCA
iz Dečnih sel pri Artičah

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje.

Posebna hvala dr. Krstiču za lajšanje bolečin.

Lepo se zahvaljujemo kolektivoma Industrije obutve Novo mesto in Zdravilišča Čateške Toplice ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Ana in otroci z družinami.

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA RADOVIČEVIČA
iz Mihovca pri Stopičah

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali.

Posebno se zahvaljujemo ginekološkemu oddelku Novo mesto za podarjeni venec, Zdravilišču Dol. Toplice, župniku za opravljeni obred ter sosedom za nesebično pomoč.

Žalujoči: žena Frančiška, sinova Stanko in Jože, hčerke Marija, Francka, Anica, Pepca, Rezka, Lojzka, Verica z družinami, sestra ter drugo sorodstvo.

ČESTITKE

Ljubi mami in stari mami ANI KREVSOVI iz Gradišča pri Mirni peči čestitajo za dvojni praznik in ji želijo še veliko srečnih let, zdravja in veselja – hčerka Slavka in sinova Ivan in Ladislav z družinami. Čestitki se pridružujejo vnukinje Bernardka, Dragica in Stanka.

PREKLICI

Jože Dolmovič, Malo Mraševo 29, Podbočje, prepovedujem pašo perutnine po vseh mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Alojz Smrke, Poljane 8, Mirna peč, prepovedujem vožnjo po mojem travniku v Krakovcih in pašo kokoši po moji njivi na Poljanah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Spodaj podpisana preklicujem vse besede, ki sem jih govorila zoper Marijo Zamida iz Uršnih sel št. 18, Petra Zamida in Pepco Gerbec iz Uršnih sel, ker so neresnične. Vse, ki so te govorice slišali in prenašali, zlasti pa tiste, ki so jim dodajali in se najbolj potrudili, opozarjam, naj s tem prenehajo, ker jih bodo sicer prizadeti sodno preganjali. Anica Zamida, Uršna sela 105.

Jože Sladek, Smolenja vas 13, Novo mesto, opozarjam vse, naj ne vozijo po mojih parcelah in delajo kakršnokoli škodo. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

PGD Bučka Škocjan obvešča cenjene goste, da bo 22. julija 1973 VRTNA VESELICA ob jezeru Štrit pri Bučki (ravnajte se po kažipotih).

Dopoldne tekmovanje ribiških društev iz Posavja in podelitev nagrad, popoldne prosta zabava. Igra „Veseli ansambel". Vljudno vabljeni!

KDOR ŽELI pod nadzorstvom šolati svojega psa, naj pride na začetne vaje v ponedeljek, 16. julija, ob 17. uri na leseni most v Ragov log. Naslov inštruktorja v upravi Dolenjskega lista.

MAMICE! Stekleničko vašega dojenčka boste hitro in brez truda očistile. Ščetko nabavite pri ščetarstvu Armič, Tržaška 52, Ljubljana.

EXPRES KEMIČNA ČISTILNICA Ana Glavan, Bršlin 17, Novo mesto, obvešča vse cenjene stranke, da bo čistilnica zaprta od 16. do 28. julija 1973. Obenem sporočamo, da bo zbiralnica na Partizanski 1 začela poslovati s 1. avgustom 1973. Delovni čas od 8. do 12. ure in od 13.30. do 16. ure, ob sobotah do 12. ure.

NUDIM Vam vse vrste rolet, žaluzije in platnene zavese ter opravljam vsa popravila iz te stroke. Cene solidne. Naročila sprejema Bogo Radi, Žabja vas 15, Novo mesto.

ZAHVALA

V 86. letu starosti je 30. junija prenehalo biti dobro srce naše drage mame

PEPCE FALESKINI

Toplo se zahvaljujemo vsem njenim zvestim prijateljicam in prijateljem družine, ki so jo v dolgih letih njene bolezni obiskovali, lajšali njeno trpljenje, njenemu zdravniku dr. Dereaniju in dr. Pertotovi, osebju internega oddelka bolnice v Novem mestu in občinskemu sodišču.

Zahvaljujemo se sorodnikom, duhovniku, pevcem, prijateljem in občanom, ki so jo pospremili k zadnjemu počitku in zasuli njen grob z venci in cvetjem, nam pomagali v teh dneh in nam izrazili sožalje.

ŽALUJOČI: Rudi, Milena, Branko in Danica z družinama

Črnomelj, 9. julija 1973

Mercator

PRODAJALNA ŠENTJERNEJ

VES GRADBENI MATERIAL, KI GA POTREBUJETE ZA GRADNJO HIŠE, LAHKO KUPITE V NAŠI PRODAJALNI.

SPREJEMAMO TUDI NAROČILA ZA VEČJE KOLIČINE OPEKE.

POKLIČITE NAS PO TELEFONU: 85-303

Belokranjsko gradbeno podjetje
Begrad, Črnomelj

PRODA

1. žago venecijanko Hoče T 15 v delovnem stanju izklicna cena:
   – z elektromotorjem moči 7 KW, vlečnim mehanizmom, tračnicami in garnituro listov 8.000 din
   – brusilni stroj za brušenje listov 300 din
   – lopa za žaganje 500 din

Stroški demontiranja in montiranja po dogovoru s kupci na licitaciji.

2. ročno vitlo za ravnanje betonskega železa
   – izklicna cena je 5.000 din
3. enoosni priklopnik za prevoz lesa
   – izklicna cena je 4.500 din

Obvezen je 10 % polog izklicne cene; zasebniki ga morajo položiti v gotovini, udeleženci iz družbenega sektorja pa lahko položijo ček.

V izklicni ceni ni zajet prometni davek.

Licitacija bo dne 18. julija t.l. ob 12. uri na sedežu podjetja.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Milan Markelj, Jože Prime, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 din – Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriših dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 – DOLENJSKI LIST šteje med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Posan glasbeni spored ob 4.30 od 8.00.

ČETRTEK, 12. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Martin Mencej: Začetek spominskih proslav 200. letnice smrti Antona Janše na Dunaju. 12.40 Skladbe Clauda Monteverdija. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.40 „Mehurčki". 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Milana Ferleža. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nokturno. 22.15 Za ljubitelje jazza.

PETEK, 13. julija: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Po talijinih poteh. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Janez Vorbič: Sol in druge živini potrebne rudnine. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.35 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 18.15 „Signali" – propagandna oddaja. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s Triom Avgusta Stanka. 20.00 Naj narodi pojo – Tekmovanje na BBC. 20.30 „Top–pops 13". 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Beseda in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 14. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.20 Kličemo letovišče. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Ciril Remic: Sprememba zadržanih cen za les. 12.40 Čez travnike zelene. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.20 Gremo v kino. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Lojzeta Slaka. 20.00 Radijski radar. 21.00 Zabavna radijska igra – Marjan Marinc: „Nevidna epizoda". 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 15. JULIJA: 8.05 Radijska igra za otroke – Brane Dolinar: Dixieland Bondu. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Še pomnite, tovariši . . . a) Heroj Sava Kovačević b) Iz zgodovine tankovskih enot. 10.25 Pesmi boja in dela. 10.45 – 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. – vmes ob 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.30 Humoreska tega tedna. – W. Borchert: Šišifus. 15.05 Popularne operne melodije. 16.00 Radijska igra – Irena Koren: Nenavadno potovanje gospoda Janačka. 17.05 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana.

PONEDELJEK, 16. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti. – inž. Franc Šala: Prilagodljivost sort jarega ječmena slovenskim razmeram. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Zveneča imena. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z Veselimi hmeljarji. 20.00 Stereofonski operni koncert. 22.15 Zaplešite z nami.

TOREK, 17. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 S pesmico v počitniški dan. 10.20 Poletna potepanja. 11.20 Z nami doma in na poti. 12.40 Slovenske narodne pojo: moški zbor Ljubljana–transport vodi Mirko Gorenšek in Fantje na vasi. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.40 „Na poti s kitaro". 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 18.15 V torek na svidenje!. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Rudija Bardorferja. 20.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev. 20.30 Radijska igra – Gilles Cooper: Naskok na Badajaz. 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 18. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Dva šegava glasbena lika. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Franjo Kordis: Mehanizacija in racionalizacija gozdnogojitvenih del. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Loto vrtiljak". 19.00 Lahko noč, otroci! 15.15 Glasbene razglednice. 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana (stereo). 22.15 Revija popevk.

ČETRTEK, 19. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Bojan Nedl: Zanimivosti o govedereji v Franciji. 12.40 Skladbe Roberta Schumanna, Huga Wolfa, in Johannesa Brahmsa. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč otroci! 19.15 Minute z ansamblom Mojmira Sepeta. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Stjepan Šulek: Simfonija št. 5.

TOVARNA ČIPK, VEZENIN IN KONFEKCIJE BLED

vabi k sodelovanju
VEČJE ŠTEVILO DELAVK

za obrat rokavic Kočevje v Kočevju za šivanje ženskih rokavic.

Pogoji: osnovna šola in ustrezne zdravstvene ter psihofizične sposobnosti.

Interesentke naj pošljejo prijave na naslov: Vezenine Bled, obrat rokavic Kočevje, Ljubljanska cesta 7a, Kočevje, kjer prejmejo podrobnejša pojasnila. Rok za sprejemanje prijav je 15 dni od dneva objave oglasa.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Jože Zupančič, Milan Pelko, Drago Bobnar, Karel Kmet, Ivan Lavrič, Karel Pezdirc, Tilka Lavrič, Vinko Križe, Ljubo Matkovič, Janez Šenica, Anton Koncilja, Stane Šenica, Tilka Šenica, Milka Koncilja, Marija Šercelj, Anica Pezdirc, Marija Šporar, Jožica Blatnik, Nada Bobnar, Elka Bukovec, Anica Beg, Marija Pureber, Cilka Pršina, Štefan Fifolt, Ivan Picelj, Stane Strniša, Albin Barbič, Franc Stopar, Anton Henigman in Olga Pezderšek, člani Bora Dolenjske Toplice; Cveta Strniša, gospodinja iz Dolenjskih Toplic; Anica Rajk, članica Osnovne šole Dolenjske Toplice; Janez Šalehar, upokojenec iz Dolenjskih Toplic; Alojz Hribar, član Novograda Novo mesto; Ivan Zoran, član Komunalnega podjetja Novo mesto; Anton Sajevic, Janez Smole, Janez Medja, Franc Pezderšek, Jože Lokovšek, člani Krke – tovarne zdravil Novo mesto; Jože Klobučar, Stane Miklič in August Bradač, člani Gorjancev Straža; Stanko Tramte, Vinko Matko, Ivanka Krupič, Rudolf Kraševec, Alojz Medle, Jože Pavlič, Jože Makovec, Tihomir Balič in Stanislav Oberstar, člani Novolesa Straža; Alojz Hren, Viktor Brulc, Franc Brulc, Albin Luzar, Martin Erjavec, Pavel Kirn, Janez Rudman, Andrej Jurca in Franc Zupančič, člani IMV Novo mesto; Ana Tramte, Slavka Pograjc in Danica Judež, članice Laboda Novo mesto; Zlata Ostrman Jožica Gabrič, Ivanka Jerič, Helena Zupančič, Ivanka Zupančič, Tomaž Potočar, Jože Žagar, Marija Božič, Milan Stipič in Darinka Hudorovac, člani Novoteksa Novo mesto; Mihaela Škulj, članica Delavske restavracije Novo mesto; Jože Klobučar, član Elektrotehničnega podjetja Novo mesto.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 12. JULIJA: 16.00 – 16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15 – 16.30 Nove plošče RTB. 16.30 – 17.00 Aktualnost tedna, novo v knjižnici, mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame ter filmski pregled. 17.00 – 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 14. JULIJA: 16.00 – 16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30 – 16.40 Radijska univerza. 16.40 – 17.15 Jugoton vam predstavlja, Kuhajte z mano, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas. 17.15 – 17.30 Za naše najmlajše. 17.30 – 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 15. JULIJA: 10.30 Domače zanimivosti – Uvodnik – Za naše kmetovalce: inž. Jože Grubič – Bivališče perutnine na kmečkih gospodarstvih – Brežiški pionirji pred mikrofonom – Občinska zveza prijateljev mladine Krško – dobitnik častnega priznanja s plaketo J. V. Valvazorja – Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00 – 14.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 15. JULIJA: 10.30 Reklame, oglasi in obvestila. 10.45 Po domače. 11.00 Obiskali smo vzorno kmetijo. 11.15 Zabavna glasba z uganko. 11.45 Nedeljski intervju z Jankom Kusljem. 12.00 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 14.30 Zaključek programa.

SREDA, 18. JULIJA: 16.00 Poročila. 16.10 Reklame, oglasi in obvestila. 16.25 Po domače. 16.40 Turistična popotna torba. 16.50 Disko klub brez imena. 17.25 Mladinska oddaja: „Mi mladi kakšni smo, kaj hočemo, kaj moremo in kaj moramo". 18.00 Zaključek programa.

SOBOTA, 21. JULIJA: 16.00 Sobotni vrtiljak. 16.15 Pet minut za . . . 16.20 Prvi del EPP. 16.30 Poročila. 16.35 Drugi del EPP. 16.45 Mini anketa. 17.00 Zaključek programa.

BREŽIŠKA KRONIKA
NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Neža Glas je padla v stanovanju in si poškodovala levo nogo; Marjan Žokalj je padel s kolesom in si poškodoval desni gleženj; Antona Grabenca je ugriznil pes v levo nogo; Jože Kelhar je padel z lestve in si poškodoval kolk; Maks Maršik si je v prometni nesreči poškodoval glavo; Andrej Oštrbenk si je poškodoval glavo, ko so se prevrnili z avtomobilom; Marjetka Ajster se je porezala po desni nogi; Eda Bubnjič je padla s kolesom in si poškodovala prsni koš; Darka Šetinca je nekdo udaril po glavi in mu jo poškodoval; Mihaela Zupan se je opekla po obeh nogah in desni roki; Jožica Kramžar si je pri igri poškodovala levo roko;

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 12. JULIJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Izbor športnih in turističnih filmov (Lj) – 18.55 Neznani leteči predmeti – serijski barvni film (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) – 20.40 Četrtkovi razgledi (Lj) – 21.30 Filip David-Džorde Kadijević: Varovanec – igra TV Bgd (Lj) 22.15 Poročila (Lj)

PETEK, 13. JULIJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 18.05 Obzornik (Lj) – 18.20 Veseli Tobogan – Celje – II. del (Lj) – 18.55 Doktor na Pohodu – serijski film (Lj) – 19.20 Plavanje: Urjenje plavalcev (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) – 20.35 Viva Maria – barvni film (Lj) – 22.35 XXI. stoletje (Lj) – 23.00 Poročila (Lj)

SOBOTA, 14. JULIJA: 16.58 Napoved sporeda (Lj) – 17.00 Varerpolo Mornar:Mladost – prenos (Zg) – 18.00 Obzornik (Lj) – 18.15 Pustolovščine Toma Sawerja – I. del bar. filma (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) – 20.35 Parada tujih gostov na Slovenski popevki 73 (Lj) – 21.25 Šerif v New Yorku – serijski barvni film (Lj) – 22.40 TV kažipot (Lj) – 23.00 Poročila (Lj)

NEDELJA, 15. JULIJA: 8.50 Neznani leteči predmeti – serijski barvni film (Lj.) – 9.40 Po domače z našimi rojaki (Lj.) – 10. 10 Kmetijska oddaja (Sa.) – 10.55 Otroška matineja: Mačkon in njegov trop, Pustite jih živeti – barvna filma (Lj.) – 11.50 Poročila (Lj.) – 11.55 TV kažipot (do 12.15) (Lj.) – Nedeljsko popoldne 15.40 Po domače (Lj.) – 16.15 Od gorice do gorice (Lj.) – 16.55 Za konec tedna (Lj.) – 17.15 Vaterpolo Jadran (Split): Mladost – prenos (Zg.) – 18.15 Poročila (Lj.) – 18.20 Celovečerni film (Lj.) – 19.45 Risanka (Lj.) – 19.50 Cikcak (Lj.) – 20.00 TV dnevnik (Lj.) – 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj.) – 20.35 Igre brez meja (Lj.) – 21.50 Športni pregled (JRT) – 22.20 Poročila (Lj.)

PONEDELJEK, 16. JULIJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) – 18.15 Obzornik (Lj.) – 18.30 Pustite jih živeti – barvni film (Lj.) – 19.00 Mladi za mlade (Bg.) – 19.45 Risanka (Lj.) – 19.50 Cikcak (Lj.) – 20.00 TV dnevnik (Lj.) – 20.35 3-2-1 in TV barometer (Lj.) – 20.35 F. Ch. Zauner: Črnošolki – predstava SNG Nova Gorica (Lj.) – 21.45 Video kasete: Bečarski divani – barvna oddaja (Lj.) – 22.15 Poročila (Lj.)

TOREK, 17. JULIJA, 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.35) (Bg.) – 18.15 Obzornik (Lj.) – 18.30 Veliki in majhni – oddaja TV Zagreb (Lj.) – 19.00 Metulji naše dežele – barvna oddaja (Lj.) – 19.20 S kamero po svetu: Nepal (Lj.) – 19.45 Risanka (Lj.) – 19.50 Cik-cak (Lj.) – 20.00 TV dnevnik (Lj.) – 20.25 EP reportaža (Lj.) – 20.32 3-2-1 in TV barometer (Lj.) – 20.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir – barvna TV nadaljevanka (Lj) – 21.20 Kaj hočemo – Ob ustavnih in kongresnih razpravah (Lj.) – 21.40 Po sledeh napredka (Lj.) – 22.30 Poročila (Lj.) SREDA, 18. JULIJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) – 18.15 Obzornik (Lj.) – 18.30 Mačkon in njegov trop – serijski barvni film (Lj.) – 19.00 Kratek film (Lj.) – 19.15 Prijatelji glasbe (Zg.) – 19.45 Risanka (Lj.) – 19.50 Cikcak (Lj.) – 20.00 TV dnevnik (Lj.) – 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) – 20.35 Slamnata ženska – barvni film (Lj.) – 22.30 Glasbeni nokturno – George Woodman (Lj.) – 22.45 Poročila (Lj.)

ČETRTEK, 19. JULIJA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg.) – 18.05 Obzornik (Lj.) – 18.20 Izbor s festivala športnih in turističnih filmov: Monterosa – barvni film (Lj.) – 18.55 Neznani leteči predmeti – serijski barvni film (Lj.) – 19.45 Risanka (Lj.) – 19.50 Cikcak (Lj.) – 20.00 TV dnevnik (Lj.) – 20.25 Kam in kako na oddih (Lj.) – 20.40 Četrtkovi razgledi: Ukradeni otroci (Lj.) – 21.45 Dogodivščine dobrega vojaka Švejka – I. del TV igre v barvah (Lj.) – 22.50 Poročila (Lj.)

Rejci perutnine!

V valilnici v Naklem pri Kranju lahko kupite 2 – 3 mesece stare jarčke različnih pasem.

Poslujemo vsak dan od 6 – 14 ure, ob sredah pa do 18 ure.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V brežiški porodnišnici so rodile: Blaženka Tomše iz Brežic – Barbaro; Marija Kozole s Trške gore – dečka; Anica Horvat iz Bobovice – deklico; Zdenka Draclin iz Dubrave – dečka; Anica Bogovič iz Šentlenarta – Alojza; Dragica Juretič iz Bregane – dečka; Štefica Keresič iz Samobora – dečka; Antonija Krošelj iz Arnovih sel – dečka; Jožefa Martini iz Brezovice – deklico; Metka Cizl iz Brezine – Romano; Milka Jeršič z Bizeljskega – Petra; dr. Stanislava Zorčič iz Brežic – dečka; Dragica Kos iz Gradne – Ano; Marija Gorišek iz Čanja – dečka; Julijana Zupančič iz Breg – deklico; Barica Grdanjski iz Grdanjcev – Marino; Ivanka Kos iz Curnovca – Primoža; Dubravka Kušević iz Laduča – Sinišo. – Čestitamo!

STANKO ŠKALER

KMEČKI UPOR 1573

17

Po velikih uspehih prve dne upora so kmetje južno od Save doživeli hud poraz. Dan po zmagi nad uporniki pri Krškem je Jošt Thurn s svojimi Uskoki krenil proti Mokricam, kamor so ga klicali preplašeni hrvaški plemiči. Pod Mokricami je takrat taborilo ok. 2.000 upornikov, ki so se pa pred Uskoki umaknili čez Savo, tako da je Thurn nemoteno nadaljeval pohod na Hrvaško.

Sklenil je peljati svojo vojsko na pomoč hrvaškim četam, da bi tam skupaj zatrli upor med Savo in Kolpo na posestvih grofa Zrinjskega in gospe Erdedijeve. Če bodo puntarje pravočasno razbili, jim bodo preprečili, da bi odšli v gorjanske vasi in se tam povezali z Uskoki. O tej uporniški nameri je v minulih dneh Thurn dobil več zanesljivih poročil in se je bal, da bi upornikom uspelo uresničiti načrt. Ko je tako razmišljal, se mu je zdelo prav, da se mu ni bilo treba spopasti s kmeti pod Mokricami. Zakaj bi izgubljal tam čas in ljudi, ko ga čakajo tu pomembnejše naloge!

Iz premišljanja ga je zdramil pogled na dim, ki se je vil iz bližnje vasi.

„To ni naključen požar, saj gori skoraj cela vas. Slišati je tudi tožbe, jok in klice na pomoč. Le kdo bi mogel tako nekrščansko pustošiti po vasi? Mar so vpadli Turki k nam, ker se je iz turške meje umaknila banska vojska?" je ugibal Thurn.

„Ravno te nadloge nam je bilo še treba," si je dejal in zapovedal, naj se vojska ustavi.

„Konjeniki, ki vihrajo po vasi, nosijo vendar naše uniforme. To niso Turki, temveč hrvaška vojska," je zadovoljno ugotavljal Thurn. Spodbodel je konja in na čelu konjenikov zdirjal v gorečo vas.

Ni se zmotil. V vasi je kmalu našel poveljnika hrvaške vojske, podbana Alapića. Poveljnika sta se prijazno pozdravila, nato pa je Alapić zmagoslavno povedal Thurnu:

„Pri nas, prijatelj, nam je trda predla. Povsod je kmetom zavrela kri in jim je vzelo pamet. Združevali so se iz vseh gospostev in šli nad nas.

Naj vam na kratko razložim. Vzdignili so se kmetje okrog Okiča, Samobora, Jastrebarskega in Kerestinca in so skupaj napadli posest moje sestre prav tisti čas, ko so cesargrajski in susedgrajski podložniki vdrli čez Sotlo na Štajersko. Ta novica mi je prišla kot strela z jasnega.

Sestra je poskušala kmete pomiriti, vendar vse zaman. Podivjana kmečka svojat se ni dala pomiriti. Nasprotno, požgali so ji njen najljubši grad Kerestinec. Dva tisoč se jih je bilo zbralo in hoteli so v Gorjance po Uskoke, nato pa še naprej v deželo Kranjsko.

Tega nisem mogel več prenašati. Ker mi vi še niste pripeljali obljubljene pomoči, sem sam zavihal rokave. Zbral sem turopoljske plemiče, sestra mi je poslala nekaj svojih svobodnjakov, grof Zrinjski pa mi je posodil svoje konjenike. S to iz vseh vetrov zbrano vojsko sem se odpravil proti kmetom.

Imel sem lažje delo, kot sem pričakoval. Zbrana kmečka golazen ni imela veliko pušk, poleg tega pa se jim je maščevala njihova neprevidnost. Postavil sem jim namreč zasedo. Ko sem zvedel, da gredo proti Samoboru, sem svojo vojsko skril v gozdu pri Kerestincu in jih tam pričakal. Pritavali so, kot bi gnal čredo živine na sejem. Takrat pa so pridrveli moji konjeniki in navalili na kmete od spredaj in zadaj, da je bilo mahoma vse črno po tleh. Tri ure smo mahali po njihovih glavah, potolkli smo jih najmanj 600. Res pa je padlo tudi nekaj naših.

Tisti, ki so se iz boja rešili, bežijo sedaj proti Samoboru in Mokricam, moji konjeniki pa jih gonijo in lovijo. Tiste ki jih dobimo, kaznujemo kar na kraju samem. Če jim že pustimo življenje, jih kaznujemo drugače. Nekaterim smo porezali nosove in ušesa ali odsekali roke, da bi druge ta zgled postrašil.

Kjer ugotovimo, da je gospodar šel k puntarjem, požgemo domačijo in izpraznimo vse, kar se da premakniti. Vojakom sem dal popolnoma proste roke in počnejo, kar hočejo. Lahko si mislite, prijatelj, da tudi ženskam ne prizanašajo.

Zdaj vas povabim, da najini zmagi krepko zalijeva. Vaši vojaki pa naj delajo po zgledu mojih. Naj si zapomni ta kmečka svojat, kdaj se je uprla svojim zakonitim gospodarjem!"

Vojaški poveljniki so slavili zmago še pozno v noč. Alapićevi in Thurnovi vojaki pa so plenili, pustošili in požigali vasi ter pobijali in trpinčili ujete upornike huje, kot so to delali Turki pri svojih vpadih.

Svoj pohod proti puntarjem pri Mokricah je poveljnik Thurn v pismu predstavnikom kranjskega plemstva čez dva dni, ko se je spet vrnil v Kostanjevico, takole opisal: „En dan po zmagovitem spopadu z uporniki v Krškem sem se odpravil z vojsko proti Mokricam in naprej na Hrvaško.

Kot vidim iz vašega pisma, niste zadovoljni, da sem šel z vojsko čez deželno mejo. Storil pa sem to zato, ker me je gospod Štefan Gregorijanec iz Mokric – ki so še v naši deželi – večkrat prosil, naj mu pošljem pomoč. Iz več krajev sem tudi dobil sporočila, da je pri Mokricah in v okolici zbranih 2000 upornih kmetov. Hotel sem ugoditi Gregorijančevi prošnji in zagotoviti varnost naše dežele, zato sem se minuli petek odpravil z vojsko proti Mokricam. Le tako sem lahko zadržal pri sebi Uskoke, ki so jih nameravali napasti uporniki, kakor so bili napovedali v svojem pismu nekemu uskoškemu kapitanu.

Ko so me pri Mokricah zbrani kmetje opazili, so se takoj umaknili čez Savo. Jaz pa sem šel z vojsko naprej na Hrvaško, prenočili smo v neki vasi. Tam pa smo že našli Alapića in njegovo vojsko, ki je prišla v vas dve uri pred nami. Alapić je predtem potolkel kmete tako temeljito, da je na bojišču obležalo 400 do 500 puntarjev. Tako so bili hvala Bogu uporniki zdaj že drugič poraženi. Zato smemo pričakovati, da bodo spet mirni in pokorni."

Portret tega tedna

36 tisoč dojenčkov

Stare mame so tiščale nosove k šipi, očetje so se nerodno prestopali, tete in strici so delali začudene obraze in veselo ugotavljali, komu je dojenček na oni strani stekla podoben. Pravkar rojeno bitje je krililo v rokah Milene Sattlerjeve, otroške negovalke, ona sama pa je – vsa v belem in z belo sterilno gazo čez usta, kar ji je dajalo še večji izraz brezosebnosti – nemo stala zadaj in čakala, da bo pred steklo postavila naslednjega dojenčka, da bodo naslednje babice in dedki in strici in tete in kdove kdo še vse ugotavljali, komu je mali kričač podoben . . .

Ti prizori se zanjo ne bodo nič več ponavljali! V majhni kvadratasti sobi rumene bolnišnične hiše, tam, kjer železniška proga preseka cesto proti Dolenjskim Toplicam, je Sattlerjeva naredila kratek obračun svojega dejanja in nehanja: pri 55 letih je odšla pred dnevi v pokoj, potem ko je 27 let delala kot otroška sestra. Avgusta bi minilo 24 let, kar dela v novomeški porodnišnici.

Pred tem, pred vojno, je bila modistka. Zdaj, ko je v pokoju, je ravno delala klobuk za na plažo. „Ampak od nekdaj sem si želela biti otroška sestra," pove po dolenjsko. Stara mati je bila z Dvora in je imela 15 otrok. Milenin oče z 800 dinarji plače finančnega uradnika ni zmogel prevelike šolnine in tako je Milena postala modistka, čeprav je hotela biti negovalka.

Želja se ji je uresničila takoj po osvoboditvi. „Čeprav sem imela že 28 let, sem šla v šolo. In prav 28 nas je končalo. Me otroške sestre-negovalke prve povojne generacije se še zdaj dobimo ob obletnicah . . ."

„Novomeška šola bo šele prihodnje leto dala prve sestre-otroške negovalke," pravi Sattlerjeva. Kdo ve, koliko Krke bo še preteklo, preden bo katera na svojih rokah prenesla toliko dojenčkov, kot jih je ona! Dajmo, izračunajmo: „No, takole. 24 let sem bila v porodnišnici. Recimo, da sem vsakega dojenčka samo enkrat prijela v roke. Na leto se jih v naši porodnišnici rodi, tako na okroglo, recimo 1.500, čeprav jih je nekaj več. Torej?"

Torej – 36 tisoč otrok je šlo skozi Milenine roke; še leto ali dve bi delala, pa bi jih imela v rokah toliko, kolikor je prebivalcev v novomeški občini.

Od otrok se človek, ki jih ima tako rad, ne more kar tako ločiti. „Še me vleče k joku in kriljenju z ročicami in k polulanim pleničkam . . . V porodnišnici sem se zaenkrat zmenila, da bom delala po nekaj ur na dan . . ."

Njena bela kava, ki jo je hotela spiti za zajtrk, se je že dvakrat pohladila. „Zmeraj so mi govorili, da ne bom nikoli šla v pokoj, da enostavno ne bom mogla. Samo: enkrat je pa vsake pesmi konec, od vsake stvari se človek enkrat mora ločiti, kajne?" me je vprašala ob koncu.

In zdajle, ko to berete, dela Milena Sattler klobuk za na plažo ali je pri dojenčkih v bolnišnici ali pa se pogovarja z mlado mamico, ki hoče, da bi ji Milena pazila na otroka. V boljših rokah otrok res ne bi mogel biti!

J. SPLICHAL

Veliko zanimanje je vladalo za tretji tek kasaške dirke za nagrado Slovenije. Na fotografiji: en krog pred ciljem so bili konji še močno izenačeni . . .

Popoldan, ko je Šentjernej oživel

Tradicionalne konjske dirke v Šentjerneju so v silni vročini privabile (običajnih) več tisoč gledalcev - Med domačimi konji najuspešnejše kobile iz Košakovega hleva, nasploh pa ljutomerski kasači

V prijazen hlad Recljeve gostilne v Šentjerneju so zadihale diplome pokojnega gospodarja, diplome, ki jih je dobil na konjskih dirkah na domačem hipodromu. V migetajočo vročino nedeljskega julijskega popoldneva je na dirkališču udarila domača beseda kmeta v nedeljski obleki in z dežnikom pod pazduho: „Tale kobila gre lepo, ta zmore prekositi vse druge!"

In tako je tudi bilo v uvodni dirki, v enovprežni vožnji za domače križane kasače iz okolice Šentjerneja, ki so se spustili na 2.000 metrov dolg kas. Pet jih je bilo, najboljša je bila Atenka na vajetih Ivana Košaka.

Prizadevni organizatorji iz domačega kluba za konjski šport, ki jim je načeloval neutrudni veterinar Alfred Trenz, so zagrešili pravzaprav eno samo napako: prvi start je bil s polurno zamudo. Pol ure na silni pripeki pa je hudo veliko časa . . .

Pogledamo v seznam kasaških konj v sporedu konjskih dirk: 26 konj je bilo prijavljenih, med njimi tudi šest domačih. Kritičnemu kmečkemu očesu na ogled so jih postavili Slavko Novak iz Orehovice, Janez Košak iz Hrvaškega Broda, Karel Piletič iz Dol. Stare vasi, Janez Grgovič iz Gor. Stare vasi in Martin Kocjan iz Mihovice. Košakov hlev je bil najboljši, kobila Atenka je dosegla kilometerski čas 1,49.8.

Sicer pa je bilo najbolj zanimivo v šesti dirki, ko so se za nagrado Slovenije v tretjem teku pomerili 3 do 12-letni kasači na 2.000 metrov dolgi progi. 13 konj se je srdito borilo za venec najuspešnejšega, dirka pa se je končala z zmagoslavjem ljutomerskih dirkačev. Zmagala je Nasa na vajetih Janka Slaviča, drugi pa je bil Dingo, ki ga je podil Marko Slavič. Ta dva konja sta tudi najresnejša kandidata za prvo mesto v skupni uvrstitvi. Pred dirkama v Ljutomeru in Ljubljani vodi Nasa s 4 točkami naskoka pred Dingom.

Nekaj tisoč gledalcev je vzvalovilo, ko je starter napovedoval dirko v galopu. Pred vrvico so se postavili samo domačini: kobile Pikica Cirila Jereleta iz Šentjerneja, ki jo je imel na uzdi Iztok Jerele, Cveta Janeza Zagorca iz Mihovice, ki jo je jahal sin, Bela Antona Žnidaršiča iz Roj, ki jo je vodil Franc Bakše, Tinka, ki jo je jahal lastnik Jože Žnidaršič, in Zora, ki je ubogala lastnika in hkrati jezdeca Franca Trščinarja iz Dol. Vrhpolja. 760 metrov dolgo progo je najhitreje zmogla Pikica – v minuti in šestih sekundah. Cveta je bila druga, Tinka pa tretja.

In še zmagovalci: v dirki Šentjernej – Atenka na vajetih Ivana Košaka, v dirki Ljubljana – Nasa z Jankom Slavičem, v dirki Iskra – Labi z vozačem Seršenom, v dirki Dolenjska – Albena z Novakom, v dirki Krka – Atena s Košakom, v dirki za nagrado Slovenije – Nasa z Jankom Slavičem, v galopski dirki – Pikica z Jereletom in v dirki „Počasi se daleč pride" – Atena in Atenka z Ivanom Košakom.

J. SPLICHAL

Rop si je izmislil

„Predvčerajšnjim popoldne sta me napadla dva moška, zahtevala sta denar, vzela sta mi kolo . . ." je telefoniral 5. julija zjutraj novomeškim miličnikom 45-letni Jožef Veriček, pismonoša z brusniške pošte.

Trdil je, da je dan pred praznikom raznašal pokojnine, predenj pa sta na samoti stopila dva neznanca in rekla: „Denar ali življenje!" Veriček je miličnikom zatrjeval, da je bil spreten in se je napadalcev rešil s tem, da je vsakemu dal 10 din. Ko da sta mu vzela še kolo, sta izginila.

O napadalcih se je hitro razvedlo po Podgorju in ljudje so bili v strahu, pod katerim drevesom in iz katerega grmovja bo kdo skočil. Le brez skrbi, napadalcev ni! Rop si je poštar sam izmislil! Tako je namreč ugotovila preiskava. Verjetno je možak malce preveč popil, tudi več, kot je bilo njegovega, pa si je hotel s tako zgodbo pomagati iz zadrege.

V smrt zaradi malomarnosti

Na novomeškem mostu čez Krko se je 2. julija v mraku pripetila nenavadna nesreča, ki je terjala življenje priletne Marije Uršič in poškodbo njene 74-letne sosede Ivanke Kaplan, obe iz Kristanove 22 v Novem mestu.

Ženski sta šli nič hudega sluteč čez most, ko sta naenkrat dobili močan udarec. Mimo njiju je peljal kamionet, na katerem je imel voznik Janez Kastelic iz Pugljeve ulice v Novem mestu naložen betonski mešalec. Kastelic pa je mešalec pritrdil na vozilo le z vrvico za ponjavo. Ko se je tanka vrv na mostu utrgala, se je mešalec nagnil čez stranico vozila in zadel ženski.

Uršičevo je udarec zbil ob železno ograjo mostu s tako silo, da je bila hudo poškodovana, čeprav je po tistem še vstala. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer pa je še isti večer umrla.

DOB: ZMAGOVALEC DELAVSKIH IGER

V letošnjih delavskih sindikalnih igrah je sodelovala skoraj petina zaposlenih delavcev iz trebanjske občine, kar 350 nastopajočih! Kar 75 ekip iz 11 delovnih organizacij se je pomerilo v 8 športnih zvrsteh. Minuli petek so najboljšim pod mirenskim gradom izročili pokale in priznanja. V splošni uvrstitvi je zmagala sindikalna organizacija Dob (41 točk), 2. INKOT (26 točk), 3. TRIMO.

Tona pločevine padla na delavca

9. julija okoli 7.45 se je zgodila huda nesreča v varilnici podjetja ITAS v Kočevju. Ker so popustile opore, je odpadla četrtina konusa 500-tonskega silosa za cement.

Ta del, težak eno tono, je padel na nogo in roko 37-letnemu varilcu Dragu Negaču. Hudo poškodovanega Negača so odpeljali najprej v kočevsko ambulanto, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno nogo in roko, nato pa so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Vzrok te nesreče, ki bi lahko imela še hujše posledice, še raziskujejo.

Uboj je prizn

Kočevje: pri uboju s delovala mati in sin

3. julija ob 3.35 so prišli na postajo milice v Kočevju Antonija Kump, njen sin Benedito in sinova žena Amalija, ki stanujejo na Ljubljanski cesti 5 v Kočevju. 60-letna Antonija Kump je povedala, da je v svojem stanovanju z motiko ubila 58-letnega Karla Ofaka iz Dolge vasi 51.

Preiskava je pokazala, da je pri uboju sodeloval tudi Benedito Kump. Po sedanjih domnevah naj bi ga oba z materjo v materini sobi potolkla z motiko in 1,2 m dolgo železno palico.

Iz različnih očitkov med vsemi tremi Kumpi na postaji milice se je dalo razbrati, da je prišlo do uboja zaradi ljubosumja. Ofak je namreč pred približno mesecem dni prespal pri Kumpovih. Takrat so na dveh zakonskih posteljah spali Ofak in oba zakonca Kump.

V urah pred ubojem so vsi štirje (Ofak in Kumpovi) popivali, ko so prišli v stanovanje Kumpovih, pa sta se Benedito Kump in Ofak začela nekaj prepirati zaradi Amalije Kump. Benedito Kump je očital Ofaku, da je imel z njegovo ženo Amalijo intimne odnose.

●●●

VLOM V ČRPALKO

Hudo razočaran je moral biti vlomilec, ki je v noči na 10. julij skozi izložbeno okno vdrl v poslopje bencinske črpalke v Vavti vasi. Odprl je predal, v njem pa je našel le okrog 100 din drobiža. Preiskava je v teku.

TATOVI NA DIRKAH

Nedeljske konjske dirke v Šentjerneju so, kot kaže, obiskali tudi zmikavti, kajti s prizorišča so izginjali mopedi. Takoj po dirkah je pogrešal svoj svetlo zelen moped Franc Hudoklin iz Apnenika, kolo s pomožnim motorjem pa Anton Hudoklin iz Gor. Stare vasi. Malo pozneje je z dvorišča Recljeve gostilne nekdo odpeljal še moped Milana Pavliča z Roj.

Mlade divje race so po dolgi vožnji z avtomobilom pohitele v Krko, ki bo odslej njihovo novo prebivališče. (Foto: Markelj)

Pernati gostje na Otočcu

Na Krko so lovci spustili 90 divjih rac

7. julija je lovska družina Otočec spustila 90 divjih rack na Krko v okolici gradu Otočec. Ta predel, ki je z občinskim odlokom zaščiten in je v njem prepovedan lov skozi celo leto, se bo tako obogatil z novimi pernatimi prebivalci. Čeprav je to prvi poskus, upajo, da se bodo divje race privadile novemu kraju. 20 od vseh 110 rac, kolikor so jih odkupili v valilnici Lovske zveze Posavje v Pišečah, pa bodo spustili v okolici Dolenjskih Toplic.

Tov. Klevišar, tajnik lovske družine, je povedal, da je še pred vojno v okolici gradu bilo na tisoče divjih rac. Zaradi velikega števila otokov, na katerih divje race rade gnezdijo, je kraj idealen za to vrsto divjadi. Ko so pričeli po vojni sekati vrbe na otokih in kositi travo, so ptice pobegnile v mirnejše kraje, s tem pa je ta predel Krke izgubil del svoje živopisnosti. V interesu lovskega in gostinskega turizma je, da dobi svojo prejšnjo podobo in mikavnost. V načrtu imajo posaditev vrb na otokih, da visoka voda ne bi uničevala gnezda rac, želeli pa bi tudi, da se sedanji zaščiteni pas, ki obsega samo najožjo okolico gradu, poveča do Struge. Vsekakor bo treba pri izdelavi urbanističnega načrta za ta kraj to upoštevati, saj smo danes priče uničevanja naravnega okolja. Prav je, da ostane vsaj majhen prostor, kjer se bo nekoč z živalstvom in rastlinstvom bogata prirodna lepota ogrožene dolenjske reke ohranila.

M. MARKELJ

Raketarji Astronavtsko-raketarskega kluba „V. M. Komarov" iz Ljubljane so na nedavnem srečanju Poljancev in Sodražanov v Sodražici prikazali spuščanje raket, kar je bilo za vse udeležence srečanja nepozabno doživetje. (Foto: J. Primc)

K SREČI LE TOVORNJAK

9. julija okrog 13.30 je Ivan Ravbar iz Dol. Toplic peljal tovornjak s prikolico, naložen s hlodovino, z Roga v Stražo. Ko je prišel do prehoda čez industrijski tir, se je z desne približevala lokomotiva. Ravbar je močno zavrl, toda vozilo je kljub temu zadelo v lokomotivo. K sreči se vozniku ni nič zgodilo, materialna škoda pa znaša 35.000 din.

ŠTIRISTO LET JE PRETEKLO

Vem. Ni me še bilo na svetu, a v šoli so me poučili, da so bili takrat ljudje zelo izkoriščani, da so jim hudobni in nenasitni graščaki skorajda kožo vlekli s teles. Tako so jih pestili davki, takšno odiranje je vladalo, da so ljudje nekaj časa trpeli muhe graščakov, nato so pograbili vile, grablje in podobno koničasto orodje, se zbrali v gručo, zapeli pesem Le vkup, le vkup, uboga gmajna, jo mahnili do prvega gradu, razbili vrata, oderuha pa nagnali na polje. Seveda, če je dobro tekel, sicer so ga prebutali, zgodilo pa se je tudi, da so komu vzeli sapo. Na vekomaj. Verjamem, da moji daljni predniki niso mogli prenašati vseh takratnih dajatev: desetino, cestnino, mostnino pa še tlako povrhu. Toda od tega je že debelih štiristo let . . .

Oni dan mi je občinski kurir prinesel odločbo o plačilu akontacije iz skupnega dohodka občanov za leto 1973. Isti dan sem položil denar na oltar davčne uprave . . .

Drugi dan je pozvonil zvonec. Odprl sem vrata in pred menoj je v vsej svoji veličini stal uslužbenec komunalnega podjetja Z metrom v roki. Skvadriral mi je stanovanje, napisal novo odločbo, ki je bila popolnoma enaka stari, le številka za plačilo stanovanja je bila za 150 novih dinarjev višja od prejšnje. Ne da bi pomislil na omelo, ki samuje v kotu, sem odločbo lastnoročno podpisal. Kar tako . . .

Tretji dan so se na mojih vratih pojavili trije prijazni obrazi. Povprašali so me po televiziji, hladilniku, pralnemu stroju, sesalcu za prah, po avtomobilu in mopedu, in ko sem jim vse lepo pokazal, jim navil gramofon, so mi vljudno pomolili pod nos odločbo o davku na luksus. Pospremil sem jih do vrat in vsakemu posebej toplo stisnil roko . . .

Četrti dan je prišla k meni občinska tajnica, stasita babnica. Ob kavici mi je tarnala, da v mestu ni otroškega vrtca, ni telovadnice ne šole. Da bo kmalu referendum in naj glasujem: da. Od plače mi bodo odtrgali samo 1,5 odstotka. Čez teden dni sem na lističu obkrožil: da in moja est je čista kot kozarec . . .

Peti dan je prikolovratil v stanovanje šef cestnega podjetja. Nazorno mi je opisal luknje in razdrapanost cesta, me potrepljal po rami, mi namežiknil in obljubil sem mu prispevek za izgradnjo in popravilo cest. Smehljaje se je prestopil prag . . .

Šesti dan sem imel v stanovanju norišnico. Od Rdečega križa so prišli po prostovoljne prispevke za letovanje revnejših otrok gasilska desetina je pobirala denar za nov gasilski avto, na komite so me poklicali, naj plačam članarino, deset dinarjev sem dal za sindikat, trideset za darilo, ki ga bodo kupili tovarišu direktorju za rojstni dan in dvajset dinarjev za venec, ker je svet zapustila neka velika mestna živina . . .

Ko sem pogledal v denarnico, se mi je stemnilo . . . Od tistega trenutka dalje ne razumem svojih prednikov izpred štiristo let, ki so se upirali zaradi takih malenkosti, kot so desetina, cestnina, mostnina . . .

TONI GAŠPERIČ